

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
http://www.credit-rating.com.ua

Рейтинговий звіт BRSP 002-001
Звіт про рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання
(визначення)

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Бориспільської міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облигації на пред'явника
Номинальний обсяг емісії:	• серії А – 9 000 000 грн. на загальну суму: 9 000 000 грн.
Відсоткова ставка:	• серії А – 15% річних
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облигацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій та не пізніше 31.01.2013 р.
Термін погашення:	• серії А – не пізніше 31.01.2013 р.
Рейтингова дія:	визначення
Дата:	04.12.2007
Кредитний рейтинг:	uaA
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання ґрунтується на результатах аналізу протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	04.12.2007 р.
Рівень рейтингу	uaA
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Бориспільської міської ради підтримується:

- географічним положенням міста, що розташоване за 35 км від м. Києва, та поблизу якого знаходиться найбільший міжнародний аеропорт України: ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та підприємства, що розташовані на його території, є найбільшими роботодавцями регіону та формують значну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету;
- високим рівнем ліквідності бюджету міста: за загальним фондом станом на 01.07.2007 р. залишки бюджетних коштів із врахуванням коштів, розміщених на депозит, становлять 28,6% запланованого обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2007 році;
- високими темпами зростанням обсягу фактичних надходжень загального фонду бюджету міста без врахування трансферів протягом останніх 2-х років: а саме надходження у 2006 році на 38,7% перевищують, а у I півріччі 2007 року – у 2,1 рази більші, за показники у відповідних попередніх бюджетних періодах;
- високим рівнем виконання річного плану доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів протягом 2006 року (108,9%) та I півріччя 2007 року (77,8% річних показників);
- відсутністю прямого боргу Бориспільської міської ради станом на 01.07.2007 року та помірним рівнем його запланованого зростання: розрахункове пряме боргове навантаження міського бюджету у 2007 році у разі розміщення у повному обсязі запланованого випуску облігацій внутрішньої місцевої позики складатиме 11,8% доходної частини бюджету міста без врахування трансфертів;
- зростанням основних економічних показників міста протягом 2002-2006 рр.: обсягу інвестицій в основний капітал у 5,1 разів – до 766,2 млн. гривень (у розрахунку на одного мешканця у 5,1 разів перевищує середній показник по країні), обсягу роздрібного товарообороту у 2,3 рази – до 343,3 млн. гривень (у розрахунку на одного мешканця у 2,3 рази перевищує середній показник по країні), обсягу введеного в експлуатацію житла у 3,5 рази – до 45,4 тис. кв. м (у розрахунку на одного мешканця у 4,4 рази перевищує середній показник по країні); та збереженням тенденції зростання показників у I півріччі 2007 року;
- покращенням протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, основних показників соціального розвитку міста: збільшенням середньооблікової чисельності працюючих (без врахування малого бізнесу) на 33,4% до 19,1 тис. осіб, що становить 33,7% загальної чисельності наявного населення міста; зростанням рівня середньомісячної заробітної плати у 2,9 рази до 2 044,0 гривень, що перевищує загальноукраїнський показник в 1,7 рази;

збереженням низького рівня зареєстрованого безробіття (0,8%), який залишається меншим за відповідний показник по країні (2,3%).

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Бориспільської міської ради обмежується:

- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення;
- обмеженням можливості наповнення бюджету розвитку міста у зв'язку із обмеженою кількістю великих об'єктів комунальної власності, що можуть бути реалізовані;
- імовірне вповільнення темпів росту доходної частини бюджету міста у зв'язку з обмеженою базою оподаткування.

Зміст

РЕЗЮМЕ	7
1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МІСТО ТА ЙОГО АДМІНІСТРАТИВНИЙ УСТРІЙ	21
1.1. ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ТА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА	21
1.2. Здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті	24
2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	30
2.1. ДЕМОГРАФІЯ	30
2.2. ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ЗАРОБІТНА ПЛАТА.....	31
2.3. ВИРОБНИЧА СФЕРА.....	35
2.3.1. Промисловість.....	36
2.3.2. Транспорт	39
2.4. ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	45
2.4.1. Інвестиції в основний капітал та капітальне будівництво	45
2.4.2. Іноземні інвестиції	47
2.4.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій.....	49
2.5. НЕВИРОБНИЧИЙ СЕКТОР	50
2.5.1. Торгівля, громадське харчування та сфера послуг.....	50
2.5.2. Житлово-комунальне господарство міста.....	52
3. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ МІСТА	57
3.1. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ.....	57
3.2. НЕРУХОМЕ МАЙНО, ЩО ПЕРЕБУВАЄ В КОМУНАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ.....	59
4. БЮДЖЕТ МІСТА	62
4.1. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ	62
4.1.1. Бюджетні взаємовідносини між державою та місцевими органами управління.....	63
4.1.2. Бюджетний процес	64
4.1.3. Контроль на всіх стадіях бюджетного процесу.....	67
4.1.4. Введення в бюджет м. Борисполя.....	68
4.2. АГРЕГОВАНИЙ БЮДЖЕТ М. БОРИСПОЛЯ ПРОТЯГОМ 2002-2006 РР. ТА І ПІВРІЧЧЯ 2007 РОКУ	72
4.3. Виконання доходної частини бюджету м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року.....	76
4.4. Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року	87
5. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТА	98
5.1. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ МІСТА БОРИСПОЛЯ	98
5.1.1. Бюджетні фінансові зобов'язання	98
5.1.2. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.....	98
5.1.3. Фінансові зобов'язання та кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності	99
5.2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ У МАЙБУТНЬОМУ	99
5.2.1. Запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики.....	99
5.2.2. Плани щодо залучення кредитів комунальними підприємствами під гарантію Бориспільської міської ради.....	100
ВИСНОВОК	102

ДОДАТКИ.....	103
Додаток до Рейтингового звіту №1	104
Додаток до Рейтингового звіту №2.....	105
Додаток до Рейтингового звіту №3.....	106
Додаток до Рейтингового звіту №4.....	107
Додаток до Рейтингового звіту №5.....	108

Резюме

Загальна інформація про місто

Місто Бориспіль – адміністративний центр Бориспільського району та місто обласного значення у Київській області. Територія міста, охоплює 37,0 кв. км, щільність населення становить 1,53 тис. осіб на 1 кв. км. Місто не має районного поділу. Починаючи з 1959 року, коли на базі військового аеродрому було засновано аеропорт, місто Бориспіль є головними повітряними воротами України.

Законодавчі рамки й адміністративна структура

Місто Бориспіль має затверджений статут територіальної громади, та є самоврядною територіальною одиницею в межах території якого територіальна громада здійснює місцеве самоврядування, має свою комунальну власність, бюджет міста та органи місцевого самоврядування.

Місцеве самоврядування у місті Борисполі здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Бориспільську міську раду та її виконавчий орган. Термін повноважень депутатського корпусу, який налічує 48 депутатів, становить 5 років. Слід зазначити, що за результатами останніх виборів до Бориспільської міської ради, які відбулися 26.03.2006 р. та вперше проводилися за пропорційною системою одночасно до Верховної Ради та місцевих рад, найбільше мандатів отримав Блок Юлії Тимошенко – 52,1% депутатських мандатів. За ним йдуть Партія регіонів та Наша Україна – по 10,4% депутатських мандатів, відповідно, Народний Блок Литвина – 8,4%, Соціалістична партія України – 6,3%, Комуністична партія України – 6,3%, Громадянська партія «ПОРА» – 6,3%.

Міський голова є головною посадовою особою міської громади, очолює виконавчий комітет відповідної міської ради та головує на засіданнях ради. Він обирається відповідною територіальною громадою на основі загального виборчого права шляхом таємного голосування терміном на чотири роки. За результатами виборів міського голови, що відбулися у м. Борисполі 26.03.2006 р., посаду Бориспільського міського голови посів Федорчук Анатолій Соловйович. Він отримав 23,7% голосів виборців, тоді як голоси за іншими кандидатами чільної трійки розподілилися наступним чином: 15,2% та 9,9%, відповідно.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року наведено нижче у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Борисполя¹

Назва показника	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року	Темп зростання у I півріччі 2007 р. до 2006 р., %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	54,8	55,0	55,3	55,9	56,3	56,5	100,3
Рівень зареєстрованого безробіття, %	н/д	н/д	1,3	1,1	0,7	0,8	114,3
Середньомісячна заробітна плата, грн.	714,0	844,0	1 062,0	1 398,0	1 828,9	2 044,0	111,8
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	0,5	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1	-
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	114,1	161,9	218,5	277,3	373,5	214,2	н/д
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівнянних цінах, %	129,3	133,8	118,8	101,6	138,7	109,5	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	150,1	150,3	175,8	247,0	766,2	162,3	118,0 ²
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	0,8	17,8	23,5	26,0	27,8	35,0	126,0
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	43,8	105,3	146,0	177,2	185,0	н/д	н/д
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	12,9	23,0	27,9	33,6	45,4	31,2	у 4,9 р. б. ³
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	148,1	161,1	215,4	265,3	343,3	194,1	129,8 ⁴

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Демографія

Чисельність наявного населення міста Борисполя станом на 01.07.2007 р. дорівнювала 56,5 тис. осіб, або 3,2% населення області. Показник щільності населення міста Борисполя перебуває на низькому рівні, що зумовлено великою площею сільськогосподарських угідь, у тому числі ріллі, а також інших земель, що на сьогодні не підлягають житловій забудові.

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року у м. Борисполі спостерігається постійне зростання чисельності наявного населення за рахунок позитивного міграційного приросту, сальдо якого щорічно покриває показник природного скорочення населення. Внаслідок збереження стабільно високого попиту на трудові ресурси чисельність прибулих протягом аналізованого періоду перевищує кількість мешканців, які офіційно виїжджають з міста.

¹ деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

² Темпи зростання до I півріччя 2006 року

³ Темпи зростання до I півріччя 2006 року

⁴ Темпи зростання до I півріччя 2006 року

Трудові ресурси та заробітна плата

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, у м. Борисполі зберігається стабільно високий попит на трудові ресурси, внаслідок чого відбувається зростання середньооблікової чисельності зайнятого населення (без врахування малого бізнесу), а показник зареєстрованого безробіття перебуває на нижчому за середній рівень по країні. Зростання чисельності зайнятого населення у м. Борисполі в аналізованому періоді відбувається, передусім, за рахунок створення нових робочих місць у транспортному комплексі міста та торгівлі.

Транспортний комплекс є стратегічною галуззю міста та основним видом застосування праці мешканців м. Борисполя. А саме, у I півріччі 2007 року підприємства транспортного комплексу забезпечили 1/3 загальної кількості робочих місць. Зміни у структурі зайнятості населення м. Борисполя за видами економічної діяльності протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, характеризуються постійним зростанням чисельності зайнятих у транспорті та у сфері оптової та роздрібною торгівлі, тоді як чисельність зайнятих у промисловому комплексі міста та у будівельній сфері не характеризується сталою динамікою до збільшення.

Значну роль у забезпеченні зайнятості населення та наповнення бюджету міста відіграє малий бізнес, питома вага якого у загальному обсязі виробленої продукції та наданих послуг становить понад 7,0% та суб'єктами якого створено близько 19,0 тис. робочих місць. Розвиток малого бізнесу забезпечує щорічне зростання надходжень від суб'єктів малого підприємництва до бюджету міста.

Протягом 2002-2006 рр. зберігаються високі темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Борисполя. Рівень середньомісячної заробітної плати у I півріччі 2007 року збільшився до 2 044,0 гривень, що перевищує загальноукраїнський показник в 1,7 рази. Позитивно на рівень середньомісячної заробітної плати в місті впливає зростання чисельності працюючих у транспортному комплексі міста, на який припадає найвищий рівень оплати праці у місті протягом аналізованого періоду. Вищу за середню по місту заробітну плату у 2002-2005 рр. та I півріччі 2007 року отримують також зайняті за такими видами економічної діяльності: «Промисловість», «Готелі та ресторани» та «Державне управління».

Станом на 01.07.2007 р. заборгованість перебуває на низькому рівні (0,1 млн. гривень, або 0,3% середньомісячного фонду оплати праці у I півріччі 2007 року) та повністю припадає на підприємства будівельної сфери.

Промисловість

Промисловий комплекс представляють 80 підприємств, 11 з яких відносяться до основного кола статистичного звітності. Зміни протягом аналізованого періоду у діяльності промислового комплексу міста, розвиток якого є одним з пріоритетних напрямів забезпечення зростання економіки міста, характеризується розширенням

асортименту та збільшенням випуску продукції, конкурентоспроможної на внутрішньому і на зовнішньому ринках, збереженням ролі промислових підприємств у забезпеченні робочими місцями мешканців міста та регіону, а також значним зростанням середньомісячної заробітної плати у галузі, рівень якої перевищує відповідний загальноукраїнський показник.

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року зберігається динаміка щорічного зростання обсягів промислового виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами м. Борисполя. Проте, зважаючи на те, що в економіці міста промисловий комплекс міста не займає провідних позицій, поступаючись транспортному комплексу та суміжним з ним галузям, обсяги реалізованої промислової продукції у розрахунку на одного мешканця протягом аналізованого періоду залишаються меншими за відповідні показники по країні в цілому.

У галузевому розрізі промислове виробництво представлено, передусім, продукцією харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів, хімічної промисловості, виробництва інших неметалевих виробів. Найбільшу питому вагу за обсягами виробленої промислової продукції мають ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод», ТОВ «Тамбрандс-Україна», ТОВ «Укрпластпереробка» та ВАТ «Лантманнен Акса». Обсяги виробленої ними продукції у 2006 році та I півріччі 2007 року становлять близько 80% від загальноміського обсягу.

Транспорт

Бориспіль є важливим транспортним вузлом, що має розвинуту транспортну інфраструктуру. Географічне положення міста, що розташоване за 35 км на південний схід від Києва, сприяло створенню потужного транспортного комплексу. На сьогодні поблизу міста розташований найбільший міжнародний аеропорт України та діють залізнична на гілці Київ-Харків та автобусна станції на магістралі цього ж напрямку.

ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» є провідним підприємством галузі та забезпечує політ та посадку літаків міжнародних та внутрішніх рейсів і має три термінали, два з яких обслуговують пасажирів міжнародних рейсів. На сьогодні аеропорт надає понад 50 видів послуг авіаційного та неавіаційного характеру, є найбільшим роботодавцем у м. Борисполі та, разом з підприємствами, які діють на базі аеропорту, відноситься до найбільших платників податків у місті.

На діяльність аеропорту впливають такі фактори, як макроекономічний стан та екологічний стан України, її інвестиційна привабливість та зовнішньоекономічна активність, розвиток міжнародного туризму, а також зростання доходів та ділової активності населення. З метою забезпечення розвитку авіаційного потенціалу країни та інтеграції у європейську та світову транспортні системи Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.01.2007 р. №5-р було схвалено «Концепцію Державної програми розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2020 року». Фінансування зазначених заходів здійснюватиметься за рахунок коштів

Державного бюджету, власних коштів підприємства та кредиту, наданого Україні Урядом Японії у рамках міждержавних домовленостей.

Підприємства транспортного комплексу та суміжних галузей визначають економічний профіль міста, є найбільшими роботодавцями регіону та формують переважну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету. Загалом у 2006 році ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та основні підприємства, що здійснюють діяльність на його території, забезпечили понад 38,6% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Бориспіль.

Транспортне обслуговування господарського комплексу та населення міста і регіону здійснюється автомобільним транспортом. Перевезення пасажирів та вантажів здійснюють приватні підприємства перевізники різних форм власності. Показники діяльності автомобільного транспорту м. Борисполя не характеризуються сталою динамікою до зростання, відшкодування з місцевого бюджету коштів перевізникам за проїзд населення, пільгових категорій, не здійснювалося.

Інвестиційна активність

Протягом 2002-2006 рр. обсяг капіталовкладень в економіку міста постійно зростає. Ця позитивна тенденція збереглася і у I півріччі 2007 року. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Борисполя у січні-червні 2007 році збільшився, порівняно з показником у відповідному періоді 2006 року, на 18,0% до 162,3 млн. гривень. У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал у I півріччі 2007 року, як і в попередніх періодах, значно перевищує середній показник по країні в цілому.

Найбільшу питому вагу в обсягах освоєних інвестицій в основний капітал мають капітальні вкладення на здійснення будівельних робіт, обсяги яких у 2004-2006 рр. та I півріччі 2007 року, зростають. При цьому, зважаючи на значний попит на житлову нерухомість, чому сприяє наближеність міста до столиці, обсяги введеного в експлуатацію житла у розрахунку на I мешканця у декілька разів перевищують відповідний показник по країні в цілому.

Іноземні інвестиції

Інвестиційна активність підприємств міста характеризується високими показниками участі іноземного капіталу у їхньому розвитку. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 35,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця у 1,2 рази більше за середній показник по країні. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом I півріччя 2007 року збільшився на 34,6%.

На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Борисполі є підприємства промислового комплексу, зокрема фармацевтичної та харчової промисловості, а, також транспортний комплекс міста та торгівля. Найбільші обсяги коштів надійшли від інвесторів, як представляють країни: Сполучене Королівство – 51,8% загального обсягу залучених інвестицій, Кіпр – 22,5%, Польщу – 17% та Австрію – 7,9%.

Зовнішньоекономічна діяльність

Розвиток транспортної та торговельної інфраструктури м. Борисполя, а також включення промислового комплексу міста до зовнішньоекономічних відносин шляхом розвитку експортоорієнтованих галузей (харчова та хімічна промисловість, у тому числі виготовлення фармацевтичної продукції), зумовили значну зовнішньоекономічну активність підприємств міста про що свідчить вищий за середній по країні показник зовнішньоторговельного товарообороту у розрахунку на 1 мешканця у 2002-2006 рр. та січні-березні 2007 року.

Протягом 2002-2006 рр. та січня-березня 2007 року у місті Борисполі спостерігалось стале зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту. за рахунок імпоротної складової, тоді як обсяги експорту не характеризуються сталим зростанням. Внаслідок цього сальдо зовнішньоторговельного товарообороту протягом аналізованого періоду є негативним та коефіцієнт покриття імпорту експортом протягом 2005-2006 рр. та січня-березня 2007 року зберігається на рівні 0,2.

Сальдо зовнішньої торгівлі послугами, основні обсяги якої забезпечує ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» (співпрацює із 38 країнами світу), має позитивне значення, а коефіцієнт покриття імпорту експортом у січні-березні 2007 року становив 9,0 разів.

Торгівля, громадське харчування та сфера послуг

Впродовж 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року у м. Борисполі зберігається стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства). У I півріччі 2007 року обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства) становить 194,1 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця в 2,2 рази вище за відповідний середній показник по країні в цілому.

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Борисполі сприяє збільшення доходів населення, зростання чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі. У I півріччі 2007 року, як і у попередніх періодах, зберігається тенденція до розширення торгової мережі в місті та, відповідно, збільшення обсягу роздрібного товарообороту, що обліковується.

Розширення торгової мережі та мережі об'єктів побутового обслуговування сприяє наповненню місцевого бюджету. Зокрема протягом 2006 року надходження за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства та від ринкового збору становили 1,7% доходної частини бюджету міста у відповідному періоді без урахування трансфертів, у I півріччі 2007 року – 1,2% зазначеного показника.

Житлове та комунальне господарство міста

У 2007 році, як і протягом попередніх періодів, у м. Борисполі залишаються актуальними проблеми наявності заборгованості споживачів за послуги за теплопостачання та гаряче водопостачання, утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, а також водопостачання та водовідведення. Сума простроченої заборгованості населення м. Борисполя за спожиті житлово-комунальні послуги протягом I півріччя 2007 року збільшилась на 15,2%, проте залишається на помірному рівні.

Підвищення у 2006 році тарифів на комунальні послуги не надало можливості комунальним підприємствам міста у повному обсязі покривати витрати, пов'язані з виробництвом та наданням зазначених послуг. Постійне зростання цін на енергоресурси призводять до необхідності впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги та, відповідно, поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста.

За інформацією Головного управління житлово-комунального господарства понад 53,1% житлового фонду, що належить до комунальної власності, потребує капітального ремонту. Значних асигнувань потребує, також комунальна інфраструктура міста в цілому, у тому числі за такими напрямками: реконструкція тепломереж (рівень існуючих мереж становить понад 50,0%), поетапна заміни внутрішньо будинкові мережі житлових будинків, ремонт та будівництво доріг, будівництво каналізаційних очисних споруд у місті та заводу з обробки твердих побутових відходів.

Комунальна власність міста

Бориспільська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, до яких відносяться: рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів та інші кошти, земля та природні ресурси, комунальні підприємства, частки власності у майні приватизованих підприємств, житловий фонд та нежитлові приміщення, інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Площа земель у межах адміністративної одиниці м. Борисполя складає 3,7 тис. га. З них 2,7 тис. га – сільськогосподарські угіддя. Міська межа визначена Постановою Верховної Ради № 3094-III від 07.03.2002 р. Зміна міської межі здійснюється відповідно до законів України за поданням міської ради з обов'язковим врахуванням думки територіальної громади міста.

З метою наповнення бюджету розвитку місто постійно здійснює продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення шляхом викупу. Аукціони з продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення в аналізованому періоді внаслідок обмеженого резерву вільних земель, що підлягають приватизації, не проводились.

Протягом 2002-2006 рр. близько 4% обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів формує плата за землю. З метою забезпечення зростання протягом обсягів надходжень за платою за землю у місті Борисполі здійснюються заходи щодо переходу підприємств на орендні відносини. Крім того, Бориспільська міська рада зобов'язує землекористувачів, що порушують правила користування землею, не маючи відповідних документів, відшкодовувати збитки місцевому бюджету.

Надходження від надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду є джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету. Проте, до 2006 року діяло рішення міської ради про зарахування переважної частини (70,0%) коштів, що надходять від надання комунального майна в оренду, на рахунки комунальних підприємств, що надають послуги з утримання та обслуговування житла, а з 2006 року до місцевого бюджету мало надходити вже 70,0% надходжень від оренди комунального майна, але, зважаючи на необхідність поліпшення фінансового стану комунальних підприємств, ця норма була призупинена. Починаючи з 2007 року плата за оренду комунального майна надходить до бюджету у повному обсязі.

Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. Зважаючи на те, що Бориспільська міська влада не має у своїй власності великих цілісних майнових комплексів, що підлягають приватизації, аукціони з продажу комунального майна не проводяться та об'єкти приватизуються шляхом викупу.

Бюджет міста

Бюджет м. Борисполя є бюджетом місцевого самоврядування. У зв'язку з тим, що місто Бориспіль не має районного поділу, зведений бюджет міста включає бюджет 1-го рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Борисполя він був представлений у форматі бюджетного балансу:

Бюджет м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Операційні надходження всього	35 341,4	46 171,3	43 808,7	57 437,8	76 658,2	65 542,4
Операційні видатки всього	33 526,4	44 556,2	43 623,7	55 272,6	64 463,3	41 601,7
Операційний баланс	1 815,0	1 615,1	185,0	2 165,2	12 194,9	23 940,7
Фінансовий дохід	0,3	70,2	0,0	0,1	161,3	578,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,3	70,2	0,0	0,1	161,3	578,1
Поточний баланс	1 815,3	1 685,3	185,0	2 165,3	12 356,2	24 518,9
Капітальні надходження всього	1 738,9	4 507,5	766,1	4 477,4	7 038,4	1 035,2
Капітальні видатки всього	2 652,7	5 118,5	2 749,2	4 825,8	7 043,9	3 394,9
Капітальний баланс	-913,7	-611,0	-1 983,1	-348,4	-5,5	-2 359,7
Баланс після капітальних видатків	901,6	1 074,3	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	22 159,2
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	901,6	1 074,3	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	22 159,2
Фінансування	-901,6	-1 074,3	1 798,1	-1 816,9	-12 350,7	-22 159,2
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, протягом 2002-2006 рр. загалом місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. Необхідно відзначити, що сальдо операційного балансу бюджету міста Борисполя протягом 2002-2006 рр. не має сталої тенденції до збільшення. Крім того, аналіз агрегованого бюджету із розбивкою за загальним та спеціальним фондами відображує, що сальдо операційного балансу у 2004 році за загальним фондом набуло від'ємного значення (-392,3 тис. гривень), тоді як сальдо операційного балансу спеціального фонду бюджету було позитивним (577,3 тис. гривень).

Зазначені коливання зумовлені зменшенням обсягу податкових надходжень до бюджету міста після набрання чинності Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб», та, відповідно, зменшенням у 2004 році фактичного обсягу доходів бюджету міста, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів за одночасного збільшення операційних витрат, передусім, через значні темпи зростання заробітної плати працівників бюджетної сфери.

Незважаючи на перевищення обсягу операційних видатків загального фонду бюджету м. Борисполя над відповідними операційними доходами, у 2004 році, як і в попередніх бюджетних періодах, місто продовжує сплачувати вилучення до Державного бюджету (13,4 млн. гривень у 2004 році). Це призводить до необхідності покриття дефіциту загального фонду бюджету міста у 2004 році за рахунок надпланових залишків бюджетних коштів, обсяг яких протягом зазначеного періоду скоротився з 3 361,9 тис. гривень станом на 01.01.2004 р. до 1 491,5 тис. гривень станом на 01.01.2005 р. Крім того, у грудні 2004 року було залучено середньострокову позичку обсягом 983,4 тис. гривень, погашення якої

здійснювалось за рахунок фінансової допомоги наданої з бюджету Київської області.

У наступних періодах, зміни нормативно-правової бази, яка регулює обсяги основного виду надходжень до місцевого бюджету – податку з доходів фізичних осіб, вже не мали такого суттєвого впливу на щорічні темпи зростання обсягів доходної частини бюджету міста, як у 2004 році. Це зумовлено, передусім, позитивною динамікою розвитку ринку праці у місті та високими темпами зростання рівня оплати праці та, відповідно фонду заробітної плати, що є базою для оподаткування.

Таким чином, бюджет м. Борисполя протягом 2005-2007 рр. продовжує перераховувати до Державного бюджету кошти в обсязі перевищення за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету. Слід зауважити, що зважаючи на динаміку зростання доходної частини бюджету м. Борисполя, показниками Державного бюджету України на 2007 рік норматив щоденного відрахування (у відсотках від розрахункового обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів) встановлено на рівні 32,95%. Це значно перевищує відповідні показники переважної частини міст-донорів.

Найбільший показник позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста протягом 2002-2006 рр. на 2006 рік, що було забезпечено суттєвим зростання обсягів як податкових, так і не податкових надходжень до загального фонду, а також надходженням до спеціального фонду бюджету міста субвенцій з Державного бюджету на погашення заборгованостей минулих років, що склалася у сфері житлово-комунального господарства. За результатами I півріччя 2007 року, сальдо операційного балансу перевищує річний показник у 2006 році майже удвічі.

Через нерівномірні темпи обсягів виконання видаткової частини загального фонду бюджету м. Борисполя та зменшення обсягу вільних залишків протягом 2004-2005 рр. мали місце тимчасові касові розриви, які покривалися за рахунок короткотермінових позичок з єдиного казначейського рахунку без нарахування відсотків за користування залученими коштами. У наступних періодах, зважаючи на зростання ліквідності бюджету міста, короткотермінові позички на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

У 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року бюджет міста має позитивний фінансовий баланс бюджету. Це зумовлено, передусім відсутністю протягом усього періоду прямого боргу міста, що потребує обслуговування. Протягом 2006 року та I півріччя 2007 року з метою розширення джерел фінансування загального фонду враховуючи наявність вільних бюджетних коштів, Бориспільська міська рада здійснює активні операції з тимчасово-вільними залишками загального та спеціального фондів бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківській установі. Зокрема протягом I півріччя 2007 року на депозитний рахунок у банківській установі було розміщено 10 000,0 тис. гривень коштів загального фонду бюджету міста та 6 218,0 тис. гривень коштів спеціального фонду. Відповідно до укладених угод кошти були розміщені терміном від 3-х місяців до

1 року під 12-14% річних. Станом на 01.07.2007 р. сума сплачених відсотків становила 578,1 тис. гривень.

Профіцит поточного балансу бюджету протягом 2002-2003 рр. спрямовувався на покриття дефіциту капітального балансу. У 2002-2003 рр. загалом бюджет міста було виконано з профіцитом, що забезпечувалось, передусім, значними темпами зростання операційних надходжень. За результатами 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року профіцит бюджету міста щорічно зростає, що зумовлює збільшення надпланових залишків на рахунках місцевого бюджету.

У 2002-2005 рр. ліквідність бюджету міста, не зважаючи на скорочення протягом 2004 року залишків на рахунках місцевого бюджету, зокрема за загальним фондом, залишається на помірному рівні. Обсяг залишків за загальним фондом у станом на початок відповідних періодів становив 2,9-7,9% видаткової частини, за спеціальним фондом – 3,7-6,6%.

Протягом 2006 року та I півріччя 2007 року ліквідність бюджету міста зростає до високого рівня. А саме, за загальним фондом станом на 01.07.2007 р. залишки бюджетних коштів із врахуванням коштів, розміщених на депозит, становлять 28,6% запланованого обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2007 році. Станом на 01.07.2007 р. залишки за спеціальним фондом бюджетних рахунках із врахуванням коштів, розміщених на депозит, із врахуванням коштів, розміщених на депозит, у 1,2 рази перевищують уточнені показники видаткової частини спеціального фонду бюджету міста у 2007 році.

Виконання доходної частини бюджету м. Борисполя

Протягом 2002-2006 рр. обсяг доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального) не характеризується сталим зростанням, що зумовлено зменшення обсягу доходної частини бюджету у 2004 році, внаслідок зменшення після набуття чинності Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» обсягу податкових надходжень.

Податкові надходження є одним з основних джерел формування доходної бази бюджету м. Борисполя, незважаючи на те, що протягом 2004-2005 рр. їх питома вага в доходах бюджету зменшується (з 76,7% у 2003 році до 66,6% у 2006 році), за одночасного зростання питомої ваги неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом. Вагомим джерелом наповнення бюджету м. Бориспіль є, також, трансферти з Державного бюджету. Протягом 2002-2006 рр. основні обсяги надходжень трансфертів були сформовані соціально-спрямованими субвенціями на виплату пільг окремим категоріям населення та коштами, що надійшли у 2006 році, на погашення заборгованості минулих років, що склалася у галузі Житлово-комунального господарства.

Рішення про міський бюджет м. Борисполя на 2007 рік було прийнято 28.12.2006 р., тобто, як і попередньому бюджетному періоду, у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України. Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» було офіційно опубліковано 19.12.2006 р. Запланований обсяг доходної частини бюджету міста на

2007 рік (з урахуванням змін станом на 01.07.2007 р.) становить 97 296,9 тис. гривень, що на 16,0% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. Протягом I півріччя 2007 року до доходної частини бюджету міста надійшло (без врахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) понад 67 155,7 тис. гривень, що становить 69,3% річних планових показників на 2007 рік з урахуванням змін.

Високі показники виконання річного плану за загальним фондом у I півріччі 2007 року (69,5%) були забезпечені позитивною динамікою надходжень як за доходами, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, так і за власними доходами. Рівень виконання у I півріччі 2007 року річного плану за закріпленими доходами становив 77,9%, що зумовлено, передусім, високим рівнем виконання річного плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб, який залишається основним джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста. За власними доходами рівень виконання річного плану становить 77,0%, що пов'язане із динамікою надходжень плати за землю, яка формує понад 60% обсягу доходів бюджету міста, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів.

Основними джерелами доходів спеціального фонду бюджету міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року є доходи бюджету розвитку та власні надходження бюджетних установ. Доходну частину спеціального фонду бюджету міста Борисполя на 2007 рік (без урахування коштів, що передаються зі спеціального фонду) затверджено з урахуванням змін у сумі 9 014,1 тис. гривень, що, через заплановане зменшення надходжень від операцій з капіталом, обсягу власних надходжень бюджетних установ та трансфертів, на 42,9% менше за показники фактичних надходжень до спеціального фонду бюджету у 2006 році. В цілому до спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у I півріччі 2007 року надійшло доходів в обсязі 6 444,5 тис. гривень, або 65,0% річних призначень, що пов'язане із перевиконанням у 2,1 рази річного плану за надходженнями до цільового фонду Бориспільської міської ради.

Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя

Протягом 2002-2007 рр. основними видатковими статтями бюджету міста є: фінансування установ бюджетної сфери (освіти, соціального захисту, культури та фізичної культури), державне управління, житлово-комунальне господарство, транспорт та будівництво. Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2002-2006 рр. не має сталої динаміки до зростання. Внаслідок зменшення обсягів податкових надходжень у 2004 році обсяг видаткової частини бюджету міста у зазначеному бюджетному періоді зменшився, проти показника 2003 року.

У 2005-2006 рр. через позитивну динаміку збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб, темпи зростання видаткової частини бюджету міста становили 129,6% та 126,4%, відповідно. Протягом аналізованого періоду спостерігається значний ріст видатків майже за усіма основними галузями. Слід

зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери зумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року залишаються кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховує вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Уточненим планом на 2007 рік обсяг коштів, що передаються до Державного бюджету було затверджено в обсязі 20 031,7 тис. гривень, що становить 169,9% відповідного показника у 2006 році.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією у 2002-2006 рр. характеризується значною питомою вагою поточних видатків у загальному обсязі видаткової частини бюджету міста, а також високою питомою вагою захищених статей видатків в обсязі видатків загального фонду бюджету. Така структура є характерною для місцевих бюджетів, що перераховують вилучення до Державного бюджету, яке є складовою поточних витрат та віднесено до захищених статей.

У I півріччі 2007 року з бюджету міста було проведено видатків (без урахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) на загальну суму 44 996,5 тис. гривень, або 44,1% планових річних показників. При цьому слід зазначити, що уточненим планом на 2007 рік передбачений приріст обсягу видаткової частини бюджету міста без урахування коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, до фактичного виконання відповідного показника у 2006 році складає 142,7%.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.07.2007 р. обсяг консолідованого боргу м. Борисполя становить 3 555,5 тис. гривень та складається з:

- 457,1 тис. гривень – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального та спеціального фондів бюджету м. Борисполя;
- 2 598,4 тис. гривень – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств м. Борисполя;
- 500,0 тис. гривень – непогашений залишок за кредитами, залученими комунальними підприємствами м. Борисполя.

Прямий борг бюджету м. Борисполя станом на 27.11.2007 р. відсутній та пряме боргове навантаження бюджету міста Борисполя⁵ станом на 27.11.2007 р. дорівнює нулю.

Запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики

З метою реалізації проектів капітального будівництва, ремонту та реконструкції об'єктів, які фінансуються з бюджету розвитку м. Борисполя, Бориспільська міська рада має наміри здійснити у 2008 році запозичення до бюджету розвитку міста. Кошти планується залучити шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 9,0 млн. гривень. Випуск планується розмістити за такими параметрами: відсоткова ставка за користування залученими коштами не вище 15% річних, період, на який здійснюються запозичення, – 5 років, погашення основної суми боргу – не пізніше 31.01.2013 р.

Таким чином, протягом 2008 року місто планує збільшити обсяг прямого боргу до 9,0 млн. гривень. Розрахункове пряме боргове навантаження бюджету міста Борисполя у 2007 році, з урахуванням запланованого запозичення, а саме співвідношення обсягу прямого боргу станом на кінець бюджетного періоду до запланованого з урахуванням змін загального обсягу доходів без врахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального, збільшиться до помірного рівня та складатиме 11,8%.

Плани щодо залучення кредитів комунальними підприємствами під гарантію Бориспільської міської ради

За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради на сьогодні проводиться підготовча робота щодо впровадження спільного зі Світовим банком щодо реконструкції систем водовідведення та водопостачання у м. Борисполі. Загальна вартість проекту становитиме близько 46,0 млн. гривень, з яких: 13,0 млн. гривень – власні кошти КП «Бориспільводоканал», 6,4 млн. дол. США – кошти позики Світового банку.

Кредитні ресурси Світового банку планується залучити під гарантію міської ради, позичальником за кредитом виступатиме КП «Бориспільводоканал». Пільговий період користування позикою – 5 років, відсоткова ставка за користування залученими коштами фіксована та становить 5,0%. Підготовчу роботу за Проектом планується завершити у 2008 році.

⁵ співвідношення обсягу прямого боргу до уточненого плану доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального

1. Загальна інформація про місто та його адміністративний устрій

1.1. Географічне положення та історична довідка

Місто Бориспіль – адміністративний центр Бориспільського району та місто обласного значення у Київській області. Адміністративно Київська область розподіляється на 25 районів. До її складу входять 10 міст обласного та 14 районного значення, 30 селищ міського типу, 1 220 сільських населених пунктів.

Рисунок 1.1. Карта Київської області

Київська область розташована у північній частині України – у басейні ріки Дніпро та його приток – Росі, Десни, Ірпеня, Трубіжу, Прип'яті та інших. Територія області

охоплює 28,0 тис. кв. км, що становить 4,7% площі України, та межує з Житомирською, Вінницькою, Черкаською, Полтавською, Чернігівською областями, а також з Гомельською областю республіки Білорусь.

Територія Київської області в цілому рівнинна. Клімат регіону помірно континентальний. У ґрунтовому покриві переважають чорноземно-лучні, дерново-підзолисті та лісові суглинисті ґрунти. Близько 60,0% земельного фонду Київської області становлять сільськогосподарські угіддя.

Область небагата на корисні копалини. На території регіону поширені нерудні корисні копалини, передусім, будівельні матеріали, родовища різних глин, будівельних пісків та піску для виробництва скла, а також родовища цегельно-черепичної сировини. Серед паливних ресурсів переважає незначні запаси бурого вугілля та торфу. Крім того, є джерела мінеральних радонових вод.

За структурою господарського комплексу область є індустріально-аграрною. У структурі промислового виробництва регіону найбільшу питому вагу мають електроенергетика, харчова, хімічна та нафтохімічна промисловість, машинобудування та металообробка. Промисловий комплекс області складають більше 300 великих та середніх промислових підприємств, окрім того, функціонує понад 700 малих промислових підприємств.

Одним з найстародавніших міст Київської області є місто Бориспіль. Перша згадка у літописах про місто, сучасна назва якого пов'язана з іменем князя Бориса, припадає на початок 11 сторіччя. Місто згадується, як укріплене городище на межі Київського та Переяславського князівств. Під час монголо-татарської навали поселення на території сучасного Бориспільського району та саме місто були зруйновані, а у 13 сторіччі ці землі переходять під владу Великого князівства Литовського. Після 1569 року всі українські землі, які раніше належали литовцям, відійшли до польської корони, та з 1590 року Бориспіль вперше згадується як містечко. В часи польського панування місту було надано Магдебурзьке право.

Після російсько-польської війни 1654-1667 рр. територія Бориспільського староства відійшла Російській державі, а з 1802 року місто стає центром Переяславського уїзду Полтавської губернії. З 1921 року Бориспіль увійшов до складу Київської губернії, а у 1923 році став центром Бориспільського району. (Рисунок 1.2).

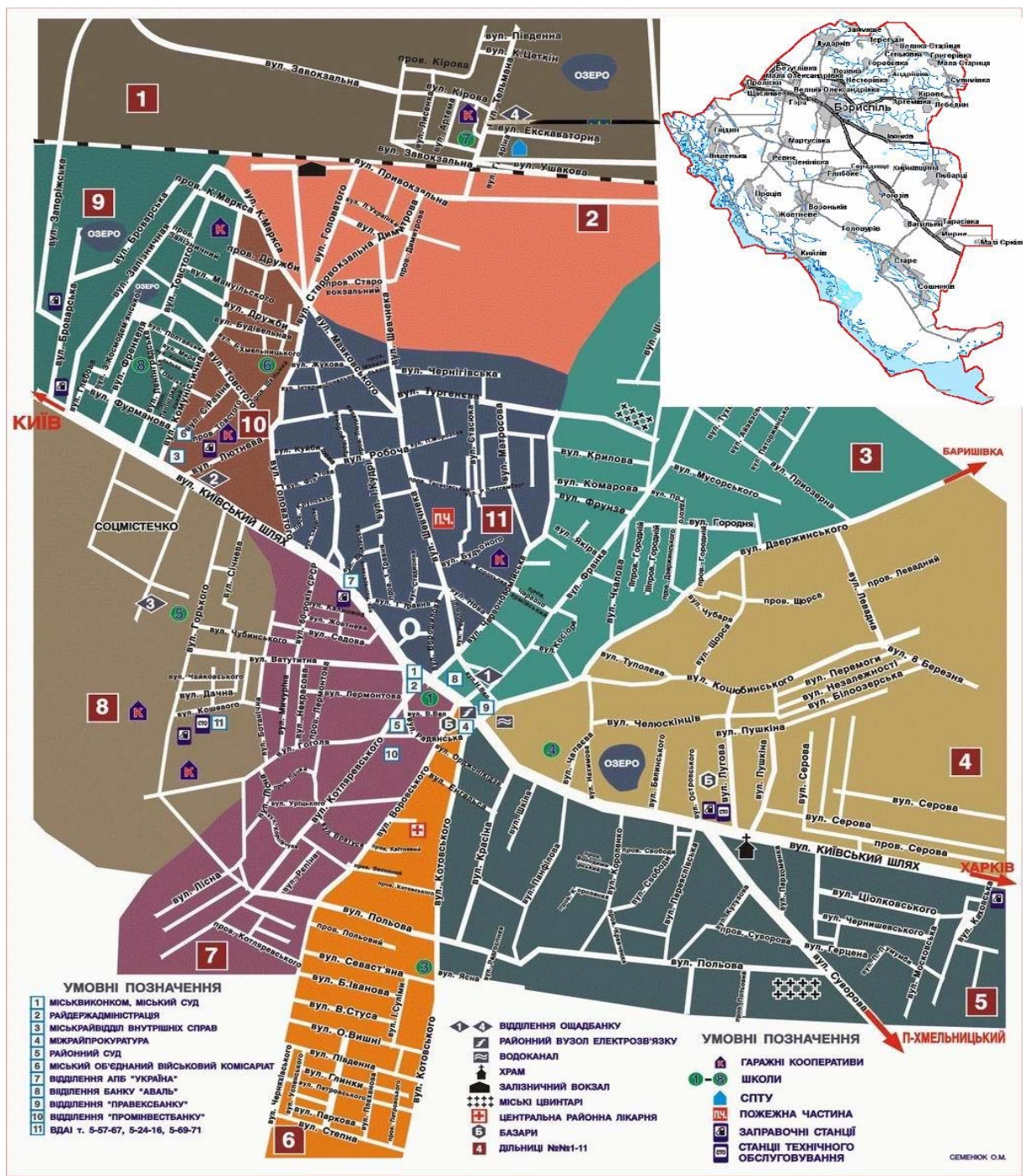

Рисунок 1.2. Карта м. Борисполя

З 1956 року місто Бориспіль – районного підпорядкування, а з 1975 року – обласного підпорядкування. Зараз Бориспіль – місто з населенням 56,5 тис. осіб. Починаючи з 1959 року, коли на базі військового аеродрому було засновано аеропорт, місто Бориспіль є головними повітряними воротами України.

Територія міста, охоплює 37,0 кв. км. Місто не має районного поділу. Територію, в межах якої здійснюється місцеве самоврядування, визначають адміністративні

кордони міста, тобто міська межа, визначена Постановою Верховної Ради від 07.03.2002 р. № 3094/III.

Місто Бориспіль має затверджений статут територіальної громади, та є самоврядною територіальною одиницею в межах території якого територіальна громада здійснює місцеве самоврядування, має свою комунальну власність, бюджет міста та органи місцевого самоврядування.

1.2. Здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті

Система місцевого самоврядування в м. Борисполі включає:

- територіальну громаду міста;
- міського голову;
- міську раду;
- виконавчі органи міської ради;
- органи самоорганізації населення.

Міське самоврядування в місті Борисполі здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Бориспільську міську раду та її виконавчі органи. Місто Бориспіль не має районного поділу та має один рівень органів місцевої влади: органи міської влади.

Бориспільська міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду міста Борисполя та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, що визначені Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Європейської хартії місцевого самоврядування та іншими законодавчими актами.

Термін повноважень депутатського корпусу, який налічує 48 депутатів, становить 5 років. До складу міської ради входять депутати, які обираються мешканцями міста на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Слід зазначити, що вибори до Бориспільської міської ради, які відбулися 26.03.2006 р., вперше проводилися за пропорційною системою одночасно до Верховної Ради та місцевих рад.

За результатами останніх виборів до Бориспільської міської ради найбільше мандатів отримав Блок Юлії Тимошенко – 52,1% депутатських мандатів, за ним йдуть Партія регіонів та Наша Україна – по 10,4% депутатських мандатів, відповідно, Народний Блок Литвина – 8,4%, Соціалістична партія України – 6,3%, Комуністична партія України – 6,3%, Громадянська партія «ПОРА» – 6,3%.

Депутати Бориспільської міської ради, на основі єдності поглядів та/або партійного членства, можуть об'єднуватися в депутатські групи та фракції. Депутат не може входити до складу більш як однієї зареєстрованої депутатської групи та фракції. До складу групи можуть входити депутати, що є представниками різних партій та позапартійні.

На сьогодні у Бориспільській міській раді створені такі депутатські групи та фракції: Депутатська фракція «Блок Юлії Тимошенко» – 17 осіб, Міська організація Партії Регіонів – 5 осіб, Депутатська фракція «Наша Україна» – 5 осіб, Міська партійна організація Народної Партії («Блок Литвина») – 4 особи, Міська організація Комуністичної партії України – 3 особи, Міська організація Соціалістичної партії України – 4 особи, позафракційні – 11 осіб.

Міський голова є головною посадовою особою міської громади. Він обирається відповідною територіальною громадою на основі загального виборчого права шляхом таємного голосування строком на чотири роки. Міський голова очолює виконавчий комітет відповідної міської ради та головує на засіданнях ради.

За результатами виборів міського голови, що відбулися у м. Борисполі 26.03.2006 р., посаду Бориспільського міського голови посів Федорчук Анатолій Соловйович. Він отримав 23,7% голосів виборців, тоді як голоси за іншими кандидатами чільної трійки розподілилися наступним чином: 15,2% та 9,9%, відповідно.

Міська рада здійснює свою роботу шляхом проведення сесій. Сесії ради складаються із пленарних засідань, а також засідань постійних комісій, які проводяться, здебільшого, у період між пленарними засіданнями. Сесії міської ради скликаються міським головою відповідно до чинного законодавства у міру необхідності, але не менше одного разу на квартал.

Сесія є правомочною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від їх загального складу. Порядок скликання чергових та позачергових сесій визначається законом. На сесії міської ради розглядаються питання, найважливіші для територіальної громади, за винятком тих, які віднесені до компетенції міського голови та виконавчих органів міської ради. Пропозиції до порядку денного сесії міської ради можуть вноситись міським головою, постійними комісіями, депутатами міської ради, виконавчим комітетом міської ради, головою обласної ради або загальними зборами громадян.

На сесії знову обраної міської ради на строк її повноважень для вивчення, попереднього розгляду й підготовки питань, що відносяться до її компетенції, здійснення контролю за виконанням рішень ради та її виконавчого комітету, а також із метою сприяння реалізації цих рішень на території міста утворюються постійні комісії міської ради.

Постійні комісії обираються у складі голови, секретаря та членів. Постійні комісії за дорученням міської ради або із власної ініціативи попередньо розглядають проекти програм соціально-економічного та культурного розвитку міста, міського бюджету, звіти про виконання міських програм і бюджету, вивчають і готують

питання про стан та розвиток відповідних галузей господарського та соціально-культурного будівництва, інші питання, які виносяться на розгляд міської ради, розробляють проекти рішень ради та готують висновки з цих питань, рекомендації, виступають на сесіях з доповідями та співдоповідями. Рекомендації постійних комісій підлягають обов'язковому розгляду органами та організаціями, яких вони стосуються. Про результати розгляду та вжиті заходи має бути доведено до відома комісій у встановлений ними термін.

Основною організаційною формою роботи постійної комісії є її засідання. Засідання постійних комісій скликаються її головою в міру необхідності, але не менше одного разу на квартал. На сьогодні у місті Борисполі діють постійні комісії за такою функціональною спрямованістю:

- з питань регламенту та депутатської етики, контролю за виконанням рішень ради, законності, правопорядку, взаємодії із засобами масової інформації;
- з питань планування бюджету, економічної реформи;
- з питань транспорту та зв'язку;
- з питань індивідуального будівництва та землекористування;
- з питань охорони здоров'я, екології та соціального захисту населення;
- з питань житлово-комунального господарства, приватизації та благоустрою;
- з питань захисту прав споживачів, торгівельного та побутового обслуговування населення;
- з питань освіти, культури, сім'ї, молоді, спорту та у справах релігії;
- з питань промисловості, будівництва та архітектури.

Слід зазначити, що міська рада має можливість створювати тимчасові контрольні комісії для вирішення окремих питань, користуючись повноваженнями, які надані законодавством про місцеве самоврядування. Тимчасові комісії – це органи міської ради, що обираються з числа депутатів для підготовки та попереднього розгляду, доопрацювання проектів рішень та інших документів Бориспільської міської ради з питань контролю за дотриманням конкретних рішень Бориспільської міської ради, а також інших конкретних питань, визначених радою, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування міста.

Тимчасові контрольні комісії подають звіти і пропозиції на розгляд міської ради. Повноваження тимчасової контрольної комісії припиняються з моменту прийняття міською радою остаточного рішення за результатами роботи цієї комісії, а також у разі припинення повноважень ради, що створила цю комісію.

Виконавчий комітет є виконавчим органом Бориспільської міської ради, що утворюється радою на термін її повноважень. Виконавчий комітет Бориспільської міської ради підзвітний та підконтрольний міській раді, а з питань здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольний відповідним органам виконавчої влади. Виконком може розглядати й вирішувати питання, віднесені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами до ведення виконавчих органів ради та в межах своєї компетенції приймає рішення, які обов'язкові для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, посадовими особами й громадянами.

Виконавчий комітет очолює міський голова. При його відсутності ці повноваження здійснює секретар міської ради або один із заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради, на якого ці обов'язки буде покладено міським головою.

До складу виконавчого комітету Бориспільської міської ради входять: міський голова, секретар міської ради, перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади, заступники міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади, керуючий справами виконавчого комітету, а також керівники відділів, управлінь, інших виконавчих органів ради, інші особи. Кількісний склад виконавчого комітету міської ради визначається міською радою, а персональний склад затверджується міською радою за пропозицією міського голови.

Основною формою роботи виконавчого комітету міської ради є його засідання, які скликаються міським головою або його першим заступником з питань діяльності виконавчих органів влади в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць, і є правомочними, якщо в них беруть участь більше половини від загального складу виконавчого комітету. Рішення виконавчого комітету підписуються міським головою, на час його відсутності – першим заступником з питань діяльності виконавчих органів ради.

Акти органів і посадових осіб територіальної громади, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міської ради органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також жителями, що постійно або тимчасово проживають на території міста. Нормативно-правові акти органів і посадових осіб територіальної громади набувають чинності після їх офіційного оприлюднення в міських засобах масової інформації, якщо ними не встановлений більш пізній термін їх у дію.

Міська рада у межах затвердженої нею структури і штатів, може створювати відділи, управління, комітети та інші виконавчі органи для здійснення повноважень виконавчих органів ради. Відділи, управління та інші виконавчі органи ради підзвітні та підконтрольні міській раді, підпорядковані виконавчому комітету, міському голові. Керівники відділів, управлінь та інших виконавчих органів міської ради призначаються і звільняються з посади міським головою, а у випадках, передбачених законом, – за погодженням з відповідними органами виконавчої

влади. Положення про відділи, управління та інші виконавчі органи затверджуються міською радою.

Усі повноваження, якими за законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» наділені виконавчі органи міських рад, розподіляються за функціональним розподілом на:

- повноваження у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку;
- повноваження в галузі бюджету, фінансів і цін;
- повноваження щодо управління комунальною власністю;
- повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку;
- повноваження у галузі будівництва;
- повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту;
- повноваження у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища;
- повноваження у сфері соціального захисту населення;
- повноваження в галузі зовнішньоекономічної діяльності;
- повноваження в галузі оборонної роботи;
- повноваження щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою;
- повноваження щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян;
- повноваження щодо відзначення державними нагородами України;
- інші повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Після закінчення терміну повноважень ради виконком зберігає свої повноваження до формування нового складу виконкому.

З метою урахування потреби споживачів у конкретних послугах, забезпечення належної якості їх надання та підвищення результативності та ефективності державного управління, забезпечення прозорості прийняття управлінських рішень

Рішенням Бориспільської міської ради від 25.01.2007 р. № 972-10-V було затверджено проект Програми запровадження системи управління якістю в управліннях, відділах, структурних підрозділах міської ради та виконавчого комітету Бориспільської міської ради. За Програмою передбачаються до 2008 року включно забезпечити запровадження системи управління якістю, що створена відповідно до міжнародних стандартів ISO серії 9000 та спрямована на забезпечення високої якості продукції, процесів, робіт та послуг.

У місті за дозволом міської ради можуть створюватися органи самоорганізації населення: будинкові комітети – в межах будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельних кооперативів, вуличні – в межах території однієї, кількох або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови, комітети мікрорайонів – в межах території окремого мікрорайону. Органи самоорганізації населення створюються мешканцями, які на законних підставах проживають на території селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених Законом України «Про органи самоорганізації населення» та є однією із форм участі членів міської громади у вирішенні окремих питань місцевого значення.

Місто Бориспіль – адміністративний центр Бориспільського району та місто обласного значення у Київській області, що розташована у північній частині України – у басейні ріки Дніпро та його приток. Територія міста, охоплює 37,0 кв. км, щільність населення становить 1,53 тис. осіб на 1 кв. км. Місто не має районного поділу. Починаючи з 1959 року, коли на базі військового аеродрому було засновано аеропорт, місто Бориспіль є головними повітряними воротами України.

Місцеве самоврядування у місті Борисполі здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Бориспільську міську раду та її виконавчий орган. Термін повноважень депутатського корпусу, який налічує 48 депутатів, становить 5 років. Слід зазначити, що за результатами останніх виборів до Бориспільської міської ради, які відбулися 26.03.2006 р. та вперше проводилися за пропорційною системою одночасно до Верховної Ради та місцевих рад, найбільше мандатів отримав Блок Юлії Тимошенко – 52,1% депутатських мандатів. За ним йдуть Партія регіонів та Наша Україна – по 10,4% депутатських мандатів, відповідно, Народний Блок Литвина – 8,4%, Соціалістична партія України – 6,3%, Комуністична партія України – 6,3%, Громадянська партія «ПОРА» – 6,3%.

Міський голова є головною посадовою особою міської громади, очолює виконавчий комітет відповідної міської ради та головує на засіданнях ради. Він обирається відповідною територіальною громадою на основі загального виборчого права шляхом таємного голосування строком на чотири роки. За результатами виборів міського голови, що відбулися у м. Борисполі 26.03.2006 р., посаду Бориспільського міського голови посів Федорчук Анатолій Соловйович. Він отримав 23,7% голосів виборців, тоді як голоси за іншими кандидатами чільної трійки розподілилися наступним чином: 15,2% та 9,9%, відповідно.

2. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

2.1. Демографія

Чисельність наявного населення міста Борисполя станом на 01.07.2007 р. дорівнювала 56,5 тис. осіб, або 3,2% населення області. Щільність населення становить 1,53 тис. осіб на 1 кв. км. Порівняння демографічних показників міста, області та країни наведено в наступній таблиці:

Таблиця 2.1 Площа та щільність населення міста, області та країни станом на 01.07.2007 р.

Показник	Площа (кв. км)	Площа в % до загальної площі країни	Населення, тис. осіб	Співвідношення населення у % до загального населення країни	Щільність населення, тис. осіб на 1 кв. км
м. Бориспіль	37,00	0,01	56,46	0,12	1,53
Київська область	28 000,40	4,64	1 744,69	3,74	0,06
Україна	603 500,00	100,00	46 646,00	100,00	0,08

Джерело: Державний комітет статистики України

Наведені дані свідчать, що щільність населення Київської області нижча відповідного середнього показника по країні в цілому. Це зумовлено розвитком агропромислового комплексу та, відповідно, наявністю значних площ сільськогосподарських угідь, а також наявністю численних водоймищ, у тому числі штучних, та лісових масивів. Показник щільності населення міста Борисполя перебуває на низькому рівні, що зумовлено розташуванням на території міста великої площі сільськогосподарських угідь, у тому числі ріллі, а також інших земель, що на сьогодні не підлягають житловій забудові.

Дані, які характеризують динаміку щодо демографічних процесів у місті протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, наведено у таблиці:

Таблиця 2.2 Демографічні процеси у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 р.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	54,8	55,0	55,3	55,9	56,3	56,5
Природний приріст населення, тис. осіб	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Механічний приріст населення, тис. осіб	0,1	0,2	0,4	0,7	0,5	0,2

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року у м. Борисполі спостерігається постійне зростання чисельності наявного населення за рахунок позитивного міграційного приросту, сальдо якого щорічно покриває показник природного скорочення населення. Позитивний механічний приріст населення у м. Борисполі забезпечується, передусім збереженням стабільно високого попиту на трудові

ресурси, внаслідок якого спостерігається зростання середньооблікової чисельності штатних працівників, зайнятих у всіх сферах економічної діяльності міста без врахування малого бізнесу.

Вікова структура населення м. Борисполя станом на 01.01.2007 р. характеризується високою питомою вагою (65,8%) населення працездатного віку, на що позитивно впливає міграційна активність мешканців регіону. Проте показник вікового індексу населення, тобто співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%, перебуває на високому рівні та становить понад 107%. Це зумовлене низькими темпами зростання народжуваності у місті, збереження яких призводитиме до загострення проблеми «старіння населення» та збільшення у майбутньому навантаження на видаткову частину бюджету міста через зростання соціальних витрат.

Чисельність наявного населення міста Борисполя станом на 01.07.2007 р. дорівнювала 56,5 тис. осіб, або 3,2% населення області. Показник щільності населення міста Борисполя перебуває на низькому рівні, що зумовлено великою площею сільськогосподарських угідь, у тому числі ріллі, а також інших земель, що на сьогодні не підлягають житловій забудові.

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року у м. Борисполі спостерігається постійне зростання чисельності наявного населення за рахунок позитивного міграційного приросту, сальдо якого щорічно покриває показник природного скорочення населення. Внаслідок збереження стабільно високого попиту на трудові ресурси чисельність прибулих протягом аналізованого періоду перевищує кількість мешканців, які офіційно виїжджають з міста.

2.2. Трудові ресурси та заробітна плата

Ситуація на ринку праці міста характеризується протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року такими даними (Таблиця 2.3):

Таблиця 2.3 Показники ринку праці м. Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого бізнесу), тис. осіб	14,3	16,3	16,9	17,4	18,7	19,1
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	26,1	29,6	30,6	31,2	33,2	33,7
Рівень зареєстрованого безробіття у м. Борисполі, %	н/д	н/д	1,3	1,1	0,7	0,8
Рівень зареєстрованого безробіття в Україні, %	3,7	3,5	3,5	3,2	2,7	2,3

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, у м. Борисполі зберігається стабільно високий попит на трудові ресурси, внаслідок чого відбувається зростання середньооблікової чисельності зайнятого населення (без врахування малого бізнесу), а показник зареєстрованого безробіття перебуває на нижчому за середній рівень по країні.

Зростання чисельності зайнятого населення у м. Борисполі в аналізованому періоді відбувається, передусім, за рахунок створення нових робочих місць у транспортному комплексі міста та торгівлі. Рівень зареєстрованого безробіття зберігається на низькому рівні та становить 0,8% у I півріччі 2007 року, що у 2,9 рази менше за відповідний показник по країні в цілому.

Зміни у структурі зайнятості населення м. Борисполя за видами економічної діяльності протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, характеризуються постійним зростанням чисельності зайнятих у транспорті та у сфері оптової та роздрібною торгівлі, тоді як чисельність зайнятих у промисловому комплексі міста та у будівельній сфері не характеризується сталою динамікою до збільшення (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 Структура зайнятості населення м. Борисполя за основними видами економічної діяльності (без врахування малого бізнесу) протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, осіб

Галузі	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Всього по місту	14 283	16 254	16 929	17 414	18 677	19 055
Промисловість	1 407	1 294	2 264	2 555	2 530	2 398
Будівництво	2 058	2 488	2 684	2 485	2 417	2 464
Оптова й роздрібна торгівля	1 525	1 760	1 760	1 951	2 280	2 133
Транспорт	4 324	4 650	4 916	5 244	6 298	6 393
Інші	4 969	6 062	5 305	5 179	5 152	5 667
Всього по місту	14 283	16 254	16 929	17 414	18 677	19 055

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Транспортний комплекс є стратегічною галуззю та основним видом застосування праці мешканців м. Борисполя. А саме, у I півріччі 2007 року підприємства транспортного комплексу забезпечили 1/3 загальної кількості робочих місць. Слід зауважити, що відповідно до Концепції Державної програми розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2020 року, схваленої Кабінетом Міністрів України, планується будівництво нових пасажирських та вантажних терміналів та, відповідно, створення нових робочих місць.

Промисловий комплекс міста займає друге місце після транспортного комплексу за середньообліковою чисельністю працюючих (промислові підприємства забезпечили 12,6% загальноміської кількості робочих місць у I півріччі 2007 року). Зростання чисельності зайнятих у промисловому комплексі міста протягом 2004-2005 рр. було забезпечено створенням нових робочих місць у хімічній промисловості, зокрема підприємствами: ТОВ «Парфумерно-косметична фабрика «Ароза», ЗАТ «Пенто-Пак», ТОВ «Укрпластпереробка».

Значна чисельність працюючих припадає, також, на галузі соціальної сфери та державне управління, віднесені до інших галузей. Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року чисельність зайнятих у цих галузях, що відносяться до бюджетної сфери, не зазнала значних змін. Це зумовлено, переважно, нормативним регулюванням мережі установ зазначених видів економічної діяльності, а також кваліфікаційною специфікою працівників.

Значну роль у забезпеченні зайнятості населення та наповнення бюджету міста відіграє малий бізнес, питома вага якого у загальному обсязі виробленої продукції та наданих послуг становить понад 7,0%. В місті діє програма розвитку малого та середнього бізнесу, заходи якої направлені на інформаційну та фінансову підтримку суб'єктів підприємництва. Станом на 01.01.2007р. у м. Борисполі зареєстровано 1 125 юридичних та 3 486 фізичних осіб, якими створено близько 19,0 тис. робочих місць.

Розвиток малого бізнесу у м. Борисполі забезпечує щорічне зростання надходжень від суб'єктів малого підприємництва до бюджету міста. А саме у I півріччі 2007 року було забезпечено надходження єдиного податку до бюджету міста в обсязі 1,7 млн. гривень, що становить 3,3% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів (2,7 млн. гривень, або 4,8% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2006 році).

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року у місті Борисполі спостерігається постійне зростання рівня середньомісячної заробітної плати (Таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 Середньомісячна заробітна плата та обсяг заборгованості з її виплати у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

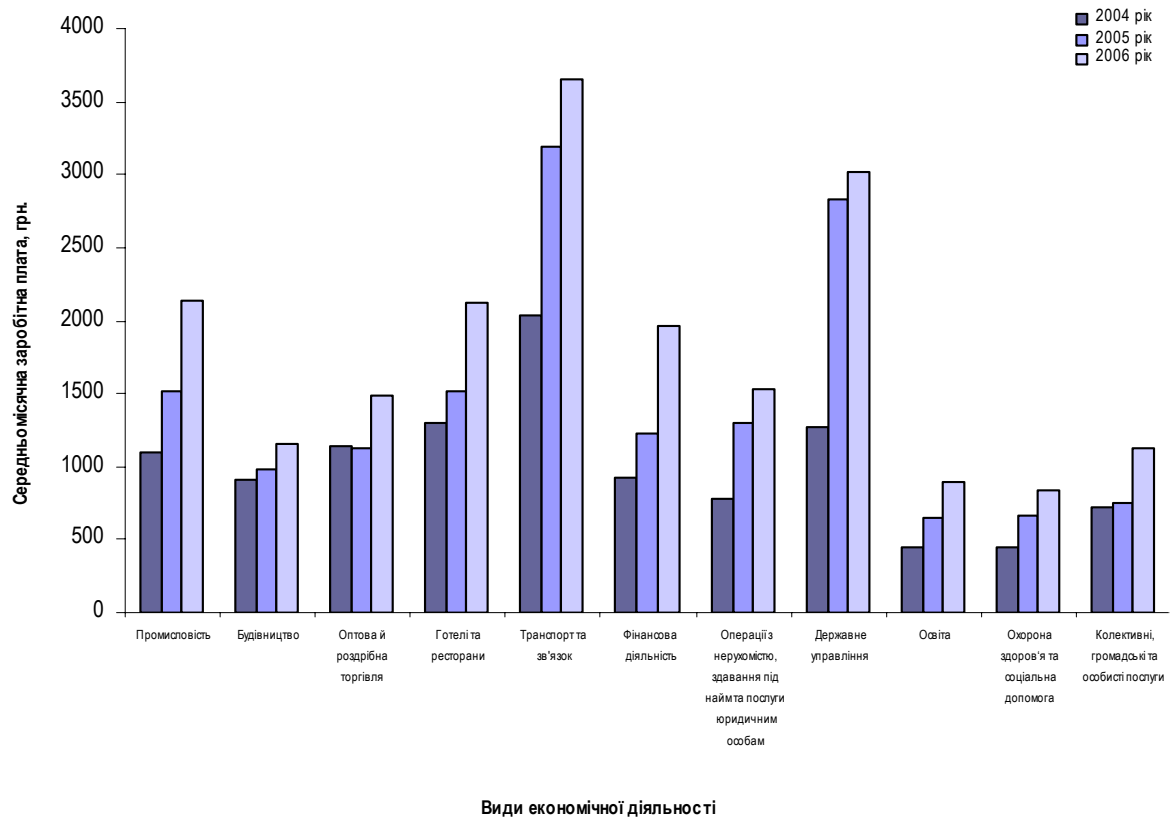
Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Середньомісячна заробітна плата по місту, гривень	714,0	844,0	1 062,0	1 398,0	1 828,9	2 044,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по місту, %	<i>н/д</i>	118,2	125,8	131,6	130,8	111,8
Середньомісячна заробітна плата по країні, гривень	376,4	462,0	590,0	806,2	1 041,4	1 225,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по країні, %	<i>н/д</i>	122,9	127,7	136,6	129,2	117,6
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду по місту, млн. гривень	0,5	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

Протягом 2002-2006 рр. у м. Борисполі зберігаються високі темпи зростання середнього рівня оплати праці. Зокрема, у 2006 році середньомісячна заробітна плата штатних працівників збільшилась на 30,8% та становила 1 828,9 гривень, що в 1,8% рази вище за середній показник по країні. Рівень середньомісячної заробітної плати у I півріччі 2007 року збільшився до 2 044,0 гривень, що перевищує загальноукраїнський показник в 1,7 рази.

Позитивно на розмір середньомісячної заробітної плати впливає зростання чисельності працюючих у транспортному комплексі, на який припадає найвищий рівень оплати праці у місті протягом аналізованого періоду. Окрім працівників

галузі «Транспорт» вищу за середню по місту заробітну плату у 2002-2005 рр. та I півріччі 2007 року отримують зайняті за такими видами економічної діяльності: «Промисловість», «Готелі та ресторани» та «Державне управління» (Рисунок 2.1).

Рисунок 2.1. Середня заробітна плата за основними видами економічної діяльності м. Борисполя у 2004-2006 рр., гривень

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Необхідно відзначити, що збереження високих темпів зростання чисельності зайнятих у галузях з високим рівнем заробітної плати, що оподатковується, внаслідок подальшого розвитку транспортного комплексу міста та суміжних галузей, а також створення нових робочих місць у промисловому комплексі міста позитивно впливатиме на наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста, питома вага податку з доходів фізичних осіб в якій (без врахування трансфертів) становить понад 70,0%.

Станом на 01.01.2007 р. заборгованість підприємств м. Борисполя за виплатою заробітної плати була відсутня. Станом на 01.07.2007 р. заборгованість перебуває на низькому рівні (0,1 млн. гривень, або 0,3% середньомісячного фонду оплати праці у I півріччі 2007 року) та повністю припадає на підприємства будівельної сфери.

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, у м. Борисполі зберігається стабільно високий попит на трудові ресурси, внаслідок чого відбувається зростання середньооблікової чисельності зайнятого населення (без врахування малого бізнесу), а показник зареєстрованого безробіття перебуває на нижчому за середній рівень по країні. Зростання чисельності зайнятого населення у м. Борисполі в аналізованому періоді відбувається, передусім, за рахунок створення нових робочих місць у транспортному комплексі міста та торгівлі.

Транспортний комплекс є стратегічною галуззю та основним видом застосування праці мешканців м. Борисполя. А саме, у I півріччі 2007 року підприємства транспортного комплексу забезпечили 1/3 загальної кількості робочих місць. Зміни у структурі зайнятості населення м. Борисполя за видами економічної діяльності протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, характеризуються постійним зростанням чисельності зайнятих у транспорті та у сфері оптової та роздрібної торгівлі, тоді як чисельність зайнятих у промисловому комплексі міста та у будівельній сфері не характеризується сталою динамікою до збільшення.

Значну роль у забезпеченні зайнятості населення та наповнення бюджету міста відіграє малий бізнес, питома вага якого у загальному обсязі виробленої продукції та наданих послуг становить понад 7,0% та суб'єктами якого створено близько 19,0 тис. робочих місць. Розвиток малого бізнесу забезпечує щорічне зростання надходжень від суб'єктів малого підприємництва до бюджету міста.

Протягом 2002-2006 рр. зберігаються високі темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Борисполя. Рівень середньомісячної заробітної плати у I півріччі 2007 року збільшився до 2 044,0 гривень, що перевищує загальноукраїнський показник в 1,7 рази. Позитивно на розмір середньомісячної заробітної плати впливає зростання чисельності працюючих у транспортному комплексі, на який припадає найвищий рівень оплати праці у місті протягом аналізованого періоду. Вищу за середню по місту заробітну плату у 2002-2005 рр. та I півріччі 2007 року отримують також зайняті за такими видами економічної діяльності: «Промисловість», «Готелі та ресторани» та «Державне управління».

Станом на 01.07.2007 р. заборгованість перебуває на низькому рівні (0,1 млн. гривень, або 0,3% середньомісячного фонду оплати праці у I півріччі 2007 року) та повністю припадає на підприємства будівельної сфери.

2.3. Виробнича сфера

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року діяльність підприємств міста Борисполя характеризується позитивним фінансовим результатом, при цьому,

основна сума прибутку припадає на підприємства, які здійснюють свою діяльність у галузі «Транспорт».

Транспортний комплекс забезпечує основні обсяги надходжень обов'язкових зборів та платежів до бюджету міста. До найбільших платників податків у місті за результатами 2003-2006 рр. та I півріччя 2007 року відносяться підприємства авіаційного транспорту (ДП МА «Бориспіль») та їхні допоміжні служби (РСП «Київцентраеро», ТОВ «Київ-Кетерінг», ДПШ «Аіро Кейтерінг Сервісіз Україна», ДП «Укравіаметеоцентр») та інші установи, які здійснюють свою діяльність на території міжнародного аеропорту (Бориспільська митниця, ДП «Зал офіційних делегацій», ТОВ «Київріанта», ТОВ «ЛУК-Авіа Ойл»). Значні обсяги надходжень забезпечує також промисловий комплекс (ВАТ «Бориспільський експериментальний комбікормовий завод, ВАТ «Лантманнен Акса», ТОВ «Тамбрандс-Україна», ЗАТ «Пенто Пак»), будівельні компанії та Бориспільська ЦРЛ.

2.3.1. Промисловість

Промисловий комплекс представляють 80 підприємств, 11 з яких відносяться до основного кола статистичного звітності. Промисловий комплекс міста посідає друге місце після транспортного комплексу за середньообліковою чисельністю працюючих (промислові підприємства забезпечили 12,6% загальноміської кількості робочих місць у I півріччі 2007 року) та займає важливе місце, як у формуванні та розвитку ринку праці, так і у наповненні бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів.

Основні показники, які характеризують роботу промислового комплексу міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року наведено у таблиці:

Таблиця 2.6. Основні показники промислового комплексу м. Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Темпи зростання промислового виробництва по місту у діючих цінах до відповідного попереднього періоду, %	129,3	133,8	118,8	101,6	138,7	109,5
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн. грн. (за підприємствами основного кола статистичної звітності)	114,1	161,9	218,5	277,3	373,5	214,2
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	2 081,7	2 943,7	3 953,9	4 962,5	6 636,4	3 793,8
Середній обсяг реалізації промислової по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	4 788,4	6 071,0	8 476,1	9 984,4	9 869,5	5 871,4

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року зберігається динаміка щорічного зростання обсягів промислового виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами м. Борисполя. Проте, зважаючи на те, що в економіці міста промисловий комплекс міста не займає провідних позицій, обсяги реалізованої

промислової продукції у розрахунку на одного мешканця протягом аналізованого періоду залишаються меншими за відповідні показники по країні в цілому.

У галузевому розрізі промислове виробництво достатньо диверсифіковане та представлено, передусім, продукцією харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів, хімічної промисловості, виробництва інших неметалевих виробів.

Темпи зростання обсягів виробництва основних видів продукції промисловим комплексом міста протягом 2003-2006 років та I півріччя 2007 року наведено у таблиці (Таблиця 2.7).

Таблиця 2.7. Темпи зростання обсягів виробництва основних видів продукції промисловим комплексом міста протягом 2003-2006 рр. та I півріччя 2007 року, %

Галузь промисловості	Темпи зростання промислового виробництва у 2003 році, %	Темпи зростання промислового виробництва у 2004 році, %	Темпи зростання промислового виробництва у 2005 році, %	Темпи зростання промислового виробництва у 2006 році, %	Темпи зростання промислового виробництва у I півріччі 2007 року, %
Борошно	116,4	134,9	105,5	127,5	94,1
Продукти з зернових культур, включаючи кукурудзяні пластівці	115,7	127,5	119,9	н/д	113,2
Виробництво комбікормів	114,3	115,9	94,8	155,5	104,1
Товарний бетон	121,6	117,5	114,4	63,2	25,6
Фармацевтичні вироби	н/д	124,0	104,7	у 2,2 рази	132,6
Труби пластмасові	н/д	н/д	72,3	148,7	106,2
Косметичні засоби	н/д	н/д	н/д	36,6	11,0

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Найбільшу питому вагу за обсягами виробленої промислової продукції мають ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод», ТОВ «Тамбрандс-Україна», ТОВ «Укрпластпереробка» та ВАТ «Лантманнен Акса». Обсяги виробленої ними продукції у 2006 році та I півріччі 2007 року становлять близько 80% від загальноміського обсягу. До того ж ці підприємства відносяться до найбільших платників податків у місті Борисполі.

Питома вага ТОВ «Тамбрандс-Україна» за обсягами виробленої промислової продукції становила 39,5% у I півріччі 2007 року. Продукція ТОВ «Тамбрандс-Україна», що випускається під торговою маркою компанії «Проктер енд Гембл» – це фармацевтичні вироби. Підприємство є активним учасником зовнішньоекономічних відносин та експортує продукцію до 12 країн світу. ТОВ «Тамбрандс-Україна», на якому зайнято 2,6% загальної чисельності штатних працівників міста у I півріччі 2007 року відноситься, також, до найбільших роботодавців та забезпечує близько 3,5% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету міста Борисполя.

До визначальних підприємств хімічної галузі відноситься, також ЗАТ «Пенто-Пак» – один з найбільших платників податків, спеціалізується на виготовленні багатшарової поліамідної ковбасної плівки під торговою маркою «Пентафлекс» (4,4% загального обсягу виробленої промислової продукції харчової промисловості у I півріччі 2007 року, темп зростання промислового виробництва – 113,7%). У 2007 році підприємство забезпечило 0,9% загальної чисельності робочих місць у місті, а його питома вага у формуванні надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб у 2006 році становить 0,8%. Продукція підприємства експортується в більш як 28 країн світу (Європи, Азії, Північної Африки, СНД, Північної та Латинської Америки).

Провідними підприємствами харчової промисловості міста є ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод» (основний вид діяльності – виробництво та реалізація повнорационних комбікормів як в розсипному, так і в гранульованому вигляді для тварин і птиці та виробництво борошна і круп) та ВАТ «Лантманнен Акса» (виробництво широкого асортименту продукції харчування на основі переробки зернових культур під торговими марками «START», «AXA», «TURELLI»).

Основний ринок збуту продукції ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод» – Україна. У I півріччі 2007 року підприємство збільшило обсяги свого виробництва, проти відповідного періоду 2006 року, на 35,4% та його питома вага у загальному обсязі виробленої продукції промислового комплексу становить понад 26,0%. ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод» є одним з найбільших платників податків (у 2006 році підприємство забезпечило 0,8% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету міста Борисполя) та відіграє важливу роль у формуванні ринку праці міста. А саме, у I півріччі 2007 року питома вага підприємства за середньообліковою чисельністю працюючих підприємства становила 1,2% загальної чисельності зайнятого населення міста у відповідному періоді.

ВАТ «Лантманнен Акса» розробляє та реалізує продукти харчування на основі переробки зернових культур на українському ринку та на експорт (у 14 країн світу). Підприємство, де працює понад 1,3% загальної чисельності зайнятих у місті, у 2006 році забезпечило 1,1% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету міста Борисполя.

Зміни протягом аналізованого періоду у діяльності промислового комплексу міста, розвиток якого є одним з пріоритетних напрямів забезпечення зростання економіки міста, характеризується розширенням асортименту та збільшенням випуску продукції, конкурентоспроможної на внутрішньому і на зовнішньому ринках, збереженням ролі промислових підприємств у забезпеченні робочими місцями мешканців міста та регіону, а також значним зростанням середньомісячної заробітної плати у галузі, рівень якої перевищує відповідний загальноукраїнський показник.

Промисловий комплекс представляють 80 підприємств, 11 з яких відносяться до основного кола статистичного звітності. Зміни протягом аналізованого періоду у діяльності промислового комплексу міста, розвиток якого є одним з пріоритетних напрямів забезпечення зростання економіки міста, характеризується розширенням асортименту та збільшенням випуску продукції, конкурентоспроможною на внутрішньому і на зовнішньому ринках, збереженням ролі промислових підприємств у забезпеченні робочими місцями мешканців міста та регіону, а також значним зростанням середньомісячної заробітної плати у галузі, рівень якої перевищує відповідний загальноукраїнський показник.

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року зберігається динаміка щорічного зростання обсягів промислового виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами м. Борисполя. Проте, зважаючи на те, що в економіці міста промисловий комплекс міста не займає провідних позицій, поступаючись транспортному комплексу та суміжним з ним галузям, обсяги реалізованої промислової продукції у розрахунку на одного мешканця протягом аналізованого періоду залишаються меншими за відповідні показники по країні в цілому.

У галузевому розрізі промислове виробництво достатньо диверсифіковане та представлене, передусім, продукцією харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів, хімічної промисловості, виробництва інших неметалевих виробів. Найбільшу питому вагу за обсягами виробленої промислової продукції мають ВАТ «Бориспільський комбікормовий завод», ТОВ «Тамбрандс-Україна», ТОВ «Укрпластпереробка» та ВАТ «Лантманнен Акса». Обсяги виробленої ними продукції у 2006 році та I півріччі 2007 року становлять близько 80% від загальноміського обсягу.

2.3.2. Транспорт

Бориспіль є важливим транспортним вузлом, що має розвинуту транспортну інфраструктуру. Географічне положення міста, що розташоване за 35 км на південний схід від Києва, сприяло створенню потужного транспортного комплексу. На сьогодні поблизу міста розташований найбільший міжнародний аеропорт України – головні повітряні ворота держави, що є базовим аеропортом для провідних українських авіакомпаній. Крім того, діють залізнична на гілці Київ-Харків та автобусна станції на магістралі цього ж напрямку.

Підприємства транспортного комплексу та суміжних галузей визначають економічний профіль міста, є найбільшими роботодавцями регіону та формують переважну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету.

Провідним підприємством галузі є ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль». Державне підприємство Міжнародний аеропорт «Бориспіль» забезпечує політ та посадку літаків міжнародних та внутрішніх рейсів і має два термінали, які

обслуговують пасажирів міжнародних рейсів (Термінал В та Термінал С (VIP-пасажирі). Термінал А обслуговує пасажирів внутрішніх рейсів.

Аеропорт було створено у травні 1959 року, а у 1965 році було відкрито новий аеровокзал. Відповідно до наказу Міністерства транспорту України від 01.03.1993 р. №15 аеропорт вийшов зі складу Бориспільського авіапідприємства та було створено державне підприємство, засновником якого є Міністерство транспорту та зв'язку України. З 25.10.2006 р. підприємство має назву Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль».

На сьогодні аеропорт надає понад 50 видів послуг авіаційного та неавіаційного характеру. Найбільшу питому вагу у загальному обсязі наданих послуг мають авіаційні послуги, а саме: обслуговування пасажирів, обробка багажу, пошти, вантажів, наземне обслуговування повітряних суден. До неавіаційної діяльності відносяться надання в оренду приміщень, послуги готелю, телекомунікаційні послуги.

Показники діяльності підприємства у 2006 році характеризуються зростанням, проти 2005 року, кількості обслуговуваних прильотів та вилетів 18% та кількості обслуговуваних пасажирів на 18%.

У 2006 році підприємство збільшило надходження від реалізації послуг на 11%, проти 2005 року, та забезпечило 19,4% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що надходить до бюджету міста. Слід вказати, що у 2006 році та протягом січня-вересня 2007 року діяльність підприємства була прибутковою (обсяг чистого прибутку становив 33,7 млн. гривень⁶ у 2006 році та 79,5 млн. гривень⁷ у січні-вересні 2007 року), що забезпечило позитивний фінансовий результат галузі в цілому.

Протягом 2006 року відбувається зростання чисельності працюючих на ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» з 3,2 тис. осіб до 3,6 тис. осіб, що становить 19,1% загальної середньооблікової чисельності штатних працівників міста у відповідному періоді.

На діяльність аеропорту впливають такі фактори, як макроекономічний стан та екологічний стан України, її інвестиційна привабливість та зовнішньоекономічна активність, розвиток міжнародного туризму, а також зростання доходів та ділової активності населення. На сьогодні економіко-географічне положення України сприяє розвитку її авіаційного потенціалу та інтеграції у європейську та світову транспортні системи. Проте, недостатня пропускна спроможність терміналів міжнародного аеропорту «Бориспіль» та існуюча необхідність підвищення рівня обслуговування та вдосконалення процедури митного та прикордонного контролю, уповільнюють динаміку зростання пасажиропотоку.

⁶ Інтернет-портал Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» www.smida.gov.ua

⁷ Квартальна регулярна інформація з загальнодоступної інформаційної бази даних ДКЦПФР www.stockmarket.gov.ua

Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.01.2007 р. №5-р було схвалено «Концепцію Державної програми розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2020 року», за якою передбачається:

- будівництво за рахунок кредиту, наданого Урядом Японії в рамках програми офіційної допомоги розвитку термінального комплексу «Д» пропускною спроможністю 1500 пасажирів на годину з подальшим розширенням до 2000 пасажирів на годину, до 2010 року – термінального комплексу «Е» пропускною спроможністю 2000 пасажирів на годину, до 2020 року – з пропускною спроможністю 2000 пасажирів на годину. Загальна пропускна спроможність пасажирських термінальних комплексів становитиме 7500 пасажирів на годину, що дасть змогу обслуговувати до 20,5 млн. пасажирів на рік;
- будівництво вантажних термінальних комплексів: до 2015 року – термінал площею 10,9 тис. кв. м (добова пропускна спроможність якого становитиме 300 т), до 2020 року – термінал площею 12,5 тис. кв. м (добова пропускна спроможність 400 т);
- спорудження до 2015 року нової злітно-посадкової смуги, яка відповідатиме вимогам експлуатації великогабаритних перспективних повітряних суден типу А-380;
- заміна обладнання і модернізація засобів посадки та радіонавігації передбачається в міру відпрацювання їх ресурсу. Планується реконструкція злітно-посадкової смуги N 2 та будівництво аеродромного диспетчерського пункту з вежею для організації робочих місць диспетчерів посадки, старту та руління, необхідних у зв'язку з розширенням зони відповідальності;
- реконструкція існуючої та будівництво нової під'їзної автодороги на відстані 80 м для розподілу транспортних потоків на в'їзді та виїзді та будівництво під'їзної естакади до термінальних комплексів для відокремлення пасажирів, які прибули, від тих, що відлітають;
- для доставки вантажів планується будівництво окремої залізничної гілки від м. Борисполя на схід від аеропорту до виробничо-технічної зони та у зв'язку зі збільшенням обсягів пасажирських перевезень планується будівництво спеціального колійного транспорту, що має підземний зв'язок з термінальними комплексами аеропорту та експрес-зв'язок із транспортними вузлами м. Києва.

Загальна сума запланованих інвестицій у розвиток міжнародного аеропорту «Бориспіль» становитиме 2 266,9 млн. доларів США. Фінансування зазначених заходів здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету, власних коштів підприємства та кредиту, наданого Україні Урядом Японії у рамках

міжурядових домовленостей обсягом 19 092,0 млн. єн⁸ на термін 20 років під 1,5% річних, пільговий період користування 10 років.

Крім того, за рахунок коштів Державного бюджету та власних коштів ДП «Зал офіційних делегацій» планується будівництво термінального комплексу державного авіаційного підприємства «Україна» та ДП «Зал офіційних делегацій».

Серед підприємств, які діють на базі аеропорту та відносяться до найбільших платників податків у місті, слід зазначити:

- РСП «Київцентраеро» – забезпечує обслуговування повітряного руху в зоні своєї відповідальності та безпеку використання повітряного простору при обслуговуванні повітряного руху, його радіотехнічне забезпечення та контроль за дотриманням користувачами порядку використання повітряного простору України у зоні своєї відповідальності, встановлених прямих польотів (сформувало 10,2% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);
- ТОВ «Київ-Кетерінг» та ДПП «Аіро Кейтерінг Сервісіз Україна» – забезпечують виготовлення та постачання бортового харчування (1,2% та 0,9%, відповідно, надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);
- ДП «IAS-Бориспіль» – послуги з розміщення зовнішньої реклами в аеропорті Бориспіль (0,4%, надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);
- ДП «Зал офіційних делегацій» – обслуговує Термінал С (VIP-пасажери) аеропорту Бориспіль (0,9%, надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);
- ТОВ «ЛУК-Авіа Ойл» – спеціалізується на реалізації реактивного палива виробництва ВАТ «ЛУКОЙЛ-Одеський НПЗ» з кінцевою заправкою повітряних суден, забезпечує авіаційні підприємства реактивним паливом, а також здійснює поставки реактивного палива залізничним транспортом в аеропорти України (0,4% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);
- ДП «Укравіаметеоцентр» – 0,6% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році;
- ТОВ «Аерохендлінг» – 0,6% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році;
- ТОВ «Київріанта» – Київський магазин безмитної торгівлі розташований у залі вильоту Державного міжнародного аеропорту Бориспіль, у Терміналі Б, самостійна філія ірландської компанії Aer Rianta International (1,9%

⁸ 886,8 млн. гривень за офіційним курсом НБУ станом на 23.11.2007 року (1000 єн = 46,4499 гривень)

надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році);

- Бориспільська митниця – 3,0% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до міського бюджету у 2006 році.

Загалом у 2006 році ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та основні суміжні підприємства, що здійснюють діяльність на його території, забезпечили понад 38,6% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Бориспіль.

Перевезення пасажирів та вантажів авіаційним транспортом виконують приватні авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України», «Аеросвіт», «Середземноморські авіалінії». Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року спостерігається зростання кількості перевезених пасажирів авіатранспортом, що зумовлено підвищенням купівельної спроможності населення та зростанням ділової активності у країні (Таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 Перевезення пасажирів та вантажів за видами транспорту у м. Борисполі, тис. осіб

Показник	2002рік	2003рік	2004рік	2005рік	2006рік	I півріччя 2007 року
Перевезено пасажирів автомобільним транспортом, млн. осіб	2,2	1,7	2,3	2,0	2,2	2,1
Перевезено пасажирів авіаційним транспортом, млн. осіб	0,9	1,1	1,6	2,0	2,4	1,8
Перевезено вантажів автомобільним транспортом, тис. т	291,0	374,4	382,0	341,7	184,0	147,8
Перевезено вантажів авіаційним транспортом, тис. т	4,0	5,3	6,6	7,6	7,4	4,5

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Транспортне обслуговування господарського комплексу та населення міста і регіону здійснюється автомобільним транспортом. До об'єктів транспортної інфраструктури міста належить автобусна станція, заїзні кишені та павільйони для очікування на автобусних зупинках, стоянки для легкового приватного транспорту по центральній вулиці міста та інших вулицях. Загальна протяжність доріг міста становить 132,3 км, з них; 112,3 км з твердим покриттям, ґрунтове покриття – 20 км. Капітальний ремонт доріг та будівництво нових невеликих ділянок доріг проводиться щорічно за рахунок місцевого бюджету.

Перевезення пасажирів на міських та приміських маршрутах здійснюють приватні підприємства перевізники різних форм власності. Парк автобусів характеризується високим рівнем зносу, а саме переважна їх частина має вік від 12-18 років, тоді як середній вік мікроавтобусів 2-5 років. Власну матеріально-технічну базу, яка забезпечує повний комплекс робіт по технічному обслуговуванню, ремонту та зберіганню рухомого складу серед пасажирських перевізників має одне підприємство – ВАТ «Атасс-Бориспіль».

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року щорічна кількість перевезених пасажирів не зазнала значних змін, відшкодування з місцевого бюджету коштів перевізникам за проїзд населення, пільгових категорій, не здійснювалося.

Перевезення вантажів автомобільним транспортом, що виконуються у внутрішньому та міжнародному сполученні, також здійснюють приватні підприємства та окремі підприємці-фізичні особи. Найбільшим підприємством-перевізником вантажів є ТОВ «Орлан-Транс груп» яке власну матеріально-технічну базу та якому належить 74,7% автомобілів, що здійснюють вантажні перевезення. Протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року щорічна кількість перевезених вантажів не характеризується сталим зростанням

Бориспіль є важливим транспортним вузлом, що має розвинуту транспортну інфраструктуру. Географічне положення міста, що розташоване за 35 км на південний схід від Києва, сприяло створенню потужного транспортного комплексу. На сьогодні поблизу міста розташований найбільший міжнародний аеропорт України та діють залізнична на гілці Київ-Харків та автобусна станції на магістралі цього ж напрямку.

ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» є провідним підприємством галузі та забезпечує політ та посадку літаків міжнародних та внутрішніх рейсів і має три термінали, два з яких обслуговують пасажирів міжнародних рейсів. На сьогодні аеропорт надає понад 50 видів послуг авіаційного та неавіаційного характеру, є найбільшим роботодавцем у м. Борисполі та, разом з підприємствами, які діють на базі аеропорту, відноситься до найбільших платників податків у місті.

На діяльність аеропорту впливають такі фактори, як макроекономічний стан та екологічний стан України, її інвестиційна привабливість та зовнішньоекономічна активність, розвиток міжнародного туризму, а також зростання доходів та ділової активності населення. З метою забезпечення розвитку авіаційного потенціалу країни та інтеграції у європейську та світову транспортні системи Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.01.2007 р. №5-р було схвалено «Концепцію Державної програми розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2020 року». Фінансування зазначених заходів здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету, власних коштів підприємства та кредиту, наданого Україні Урядом Японії у рамках міжурядових домовленостей.

Підприємства транспортного комплексу та суміжних галузей визначають економічний профіль міста, є найбільшими роботодавцями регіону та формують переважну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету. Загалом у 2006 році ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та основні підприємства, що здійснюють діяльність на його території, забезпечили понад 38,6% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Бориспіль.

Транспортне обслуговування господарського комплексу та населення міста і регіону здійснюється автомобільним транспортом. Перевезення пасажирів та вантажів здійснюють приватні підприємства перевізники різних форм власності. Показники діяльності автомобільного транспорту м. Борисполя не характеризуються сталою динамікою до зростання, відшкодування з місцевого бюджету коштів перевізникам за проїзд населення, пільгових категорій, не здійснювалося.

2.4. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність

2.4.1. Інвестиції в основний капітал та капітальне будівництво

Протягом 2002-2006 рр. обсяг капіталовкладень в економіку міста постійно зростає. Ця позитивна тенденція збереглася і у I півріччі 2007 року. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Борисполя у січні-червні 2007 році збільшився, порівняно показником у відповідному періоді 2006 року, на 18,0% – до 162,3 млн. гривень (Таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 Обсяги інвестицій в основний капітал у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Інвестиції в основний капітал, всього млн.грн.	150,1	150,3	175,8	247,0	766,2	162,3
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в м. Борисполі до попереднього року (відповідного періоду), %	<i>н/д</i>	100,1	117,0	140,5	310,2	118,0
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в країні до попереднього року (відповідного періоду), %	108,9	137,2	148,4	123,0	134,5	154,2
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в м. Борисполі, гривень	2 739,1	2 732,7	3 181,3	4 420,5	13 614,3	2 874,6
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в середньому по країні, гривень	775,2	1 071,2	1 601,4	1 983,7	2 685,2	1 291,1

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал у I півріччі 2007 року, як і в попередніх періодах, значно перевищує середній показник по країні в цілому.

Основним джерелом фінансування залишаються власні кошти підприємств, організацій та приватні, які становлять 94,8% усіх освоєних інвестицій. Основним напрямком капітальних вкладень протягом аналізованого періоду залишається зведення будівель і споруд (62,5% усіх інвестицій в основний капітал у I півріччі 2007 року).

Протягом останніх років відбулися зростання асигнувань на капітальне будівництво, зокрема, на завершення будівництва, розпочатого у минулих роках. Основні показники будівельної діяльності у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року наведено у таблиці:

Таблиця 2.10 Основні показники будівельної діяльності у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року	Темп зростання у I півріччі 2007 року до I півріччя 2006 року, %
Капітальні вкладення в будівництво житлових приміщень, млн. грн.	2,3	1,4	8,2	42,2	206,0	29,8	н/д
Капітальні вкладення в будівництво нежитлових приміщень, млн. грн.	46,0	74,2	65,0	61,5	351,6	71,6	н/д
Введення в експлуатацію загальної площі житла у м. Борисполі, тис. кв. м	12,9	23,0	27,9	33,6	45,4	31,2	у 4,9 р. 6.
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення по місту Борисполю, кв. м	235,4	418,2	504,9	601,3	806,7	552,6	у 4,9 р. 6.
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м (в середньому по Україні)	126,5	135,0	160,0	166,5	185,0	84,9	124,5

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

За рахунок усіх джерел фінансування у I півріччі 2007 року було введено до експлуатації 31,2 тис. кв. м загальної площі житлових будинків, що у 4,9 рази більше за відповідний показник у січні-червні 2006 року, та у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення у 6,5 рази більше за середній показник по країні в цілому.

За інформацією Відділу економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради зараз у місті будується 11 житлових будинків, а також ведуться роботи з реконструкції котелень, водопровідно-каналізаційних мереж, тепло- та водопостачання житлових будинків, житлового фонду, будуються телефонні мережі та газопроводи в нових мікрорайонах міста.

Програмою соціально-економічного розвитку м. Борисполя заплановано, що за рахунок усіх джерел фінансування в 2007 році буде введено до експлуатації 40,9 тис. кв. м житла, у тому числі 10,9 тис. кв. м за рахунок індивідуального будівництва. За прогнозними даними у 2008 році планується ввести до експлуатації понад 70,0 тис. кв. м житла, з яких 40 тис. кв. м – індивідуальне житлове будівництво.

Протягом 2002-2006 рр. обсяг капіталовкладень в економіку міста постійно зростає. Ця позитивна тенденція збереглася і у I півріччі 2007 року. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Борисполя у січні-червні 2007 році збільшився, порівняно показником у відповідному періоді 2006 року, на 18,0% – до 162,3 млн. гривень. У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал у I півріччі 2007 року, як і в попередніх періодах, значно перевищує середній показник по країні в цілому.

Найбільшу питому вагу в обсягах освоєних інвестицій в основний капітал мають капітальні вкладення на здійснення будівельних робіт, обсяги яких у 2004-2006 рр. та I півріччі 2007 року, зростають. При цьому, зважаючи значний попит на житлову нерухомість, чому сприяє наближеність міста до столиці, обсяги введеного в експлуатацію житла у розрахунку на I мешканця у декілька разів перевищують відповідний показник по країні в цілому.

2.4.2. Іноземні інвестиції

Інвестиційна активність підприємств міста характеризується високими показниками участі іноземного капіталу у їхньому розвитку. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 35,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця у 1,2 рази більше за середній показник по країні.

Таблиця 2.11 Основні показники інвестиційної діяльності м. Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

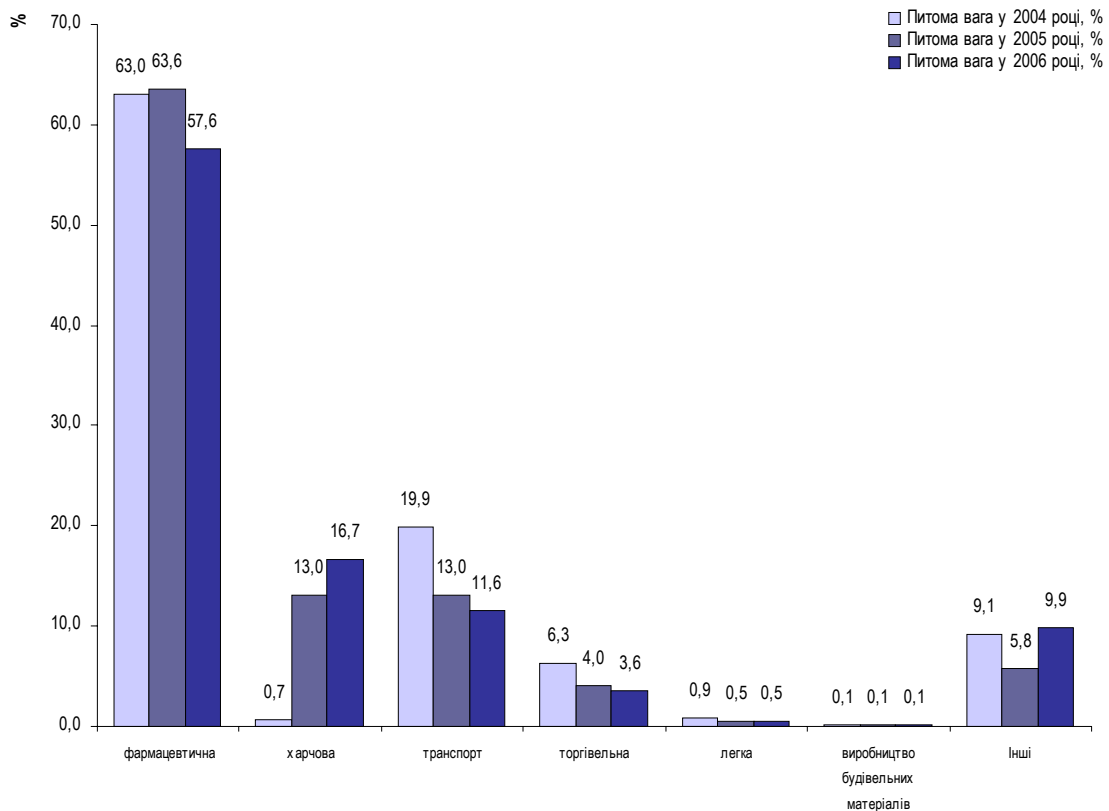
Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Обсяг, млн. дол. США (на кінець періоду), (м. Бориспіль)	0,8	17,8	23,5	26,0	27,8	35,0
Темп росту до попереднього періоду, %	<i>н/д</i>	2 266,1	132,4	110,6	107,0	126,0
Темп росту до попереднього періоду в середньому по країні %	120,1	124,2	133,2		234,2	114,1
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Бориспіль), дол. США	14,3	322,7	425,3	465,1	494,0	620,2
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Україна), дол. США	114,1	142,7	191,3	348,9	454,2	519,9

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Борисполі є підприємства промислового комплексу, зокрема фармацевтичної та харчової промисловості, а, також транспортний комплекс міста та торгівля. Загалом у місті налічується 83 підприємства з іноземними інвестиціями, з яких повністю належать іноземним інвесторам – 36, діють за участю іноземних учасників – 47 одиниць.

Протягом I півріччя 2007 року було зареєстровано 11 підприємств з іноземними інвестиціями. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом цього періоду збільшився на 34,6%. Прямі іноземні інвестиції надійшли у вигляді обладнання та транспортних засобів (ТОВ «Імпара», ДП «Нагель-Фенстер», ТОВ «Логіка-Транс»).

Структуру надходження прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності у м. Борисполі у 2004-2006 рр. наведено на діаграмі (Рисунок 2.2).

Рисунок 2.2. Структура надходження прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності у м. Борисполі у 2002-2006 рр.

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

З початку залучення прями інвестиції надійшли з 24 країн світу. Найбільша питома вага за обсягами вкладень капіталу за період здійснення інвестиційної діяльності припадає на Сполучене Королівство – 51,8% загального обсягу, Кіпр – 22,5%, Польщу – 17%, Австрію – 7,9%.

Інвестиційна активність підприємств міста характеризується високими показниками участі іноземного капіталу у їхньому розвитку. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 35,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця у 1,2 рази більше за середній показник по країні. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом I півріччя 2007 року збільшився на 34,6%.

На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Борисполі є підприємства промислового комплексу, зокрема фармацевтичної та харчової промисловості, а, також транспортний комплекс міста та торгівля. Найбільші обсяги коштів надійшли від інвесторів, як представляють країни: Сполучене Королівство – 51,8% загального обсягу залучених інвестицій, Кіпр – 22,5%, Польщу – 17% та Австрію – 7,9%.

2.4.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Розвиток транспортної та торговельної інфраструктури м. Борисполя, а також включення промислового комплексу міста до зовнішньоекономічних відносин шляхом розвитку експортоорієнтованих галузей, зумовили значну зовнішньоекономічну активність підприємств міста про що свідчить вищий за середній по країні показник зовнішньоторговельного товарообороту у розрахунку на 1 мешканця у 2002-2006 рр. та січні-травні 2007 року.

Зміни обсягів та структури зовнішньоторговельного товарообороту у 2002-2006 рр. та січні-березні 2007 року характеризуються такими даними:

Таблиця 2.12 Зовнішньоторговельний товарооборот у 2002-2006 рр. та січні-березні 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Січень-травень 2007 року
Експорт товарів, млн. дол. США	19,6	32,4	59,6	29,9	32,0	27,9
Питома вага експорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	44,7	30,8	40,8	16,9	17,3	17,9
Імпорт товарів, млн. дол. США	24,2	72,9	86,4	147,3	153,0	128,4
Питома вага імпорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	55,3	69,2	59,2	83,1	82,7	82,1
Сальдо зовнішньоторговельного товарообороту, млн. доларів США	-4,6	-40,5	-26,8	-117,4	-121,0	-100,5
Коефіцієнт покриття імпорту експортом, разів	0,8	0,4	0,7	0,2	0,2	0,2
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	43,8	105,3	146,0	177,2	185,0	156,3
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця у м. Борисполі, доларів США	799,3	1 914,5	2 642,0	3 171,3	3 287,2	2 768,3
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця у країні, доларів США	728,5	968,1	1 460,0	1 692,6	1 788,0	892,7

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

Протягом 2002-2006 рр. та січня-березня 2007 року у місті Борисполі спостерігалось стале зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту за рахунок імпортової складової, тоді як обсяги експорту не характеризуються сталим зростанням. Сальдо зовнішньоторговельного товарообороту протягом аналізованого періоду є негативним, а коефіцієнт покриття імпорту експортом протягом 2005-2006 рр. та січня-травня 2007 року залишається на рівні 0,2.

У січні-березні 2007 року відбувається значне прискорення темпів зростання обсягів зовнішньоторговельного обороту міста та за попередніми підрахунками Виконавчого комітету Бориспільської міської ради прогностичні показники експорту товарів у 2007 році збільшаться більше ніж у 2,0 рази, порівняно із 2006 роком, а імпорту – в 1,7 рази.

До експортноорієнтованих галузей промислового комплексу міста відносяться харчова та хімічна промисловість, у тому числі виготовлення фармацевтичної продукції. Зокрема ВАТ «Лантманнен Акса» (сухі сніданки) реалізує свою

продукцію до 14 країн світу, ТОВ «Тамбрандс-Україна» (фармацевтичні вироби) – до 12 країн світу, ЗАТ «Пенто-Пак» (харчові плівки) – до 24 країн світу.

Основні обсяги зовнішньої торгівлі послугами забезпечує ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», який співпрацює із 38 країнами світу. У січні-березні 2007 року загальний обсяг експорту послуг становив 9,9 млн. доларів США (45,4% показника по Київській області), імпорту послуг – 1,1 млн. доларів США (5,7% обласного показника). Сальдо зовнішньої торгівлі послугами є позитивним, а коефіцієнт покриття імпорту експортом становить 9,0 разів.

Розвиток транспортної та торговельної інфраструктури м. Борисполя, а також включення промислового комплексу міста до зовнішньоекономічних відносин шляхом розвитку експортоорієнтованих галузей (харчова та хімічна промисловість, у тому числі виготовлення фармацевтичної продукції), зумовили значну зовнішньоекономічну активність підприємств міста про що свідчить вищий за середній по країні показник зовнішньоторговельного товарообороту у розрахунку на 1 мешканця у 2002-2006 рр. та січні-травні 2007 року.

Протягом 2002-2006 рр. та січня-березня 2007 року у місті Борисполі спостерігалось стале зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту за рахунок імпортової складової, тоді як обсяги експорту не характеризуються сталим зростанням. Внаслідок цього сальдо зовнішньоторговельного товарообороту протягом аналізованого періоду є негативним та коефіцієнт покриття імпорту експортом протягом 2005-2006 рр. та січня-травня 2007 року зберігається на рівні 0,2.

Сальдо зовнішньої торгівлі послугами, основні обсяги якої забезпечує ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» (співпрацює із 38 країнами світу), має позитивне значення, а коефіцієнт покриття імпорту експортом у січні-березні 2007 року становив 9,0 разів.

2.5. Невиробничий сектор

2.5.1. Торгівля, громадське харчування та сфера послуг

Протягом 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року у м. Борисполі зберігається стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства). У I півріччі 2007 року обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства) становить 194,1 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця в 2,2 рази вище за відповідний середній показник по країні в цілому (Таблиця 2.13).

Таблиця 2.13. Основні показники розвитку споживчого ринку у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Роздрібний товарообіг, всього млн. грн.	148,1	161,1	215,4	265,3	343,3	194,1
<i>Темпи росту роздрібногo товарообігу в м. Борисполі до попереднього року, %</i>	<i>н/д</i>	<i>108,8</i>	<i>133,7</i>	<i>123,2</i>	<i>129,4</i>	<i>129,8</i>
<i>Темпи росту роздрібногo товарообігу в країні до попереднього року, %</i>	<i>114,8</i>	<i>120,5</i>	<i>120,0</i>	<i>123,0</i>	<i>125,3</i>	<i>123,8</i>
Роздрібний товарообіг у розрахунку на 1 мешканця в м. Борисполі, гривень	2 702,6	2 929,1	3 897,9	4 748,0	6 100,0	3 437,8
Роздрібний товарообіг у розрахунку на 1 мешканця в країні, гривень	816,8	1 027,1	1 390,4	1 958,3	2 651,2	1 553,4

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, Державний комітет статистики України

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Борисполі сприяє збільшення доходів населення, зростання чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі. У I півріччі 2007 року, як і у попередніх періодах, зберігається тенденція щодо розширення торгової мережі в місті та, відповідно, збільшення обсягу роздрібногo товарообороту, що обліковується.

Таблиця 2.14 Мережа підприємств роздрібної торгівлі, у тому числі ресторанного господарства, у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Кількість діючих підприємств роздрібної торгівлі, од.	223	258	292	308	376	409
Торгова площа(тис. кв. м)	15,1	16,2	17,3	18,5	19,3	39,1
в т.ч. підприємств ресторанного господарства, од.	81	86	84	81	76	81
Кількість посадкових місць, од.	2,5	2,6	2,7	2,9	2,8	3,2

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

На сьогодні у м. Борисполі у сфері торгівлі та громадського харчування здійснюють діяльність 409 підприємств, у тому числі 81 підприємство ресторанного господарства. У I півріччі 2007 року торговельну площу збільшено удвічі.

Діяльність сфери побутового обслуговування протягом аналізованого періоду характеризується постійним зростанням обсягу надання платних послуг населенню з 17,5 млн. гривень у 2002 році до 49,3 млн. гривень у 2006 році. У I півріччі 2007 року обсяг наданих платних послуг населенню збільшився, проти відповідного періоду у 2006 році, на 8,2% та становив 27,5 млн. гривень.

Розширення торгової мережі та мережі об'єктів побутового обслуговування сприяє наповненню місцевого бюджету, зокрема протягом 2006 року до міського бюджету за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства та від ринкового збору надійшло 1,2 млн. гривень, що на 8,3% більше за відповідний показник у 2005 році, та становить 1,7% доходної частини бюджету

міста у відповідному періоді без урахування трансфертів. У I півріччі 2007 року до бюджету міста від ринкового збору та розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства надійшло 0,7 млн. гривень, або 1,2% доходів бюджету міста у відповідному періоді без урахування трансфертів.

Впродовж 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року у м. Борисполі зберігається стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства). У I півріччі 2007 року обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства) становить 194,1 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця в 2,2 рази вище за відповідний середній показник по країні в цілому.

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Борисполі сприяє збільшення доходів населення, зростання чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі. У I півріччі 2007 року, як і у попередніх періодах, зберігається тенденція до розширення торгової мережі в місті та, відповідно, збільшення обсягу роздрібного товарообороту, що обліковується.

Розширення торгової мережі та мережі об'єктів побутового обслуговування сприяє наповненню місцевого бюджету. Зокрема протягом 2006 року надходження за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства та від ринкового збору становили 1,7% доходної частини бюджету міста у відповідному періоді без урахування трансфертів, у I півріччі 2007 року – 1,2% зазначеного показника.

2.5.2. Житлово-комунальне господарство міста

Утримання будинків, споруд та прибудинкових територій

Утримання, обслуговування, поточний та капітальний ремонт житлового фонду Бориспільської міської ради, а також виконання робіт з утримання об'єктів благоустрою, будівництво доріг та комунальних об'єктів відносяться до сфери компетенції Головного управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Бориспільської міської ради.

Житловий фонд міста становить 331 багатоповерховий будинок, загальною площею 874,0 тис. кв. м. Обслуговують житловий фонд міста комунальні підприємства «ЖЕК-1» та «ЖЕРУ», а також та інші суб'єкти. Основним видом діяльності цих підприємств є експлуатація та утримання в належному технічному стані житлових будинків і прибудинкових територій. Крім того, КП «ЖЕРУ» виконує роботи капітального та поточного ремонту об'єктів дорожнього покриття вулиць та соціальної сфери. Джерелом фінансування ремонтних робіт є кошти місцевого бюджету, у тому числі цільового фонду.

За інформацією Головного управління житлово-комунального господарства понад 53,1% житлового фонду, що належить до комунальної власності, потребує капітального ремонту, а 12 будинків було віднесено до аварійного та ветхого житлового фонду. У 2007 році мешканців 4 аварійних будинків було відселено до будинку, забудовником якого є ЗАТ «Агробудмеханізація».

Значних асигнувань потребує, також комунальна інфраструктура міста в цілому, у тому числі за такими напрямками: реконструкція тепломереж (рівень існуючих мереж становить понад 50,0%), поетапна заміни внутрішньо будинкові мережі житлових будинків, ремонт та будівництво доріг, будівництво каналізаційних очисних споруд у місті та заводу з обробки твердих побутових відходів.

У 2007 році, як і протягом попередніх періодів, у м. Борисполі залишаються актуальними проблеми наявності простроченої заборгованості споживачів за житлово-комунальні послуги та необхідності поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста, шляхом впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги.

Сума простроченої заборгованості населення м. Борисполя за спожиті житлово-комунальні послуги станом на 01.07.2007 р. дорівнювала 5,2 млн. гривень. Протягом I півріччя 2007 року заборгованість збільшилась на 15,2%, проте залишається на помірному рівні (Таблиця 2.15).

Таблиця 2.15 Показники діяльності підприємств м. Борисполя, що надають житлово-комунальні послуги населенню, протягом 2004-2006 рр. року та I півріччя 2007 року

Показник	Теплопостачання та гаряче водопостачання	водопостачання та водовідведення	електрична енергія	утримання будинків та прибудинкових територій	газопостачання	Разом
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.01.2005 року, млн. грн.	2,9	1,0	0,3	0,6	2,6	7,3
в т.ч. прострочена (більше 3х місяців)	2,5	0,6	0,2	0,4	2,3	6,1
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.01.2006 року, млн. грн.	2,9	1,0	0,3	0,6	1,4	6,3
в т.ч. прострочена (більше 3х місяців)	1,8	0,7	0,2	0,2	1,2	4,1
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	3,4	1,3	0,2	0,7	2,0	7,5
в т.ч. прострочена (більше 3х місяців)	1,8	0,8	0,1	0,4	1,4	4,5
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.07.2007 року, млн. грн.	4,0	1,2	0,2	0,9	1,8	8,1
в т.ч. прострочена (більше 3х місяців)	2,4	0,9	0,1	0,4	1,4	5,2
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у 2004 році, %	86,0	73,7/68,5	н/д	74,0	н/д	X
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у 2005 році, %	86,0	73,7/68,5	н/д	74,0	н/д	X
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у 2006 році, %	95,0	80,4/75,9	н/д	63,0	н/д	X
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у I півріччі 2007 року, %	98,0	68,4/64,9	н/д	90,5	н/д	X
Ступінь проплати населення за послуги за 2005 рік, %	100,0	97,0	102,0	100,0	112,0	102,0
Ступінь проплати населення за послуги за 2006 рік, %	96,0	94,0	101,0	96,0	93,0	96,0
Ступінь проплати населення за послуги за I півріччя 2007 року, %	95,0	98,0	99,0	93,0	97,0	96,0

Джерело: Головне управління житлово-комунального господарства Бориспільської міської ради

З метою забезпечення беззбиткового функціонування житлового господарства у 2006 році були переглянуті тарифи на послуги житлово-комунальних підприємств. На сьогодні чинні тарифи, затверджені рішенням Бориспільської міської ради 01.08.2006 р., які на 90,5% відшкодовують витрати з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій. Внаслідок того, що рівень проплати населенням спожитих послуг у I півріччі 2007 року становив 99,0% від нарахованої суми, суттєвого зростання рівня простроченої заборгованості населення за оплату витрат

з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій у січні-червні 2007 року не відбулося.

Протягом I півріччя 2007 року робота комунальних підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом надання житлово-комунальних послуг, була збитковою та відбулося зростання на 36,2% простроченої кредиторської заборгованості – до 2,6 млн. гривень станом на 01.07.2007 р. Зростання кредиторської заборгованості комунальних підприємств міста, основна сума якої припадає на розрахунки за поставку газу, викликане неповною оплатою населення за спожиті комунальні послуги.

Забезпечення населення та соціально-побутових споживачів міста централізованим тепlopостачанням здійснює КП «Бориспільтепломережа». Підприємство надає послуги населенню (13,5 тис. абонентів), 43-м бюджетним організаціям та 164-м госпрозрахунковим підприємствам. На виконання програми тепло забезпечення міста та впровадження енергозберігаючих технологій у 2006 році було виконано робіт по встановленню вузлів обліку теплової енергії, ремонту котелень і бойлерних, і капітальний ремонт теплових мереж із застосуванням труб у пінополіуретановій ізоляції на загальну суму 699,0 тис. гривень.

З метою забезпечення вчасного початку опалювального сезону та розрахунків за спожитий газ КП «Бориспільтепломережа» у II півріччі 2007 року було залучено кредит у сумі 500,0 тис. гривень під 14,0% річних терміном на 1 рік у Бориспільському відділенні КРД «Райффайзен банк Аваль» під заставу комунального майна (2 котельні).

Необхідність залучення кредитних ресурсів була викликана збільшенням боргу споживачів, у тому числі населення, за послуги з тепlopостачання та гарячого водопостачання та неповним покриттям собівартості послуг чинними тарифами внаслідок зростання цін на енергоресурси.

Відбувається, також, зростання простроченої заборгованості населення за спожиті послуги з водовідведення та водопостачання, рівень покриття тарифами собівартості яких становить 68,4% та 64,9%, відповідно.

Водопостачання та водовідведення забезпечує КП «Бориспільводоканал». Вода надходить до споживачів від трьох водозаборів, джерелом водопостачання у місті є підземні води. Загальна довжина трубопроводів у системі водопостачання складає 75,6 км, з яких 12,5% використали свій термін експлуатації, а 8,3% є ветхими та аварійними. Загальна довжина каналізаційних мереж становить 112,1 км. Підприємство обслуговує 12,8 тис. абонентів (з врахуванням населення), з яких 50,3% абонентів користується приладами обліку.

За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради зараз проводиться підготовча робота щодо впровадження спільного зі Світовим банком проекту щодо реконструкції систем водовідведення та водопостачання у м. Борисполі. Загальна вартість проекту становитиме близько 46,0 млн. гривень, з яких: 13,0 млн. гривень – власні кошти КП «Бориспільводоканал», 6,4 млн. дол. США – кошти позики Світового банку.

Слід зауважити, що на сьогодні залишаються невирішеними питання форми власності КП «Бориспільводоканал» та КП «Бориспільтепломережа». А саме, ці підприємства є комунальними підприємствами обласної ради, хоча фактично інженерні мережі та об'єктів і споруди, які експлуатують КП «Бориспільводоканал» та КП «Бориспільтепломережа», належать територіальній громаді м. Борисполя. Зараз проводяться переговори щодо передачі цих підприємств у комунальну власність міста.

У 2007 році, як і протягом попередніх періодів, у м. Борисполі залишаються актуальними проблеми наявності заборгованості споживачів за послуги за теплопостачання та гаряче водопостачання, утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, а також водопостачання та водовідведення. Сума простроченої заборгованості населення м. Борисполя за спожиті житлово-комунальні послуги протягом I півріччя 2007 року збільшилась на 15,2%, проте залишається на помірному рівні.

Підвищення у 2006 році тарифів на комунальні послуги не надало можливості комунальним підприємствам міста у повному обсязі покривати витрати, пов'язані з виробництвом та наданням зазначених послуг. Постійне зростання цін на енергоресурси призводять до необхідності впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги та, відповідно, поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста.

За інформацією Головного управління житлово-комунального господарства понад 53,1% житлового фонду, що належить до комунальної власності, потребує капітального ремонту. Значних асигнувань потребує, також комунальна інфраструктура міста в цілому, у тому числі за такими напрямками: реконструкція тепломереж (рівень існуючих мереж становить понад 50,0%), поетапна заміни внутрішньо будинкові мережі житлових будинків, ремонт та будівництво доріг, будівництво каналізаційних очисних споруд у місті та заводу з обробки твердих побутових відходів.

3. Комунальна власність міста

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на такі об'єкти:

- рухоме і нерухоме майно;
- доходи місцевих бюджетів та інші кошти;
- земля та природні ресурси;
- комунальні підприємства;
- частки власності у майні приватизованих підприємств;
- житловий фонд та нежитлові приміщення;
- заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування;
- інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Бориспільська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватись як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

3.1. Земельні ресурси

Площа земель у межах адміністративної одиниці м. Борисполя складає 3 701,4 га. З них 2 694,9 га – сільськогосподарські угіддя, у тому числі 1 600,0 га – рілля. Міська межа визначена Постановою Верховної Ради № 3094-III від 07.03.2002 р. Зміна міської межі здійснюється відповідно до законів України за поданням міської ради з обов'язковим врахуванням думки територіальної громади міста.

У травні 2007 року Бориспільською міською радою було затверджено Генеральний план розвитку міста, за яким планується розширення території м. Борисполя до 2025 року на 500,0 га.

З метою наповнення бюджету розвитку місто постійно здійснює продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1 Інформація щодо продажу земельних ділянок у м. Борисполі у 2004-2006 рр. та у I кварталі 2007 року

Роки	Загальна площа земельних ділянок, які були продані, га	Вартість продажу, тис. грн.
2004 рік	9,1	454,6
2005 рік	12,0	3 911,6
2006 рік	0,8	6 039,7
I півріччя 2007р., усього	11,6	747,7
у т.ч. через аукціони	-	-

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Протягом 2001-2006 рр. та I півріччя 2007 року Бориспільською міською радою було продано земельних ділянок загальною площею 181,8 га, з яких 148,3 га було продано у 2001-2003 рр. Аукціони з продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення в аналізованому періоді внаслідок обмеженого резерву вільних земель, що підлягають приватизації, не проводились. Землі реалізуються лише шляхом викупу орендарями нерухомого майна, що розташоване на ділянках.

Таблиця 3.2 Інформація щодо оренди земельних ділянок у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та у I кварталі 2007 року

Роки	Кількість укладених договорів оренди станом на кінець звітного періоду	Кількість укладених договорів оренди протягом звітного періоду	Загальна площа земельних ділянок, що перебувають в оренді, га	Надійшло коштів від оренди, тис. грн.
2002	7,0	2,0	1,0	36,1
2003	2,0	46,0	13,0	119,7
2004	46,0	73,0	60,1	285,3
2005	73,0	135,0	283,0	863,0
2006	135,0	100,0	133,9	1 696,5
I півріччя 2007 року	100,0	41,0	58,0	2 427,5

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Протягом 2002-2006 рр. близько 4,0% обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів формує плата за землю. Щорічне зростання протягом аналізованого періоду обсягів надходжень за платою за землю, забезпечено поступовим переходом підприємств на орендні відносини, а також здійсненням грошової оцінки землі та встановлення відсотків грошової оцінки земельних ділянок для встановлення орендної плати у межах м. Борисполя.

З метою забезпечення зростання протягом обсягів надходжень за платою за землю у місті Борисполі здійснюються заходи щодо переходу підприємств на орендні відносини. Крім того, Бориспільська міська рада зобов'язує землекористувачів, що порушують правила користування землею, не маючи відповідних документів, відшкодувати збитки місцевому бюджету.

Бориспільська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, до яких відносяться: рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів та інші кошти, земля та природні ресурси, комунальні підприємства, частки власності у майні приватизованих підприємств, житловий фонд та нежитлові приміщення, інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Площа земель у межах адміністративної одиниці м. Борисполя складає 3,7 тис. га. З них 2,7 тис. га – сільськогосподарські угіддя. Міська межа визначена Постановою Верховної Ради № 3094-III від 07.03.2002 р. Зміна міської межі здійснюється відповідно до законів України за поданням міської ради з обов'язковим врахуванням думки територіальної громади міста.

З метою наповнення бюджету розвитку місто постійно здійснює продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення шляхом викупу. Аукціони з продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення в аналізованому періоді внаслідок обмеженого резерву вільних земель, що підлягають приватизації, не проводились.

Протягом 2002-2006 рр. близько 4% обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів формує плата за землю. З метою забезпечення зростання протягом обсягів надходжень за платою за землю у місті Борисполі здійснюються заходи щодо переходу підприємств на орендні відносини. Крім того, Бориспільська міська рада зобов'язує землекористувачів, що порушують правила користування землею, не маючи відповідних документів, відшкодувати збитки місцевому бюджету.

3.2. Нерухоме майно, що перебуває в комунальній власності

Станом на 01.01.2007 р. комунальна власність міста налічує 25 об'єктів нерухомого майна (житлові будинки, будівлі загальноосвітніх шкіл, дитячих дошкільних закладів, бази відпочинку «Факел», будівель комунальних підприємств міста, теплових та водоканалізаційних мереж) балансовою вартістю 606 352,0 тис. гривень.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 Інформація щодо приватизації комунального майна у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та у I кварталі 2007 року

Роки	Загальна площа об'єктів комунальної власності, які були приватизовані, кв. м	Вартість продажу (з урахуванням ПДВ), тис. грн.
2002 рік	-	-
2003 рік	736,2 кв. м	275,8
2004 рік	--	-
2005 рік	635,1 кв. м	386,1
2006 рік	461,1 кв. м	454,3
2007 рік	680,1 кв. м	897,6
у т.ч. через аукціони	-	-

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. Зважаючи на те, що Бориспільська міська влада не має у своїй власності великих цілісних майнових комплексів, що підлягають приватизації, аукціони з продажу комунального майна не проводяться. Усі об'єкти протягом аналізованого періоду були приватизовані шляхом викупу.

Інформацію щодо надання в оренду комунального майна у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та у I кварталі 2007 року наведено у таблиці (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4. Інформація щодо надання в оренду комунального майна у м. Борисполі у 2002-2006 рр. та у I кварталі 2007 року

Роки	Кількість укладених договорів оренди станом на кінець звітного періоду	Кількість укладених договорів оренди протягом звітного періоду	Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді, кв. м	Надійшло коштів від оренди, тис. грн.
2002	113,0	33,0	17 377,4	498,0
2003	138,0	52,0	19 211,3	503,1
2004	141,0	7,0	22 897,6	248,1
2005	142,0	11,0	20 558,9	1 068,8
2006	152,0	135,0	20 561,0	1 210,3
I півріччя 2007	162,0	25,0	20 251,3	1 728,9

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Надходження від надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду є джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету. Проте, до 2006 року діяло рішення міської ради про зарахування переважної частини (70,0%) коштів, що надходять від надання комунального майна в оренду, на рахунки комунальних підприємств, що надають послуги з утримання та обслуговування житла.

З 2006 року до місцевого бюджету мало надходити вже 70,0% надходжень від оренди комунального майна, але, зважаючи на необхідність поліпшення фінансового стану комунальних підприємств, ця норма була призупинена. Таким чином надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду забезпечило надходження до бюджету міста у 2006 році в обсязі 31,0 тис. гривень (8,4 тис. гривень у 2005 році).

Починаючи з 2007 року плата за оренду комунального майна надходить до бюджету у повному обсязі. Уточненим планом на 2007 рік планується надходження від надання комунального майна в оренду затверджені у сумі 1 000,0 тис. гривень, з яких у I півріччі 2007 року вже надійшло 712,6 тис. гривень.

Надходження від надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду є джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету. Проте, до 2006 року діяло рішення міської ради про зарахування переважної частини (70,0%) коштів, що надходять від надання комунального майна в оренду, на рахунки комунальних підприємств, що надають послуги з утримання та обслуговування житла, а з 2006 року до місцевого бюджету мало надходити вже 70,0% надходжень від оренди комунального майна, але, зважаючи на необхідність поліпшення фінансового стану комунальних підприємств, ця норма була призупинена. Починаючи з 2007 року плата за оренду комунального майна надходить до бюджету у повному обсязі.

Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. Зважаючи на те, що Бориспільська міська влада не має у своїй власності великих цілісних майнових комплексів, що підлягають приватизації, аукціони з продажу комунального майна не проводяться та об'єкти приватизуються шляхом викупу.

4. БЮДЖЕТ МІСТА

4.1. Бюджетна система України

Засади бюджетної системи України, її структура, принципи, правові основи функціонування, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства визначені Бюджетним Кодексом України. Окрім Бюджетного Кодексу нормативно-правовими актами, які регулюють бюджетні відносини, є:

- Конституція України – основний закон України, у якому визначені базові поняття бюджету, бюджетної системи держави, повноваження та функції органів влади в частині бюджетних відносин на всіх рівнях;
- Закон про Державний бюджет України – документ, у якому розподіляються доходи та видатки держави на суспільні потреби, розмір та цільове спрямування цих видатків, а також розподіляються доходів та видатків між Державою та адміністративно-територіальними одиницями;
- інші закони, які регулюють бюджетні правовідносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів та розгляду звітів про виконання бюджету, а також контролю за виконанням бюджету;
- нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, прийняті на базі і з метою виконання Бюджетного кодексу та інших законів України, які регулюють бюджетні відносини;
- нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади, прийняті на базі та з метою виконання Бюджетного кодексу, інших законів України, які регулюють бюджетні відносини;
- рішення органів місцевого самоврядування, прийняті відповідно до Бюджетного кодексу та нормативно-правових актів, які регулюють бюджетні відносини;
- нормативно-правові акти, які регулюють податкове законодавство та опосередковано впливають на бюджетні взаємовідносини.

Бюджетна система України є сукупністю Державного бюджету та місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права. Місцевими бюджетами визнаються бюджет Автономної республіки Крим, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування.

Бюджет м. Борисполя є бюджетом місцевого самоврядування.

4.1.1. Бюджетні взаємовідносини між державою та місцевими органами управління

Міжбюджетні відносини – це відносини між Державою та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією України та законами України. Метою регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення відповідності між повноваженнями на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами України за бюджетами, та бюджетними ресурсами, які повинні забезпечувати виконання цих повноважень.

Відповідно до Бюджетного кодексу, держава несе відповідальність за всі видатки загальнонаціонального масштабу, а саме видатки на державне управління, законодавчу, судову та виконавчу владу, міжнародну діяльність, фундаментальні та прикладні дослідження, національну оборону, правоохоронну діяльність та інші програми, які мають виключно державне значення. Міська рада здійснює управління значною частиною видатків у соціальних сферах. Розмежування видатків між бюджетами здійснюється з урахуванням критеріїв повноти надання послуги та наближення її до безпосереднього споживача.

Чинним законодавством передбачено, що для виконання делегованих повноважень за місцевими радами закріплюється ряд загальнодержавних податків та зборів, включаючи такі, як податок з доходів фізичних осіб, плата за землю, плата за видачу ліцензій та сертифікатів, податок на прибуток підприємств, які перебувають в комунальній власності, місцеві податки та збори, тощо. Бюджетний кодекс передбачає, що надходження від певних загальнодержавних податків, отриманих в рамках юрисдикції місцевої ради, розподіляються між Державним бюджетом, обласним бюджетом та місцевим бюджетом або повністю залишаються у місцевому бюджеті.

Крім цього, для реалізації міжбюджетних відносин існують міжбюджетні трансферти, тобто кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Міжбюджетні трансферти з Державного бюджету в місцевий бюджет представлені у формі дотацій (дотації вирівнювання, інші дотації) або різноманітних цільових субвенцій. Дотації вирівнювання є особливістю бюджетної системи України, за допомогою яких держава надає кошти бюджетам певних регіонів та міст України, планові надходження яких є недостатніми для фінансування необхідних витрат у відповідному бюджетному році. Субвенції з Державного бюджету зараховуються безпосередньо в місцевий бюджет на визначені цілі з попередньо визначеними строками та умовами використання.

У свою чергу міська рада може передбачати у місцевому бюджеті такі види міжбюджетних трансфертів: субвенції на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування, субвенції на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань, субвенції на виконання інвестиційних проєктів, інші субвенції. Крім того, при формуванні Міністерством фінансів України прогнозних показників місцевих бюджетів за доходами і видатками, що

враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів на відповідний рік, у разі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, установлюється обсяг коштів, що підлягає передачі з бюджету міста до Державного бюджету.

Слід зазначити, що, у 2002-2007 рр., зважаючи на динаміку надходжень до міського бюджету, м. Бориспіль щорічно перераховує кошти до Державного бюджету в обсязі різниці між розрахунковим обсягом делегованих доходів та обсягом відповідних видатків загального фонду бюджету міста.

4.1.2. Бюджетний процес

Згідно з Бюджетним Кодексом (глави 12), бюджетний процес складається з таких стадій:

Міністерство фінансів України доводить виконавчому комітету особливості складання розрахунків до проекту бюджету на наступний бюджетний період.

Виконавчий комітет зобов'язаний надати необхідну інформацію Міністерству фінансів України – для проведення розрахунків обсягів міжбюджетних трансфертів і інших показників, Верховній Раді України – для перевірки вірогідності цих розрахунків.

Згідно з типовою формою бюджетних запитів, визначеною Міністерством фінансів України, місцеве фінансове управління розробляє та доводить до головних розпорядників бюджетних коштів інструкції з підготовки бюджетних запитів.

Головні розпорядники бюджетних коштів організують розробку бюджетних запитів для подання місцевому фінансовому управлінню у встановлений термін та порядок. Головні розпорядники бюджетних коштів несуть відповідальність за своєчасність, вірогідність та зміст поданих місцевому фінансовому органу бюджетних запитів, які мають містити всю інформацію, необхідну для аналізу показників проекту місцевого бюджету, згідно з вимогами місцевого фінансового органу.

Фінансове управління на будь-якому етапі складання й розгляду проекту бюджету проводить аналіз бюджетних запитів, поданих головними розпорядниками бюджетних коштів, з точки зору його відповідності меті, пріоритетності, а також дієвості й ефективності використання бюджетних засобів. На основі результатів аналізу, начальник фінансового управління приймає рішення щодо включення бюджетного запиту до пропозиції проекту місцевого бюджету перед поданням його на розгляд.

Після схвалення Кабінетом Міністрів України проекту закону про Державний бюджет України Міністерство фінансів України доводить виконавчому комітету міста розрахунки прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методику їх визначення та інші показники, необхідні для складання проекту бюджету, а також пропозиції щодо форми проекту рішення про бюджет (типова форма рішення).

У тижневий термін після ухвалення закону про Державний бюджет України в другому читанні Кабінет Міністрів України доводить виконавчому комітету міста положення та показники міжбюджетних відносин (обсяги міжбюджетних трансфертів і текстові статті, що визначають особливості міжбюджетних відносин на наступний бюджетний період), які були проголосовані Верховною Радою України при прийнятті проекту закону про Державний бюджет України в другому читанні.

На підставі інформації, а також відповідних даних управлінь та служб, місцеве фінансове управління готує проект рішення про бюджет міста, який надалі виноситься на сесію міської ради.

Міська рада при затвердженні бюджету повинна враховувати обсяги міжбюджетних трансфертів та інші положення, що були затверджені Верховною Радою України при прийнятті проекту закону про Державний бюджет України в другому читанні. Міський бюджет на наступний бюджетний період затверджується відповідними рішеннями міської ради не пізніше, ніж у двотижневий термін після офіційного опублікування закону про Державний бюджет України.

Якщо до початку нового бюджетного періоду не прийнято відповідне рішення про бюджет, місто має право здійснювати витрати з відповідного бюджету лише на цілі, які визначені в рішенні про бюджет на попередній бюджетний період. При цьому щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, визначених рішенням міської ради про бюджет на попередній бюджетний період, крім витрат на обслуговування та погашення боргових зобов'язань. До прийняття рішення про бюджет на поточний бюджетний період здійснювати капітальні витрати забороняється.

Фінансове управління міської ради здійснює загальну організацію та управління виконання бюджету, координує діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету.

Казначейське обслуговування бюджету здійснюється відділенням державного казначейства України.

Бюджет виконується за розписом, що затверджується начальником фінансового управління (до затвердження розпису затверджується тимчасовий розпис на відповідний період). Начальник фінансового управління протягом бюджетного періоду забезпечує відповідність розпису бюджету встановленим бюджетним призначенням.

Фінансове управління в процесі виконання місцевого бюджету за доходами здійснює прогнозування та аналіз доходів бюджету.

Податки, збори (обов'язкові платежі) та інші доходи бюджету зараховуються безпосередньо на рахунок бюджету, відкритий у відділенні Державного казначейства, і не можуть акумулюватися на рахунках органів стягнення. Органи стягнення забезпечують своєчасне та в повному обсязі надходження до місцевих бюджетів податків та зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів відповідно до законодавства.

Стадіями виконання бюджету міста за видатками визнаються: встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі затвердженого бюджетного розпису; затвердження кошторисів розпорядникам бюджетних коштів; взяття бюджетних зобов'язань; отримання товарів, робіт, послуг; здійснення платежів; використання товарів, робіт та послуг на виконання бюджетних програм. Державне казначейство України здійснює контроль за відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів розпису бюджету.

Також, згідно з Бюджетним кодексом, для покриття касових розривів, що виникають під час виконання загального фонду місцевого бюджету, а саме пов'язаних із забезпеченням фінансування захищених статей видатків, місцева рада, або місцева державна адміністрація за рішенням місцевої ради, може отримувати короткотермінові позички у фінансово-кредитних установах на термін до трьох місяців. Крім того, відповідно до нормативних актів Державного казначейства України, які розробляються щорічно на виконання Законів України про Державний бюджет на відповідний рік, місцевий бюджет може отримувати короткотермінові позички на договірних умовах з єдиного казначейського рахунку без нарахування відсотків за користування цими коштами.

Рішення про внесення змін до Рішення про бюджет приймається міською радою за поданням офіційного висновку фінансового управління про обсяг вільного залишку бюджетних коштів, перевиконання або недовиконання доходної частини загального фонду бюджету. Факт перевиконання доходної частини загального фонду бюджету визнається за підсумками першого півріччя та наступних звітних періодів поточного бюджетного періоду на підставі офіційних висновків фінансового управління за умови перевищення доходів загального фонду бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів), врахованих у розписі бюджету на відповідний період, не менше ніж на 5%. Факт недоотримання доходів загального фонду місцевого бюджету визнається на підставі офіційних висновків фінансового управління за підсумками квартального звіту при недоотриманні доходів загального фонду бюджету, врахованих у розписі бюджету на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків.

Рішення про внесення змін до рішення про місцевий бюджет можуть бути також ухвалені міською радою з урахуванням положень статті 52 Бюджетного Кодексу (у випадку виникнення відхилень оцінки прогнозу макропоказників соціального та економічного розвитку України та надходжень у бюджет від прогнозу, врахованого при затвердженні Державного бюджету) і в разі настання інших випадків, передбачених Бюджетним Кодексом.

Періодичність, структура та терміни подання звітності про виконання бюджету визначаються Державним казначейством України. Відділення Державного казначейства складає та подає фінансовому управлінню баланси, звіти про виконання бюджету та інші фінансові звіти за правилами та формами, встановленими Державним казначейством України за погодженням з Міністерством фінансів України та Рахунковою палатою.

Квартальні та річні звіти про виконання бюджету подаються до міської ради у двомісячний строк після виконання відповідного бюджетного періоду. Перевірка

бюджету здійснюється комісією з питань бюджету міської ради, після чого міська рада затверджує звіт про виконання бюджету або приймає інше рішення з цього приводу.

4.1.3. Контроль на всіх стадіях бюджетного процесу

Відповідно до Бюджетного кодексу на всіх стадіях бюджетного процесу здійснюється внутрішній фінансовий контроль, який має забезпечувати:

- постійну оцінку достатності та відповідності діяльності бюджетної установи вимогам внутрішнього фінансового контролю;
- оцінку діяльності на відповідність результатів встановленим завданням і планам;
- інформування безпосередньо керівника бюджетної установи про результати кожної перевірки (оцінки, розслідування, вивчення чи ревізії), проведеної підрозділом внутрішнього фінансового контролю.

Розпорядники бюджетних коштів відповідають за організацію та стан внутрішнього контролю і аудиту як у своїх установах, так і в підвідомчих установах. Організація ефективної системи внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю установи покладається на його керівника.

Зовнішній контроль і аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ здійснюється Головним контрольно-ревізійним управлінням України – відповідно до його повноважень, визначених законом.

Моніторинг реалізації бюджету міста виконує постійна комісія міської ради з питань бюджету. Фінансове управління міської ради контролює відповідність бюджету міста діючому українському бюджетному законодавству. Крім того, Державна контрольно-ревізійна служба України здійснює моніторинг законності та ефективності використання коштів бюджету міста, вірогідності звітів про виконання бюджету. Міське контрольно-ревізійне управління вповноважене виконувати перевірки та аудит міських органів, підприємств, організацій, установ, які отримують фінансування з бюджету міста та подає пропозиції разом з актом перевірки місцевому фінансову органу для припинення дій з бюджетними коштами або скороченні бюджетних асигнувань.

Постійна комісія міської ради вибирає незалежну аудиторську фірму для виконання аудиту фінансових рахунків міста, пов'язаних з використанням бюджетних фондів у відповідному бюджетному році. На базі результатів такого аудиту, місцеве фінансове управління надсилає на розгляд постійної комісії з питань бюджету пропозиції щодо усунення недоліків у виконанні бюджету міста за попередній рік, та усунення їх реалізації в наступному бюджетному році.

4.1.4. Введення в бюджет м. Борисполя

Місто Бориспіль є адміністративним центром Бориспільського району та містом обласного значення без районного поділу, тобто зведений бюджет міста включає бюджет 1 рівня – міський.

Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів.

Міський бюджет затверджується у термін, визначений статтею 77 Бюджетного кодексу України (не пізніше ніж у двотижневий термін після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет).

Формування міського бюджету здійснюється на підставі положень Бюджетного кодексу України, показників міжбюджетних трансфертів, затверджених для міста Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішенням обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік, бюджетних запитів головних розпорядників коштів, надходжень доходів до бюджету з урахуванням досягнутих показників економічного і соціального розвитку міста за попередній рік та прогнозних показників економічного розвитку міста на поточний рік.

Доходи бюджету м. Борисполя формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів.

Бюджет м. Борисполя розподіляється на загальний та спеціальний фонди. Джерела формування фондів визначаються виключно законами України. Загальний фонд бюджету включає всі доходи крім тих, що призначені для спеціального фонду, всі видатки загального фонду, які формуються виключно за рахунок надходжень загального фонду та фінансування загального фонду бюджету. Спеціальний фонд бюджету включає бюджетні призначення на видатки за рахунок конкретно визначених джерел надходжень, гранти або дарунки (у вартісному обрахунку), одержані розпорядниками бюджетних коштів на конкретну мету, різницю між доходами та видатками спеціального фонду бюджету.

За загальним фондом бюджет може прийматися з дефіцитом виключно на суму вільного залишку бюджетних коштів сформованого у попередньому періоді. За спеціальним фондом може прийматися з дефіцитом у частині дефіциту бюджету розвитку, який покривається за рахунок запозичень. Створення позабюджетних фондів не допускається чинним законодавством.

До доходів, які враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів (делеговані, або закріплені доходи) та належать до загального фонду бюджету міста, відносяться такі:

- податок з доходів фізичних осіб в частині, що належить бюджету міста обласного значення (75%);

- державне мито в частині, що надходить до бюджету міста;
- плата за ліцензії на впровадження певних видів господарської діяльності та сертифікати;
- плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності;
- плата за торговий патент на здійснення деяких видів підприємницької діяльності, що справляються виконавчим органом місцевої ради;
- надходження адміністративних штрафів, що накладаються виконавчим органом місцевої ради або утвореними ними у встановленому порядку адміністративними комісіями;
- єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва в частині, що належить бюджету міста.

До доходів, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів (власні доходи) та належать до загального фонду бюджету міста, відносяться такі:

- місцеві податки і збори, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування;
- плата за землю в частині, що належить бюджету міста обласного значення (75%);
- надходження сум відсотків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами;
- податок на промисел, що зараховується до бюджетів місцевого самоврядування;
- плата за оренду майнових комплексів, що перебувають у комунальній власності;
- гранти та дарунки у вартісному обрахунку;
- податок на прибуток підприємств комунальної власності;
- інші надходження, передбачені законодавством.

Джерелами формування спеціального фонду, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, є:

у частині доходів:

- податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів у частині, що зараховується до бюджету міста;
- плата за забруднення навколишнього природного середовища у частині, що зараховується до відповідного бюджету;
- власні надходження бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів відповідного бюджету;
- надходження до цільових фондів, утворених міською радою;
- кошти від відчуження майна спільної власності територіальної громади міста;
- кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;
- надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності територіальної громади;
- кошти, що передаються з іншої частини місцевого бюджету;
- трансферти з інших бюджетів;
- кошти від повернення позик, які надавались з місцевого бюджету до набрання чинності Бюджетним кодексом;

у частині кредитування:

- повернення кредитів, наданих з міського бюджету молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла;

у частині фінансування:

- запозичення до бюджету розвитку.

Видатки бюджету міста формуються та спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених Бориспільською міською радою.

Виконання бюджету м. Борисполя за видатками здійснюється в такому порядку:

- затвердження річного та помісячного розпису міського бюджету;
- встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів;

- затвердження кошторисів розпорядникам бюджетних коштів;
- взяття бюджетних зобов'язань;
- отримання товарів, робіт та послуг;
- здійснення платежів;
- використання товарів, робіт та послуг на виконання бюджетних програм.

Бюджет розвитку є складовою частиною спеціального фонду бюджету міста. Надходження до бюджету розвитку включають:

- кошти від відчуження майна, яке знаходиться у комунальній власності, у тому числі від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;
- кошти, які передаються з іншої частини місцевого бюджету за рішенням відповідної ради;
- запозичення, здійснені у порядку, визначеному Бюджетним Кодексом та іншими законами України (окрім коштів на покриття касових тимчасових розривів);
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів.

До витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів належать:

- погашення основної суми боргу (окрім коштів на покриття тимчасових касових розривів);
- капітальні вкладення;
- внески органів влади у статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності.

Фінансове управління міської ради та інші органи виконавчої влади здійснюють загальну організацію виконання міського бюджету, координують діяльність учасників бюджетного процесу та тісно співпрацюють з державною податковими органами, які забезпечують надходження всіх податків і зборів до міського бюджету.

Фінансове управління міської ради в процесі виконання міського бюджету здійснює прогнозування та аналіз виконання доходів.

За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету м. Борисполя. Відділення Державного казначейства здійснює:

- розрахунково-касове обслуговування розпорядників бюджетних коштів;
- контроль бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень, прийнятті зобов'язань та проведенні платежів;
- бухгалтерський облік та складання звітності бюджетних установ м. Борисполя.

Відділення Державного казначейства веде облік всіх надходжень, що належать бюджету, та за поданням органів стягнення, погодженим з відповідними фінансовими органами, здійснює повернення коштів, що були помилково або надмірно зараховані до бюджету міста.

Звіт про виконання бюджету міста за доходами і видатками складає відділення Державного казначейства.

Фінансове управління міста складає звіт виконання плану по штатах і контингентах, аналізує звіт про виконання бюджету за доходами і видатками, готує пояснювальну записку, і разом зі звітністю, яку отримують від відділення Державного казначейства, подають їх до вищого фінансового органу.

Квартальні та річні звіти про виконання бюджетів затверджуються відповідно міською та районними радами за поданням виконавчих органів ради.

Бюджет м. Борисполя є бюджетом місцевого самоврядування. Місто Бориспіль є адміністративним центром Бориспільського району та містом обласного значення без районного поділу, тобто зведений бюджет міста включає бюджет 1 рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів.

4.2. Агрегований бюджет м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Борисполя, бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці (Таблиця 4.1). Агрегований бюджет міста Борисполя з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено у Додатку до рейтингового звіту №1.

Таблиця 4.1 Бюджет м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Податкові надходження	28 149,9	38 308,0	33 142,1	41 138,9	56 583,9	50 965,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	2 374,2	2 036,3	2 614,0	4 200,4	6 113,5	5 650,2
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	4 817,2	5 827,0	8 052,6	12 098,5	13 960,9	8 926,6
Операційні надходження всього	35 341,4	46 171,3	43 808,7	57 437,8	76 658,2	65 542,4
Поточні видатки	11 935,8	15 071,3	17 813,3	26 539,4	38 337,0	22 454,4
Субсидії та поточні трансферти	21 590,6	29 484,8	25 810,4	28 733,2	26 126,4	19 147,2
Операційні видатки всього	33 526,4	44 556,2	43 623,7	55 272,6	64 463,3	41 601,7
Операційний баланс	1 815,0	1 615,1	185,0	2 165,2	12 194,9	23 940,7
Фінансовий дохід	0,3	70,2	0,0	0,1	161,3	578,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,3	70,2	0,0	0,1	161,3	578,1
Поточний баланс	1 815,3	1 685,3	185,0	2 165,3	12 356,2	24 518,9
Капітальні надходження	763,9	1 263,5	766,1	4 267,4	7 038,4	1 035,2
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	975,0	3 244,0	0,0	210,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	1 738,9	4 507,5	766,1	4 477,4	7 038,4	1 035,2
Капітальні видатки	2 616,7	4 338,5	1 354,4	4 289,6	6 494,9	3 064,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	0,0	0,0	1 394,7	436,2	549,0	330,3
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	36,0	780,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	2 652,7	5 118,5	2 749,2	4 825,8	7 043,9	3 394,9
Капітальний баланс	-913,7	-611,0	-1 983,1	-348,4	-5,5	-2 359,7
Баланс після капітальних видатків	901,6	1 074,3	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	22 159,2
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	901,6	1 074,3	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	22 159,2
Фінансування	-901,6	-1 074,3	1 798,1	-1 816,9	-12 350,7	-22 159,2
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, протягом 2002-2006 рр. місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. Необхідно відзначити, що сальдо операційного балансу бюджету міста Борисполя протягом 2002-2006 рр. не має сталої тенденції до збільшення. Крім того, аналіз агрегованого бюджету із розбивкою за загальним та спеціальним фондами відображує, що сальдо операційного балансу у 2004 році за загальним фондом набуло від'ємного значення (-392,3 тис. гривень), тоді як сальдо операційного балансу спеціального фонду бюджету було позитивним (577,3 тис. гривень).

Зазначені коливання обумовлені зменшенням обсягу податкових надходжень до бюджету міста після набрання чинності Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб», та, відповідно, зменшенням у 2004 році фактичного обсягу доходів бюджету міста, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів за

одночасного збільшення операційних витрат, передусім, через значні темпи зростання заробітної плати працівників бюджетної сфери.

Незважаючи на перевищення обсягу операційних видатків загального фонду бюджету м. Борисполя над відповідними операційними доходами, у 2004 році, як і в попередніх бюджетних періодах, місто продовжує сплачувати вилучення до Державного бюджету (13,4 млн. гривень у 2004 році). Це призводить до необхідності покриття дефіциту загального фонду бюджету міста у 2004 році за рахунок надпланових залишків бюджетних коштів, обсяг яких протягом зазначеного періоду скоротився з 3 361,9 тис. гривень станом на 01.01.2004 р. до 1 491,5 тис. гривень станом на 01.01.2005 р. Крім того, у грудні 2004 року було залучено середньострокову позичку обсягом 983,4 тис. гривень, погашення якої здійснювалось за рахунок фінансової допомоги наданої з бюджету Київської області.

У наступних періодах, зміни нормативно-правової бази, яка регулює обсяги основного виду надходжень до місцевого бюджету – податку з доходів фізичних осіб, вже не мали такого суттєвого впливу на щорічні темпи зростання обсягів доходної частини бюджету міста, як у 2004 році. Це зумовлено, передусім, позитивною динамікою розвитку ринку праці у місті та високими темпами зростання рівня оплати праці та, відповідно фонду заробітної плати, що є базою для оподаткування.

Таким чином, бюджет м. Борисполя протягом 2005-2007 рр. продовжує перераховувати до Державного бюджету кошти в обсязі перевищення за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету. Слід зауважити, що зважаючи на динаміку зростання доходної частини бюджету м. Борисполя, показниками Державного бюджету України на 2007 рік норматив щоденного відрахування (у відсотках від розрахункового обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів) встановлено на рівні 32,95%. Це значно перевищує відповідні показники переважної частини міст-донорів.

Найбільший показник позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста протягом 2002-2006 рр. на 2006 рік, що було забезпечено суттєвим зростання обсягів як податкових, так і не податкових надходжень до загального фонду, а також надходженням до спеціального фонду бюджету міста субвенцій з Державного бюджету на погашення заборгованостей минулих років, що склалася у сфері житлово-комунального господарства. За результатами I півріччя 2007 року, сальдо операційного балансу перевищує річний показник у 2006 році майже удвічі.

Через нерівномірні темпи обсягів виконання видаткової частини загального фонду бюджету м. Борисполя та зменшення обсягу вільних залишків протягом 2004-2005 рр. мали місце тимчасові касові розриви, які покривалися за рахунок короткотермінових позичок з єдиного казначейського рахунку без нарахування відсотків за користування залученими коштами. У наступних періодах, зважаючи на зростання ліквідності бюджету міста, короткотермінові позички на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

У 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року бюджет міста має позитивний фінансовий баланс бюджету. Це зумовлено, передусім відсутністю протягом усього періоду прямого боргу міста, що потребує обслуговування. Протягом 2006 року та I півріччя 2007 року з метою розширення джерел фінансування загального фонду враховуючи наявність вільних бюджетних коштів, Бориспільська міська рада здійснює активні операції з тимчасово-вільними залишками загального та спеціального фондів бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківській установі. Зокрема протягом I півріччя 2007 року на депозитний рахунок у банківській установі було розміщено 10 000,0 тис. гривень коштів загального фонду бюджету міста та 6 218,0 тис. гривень коштів спеціального фонду. Відповідно до укладених угод кошти були розміщені терміном від 3-х місяців до 1 року під 12-14% річних. Станом на 01.07.2007 р. сума сплачених відсотків становила 578,1 тис. гривень.

Профіцит поточного балансу бюджету протягом 2002-2003 рр. спрямовувався на покриття дефіциту капітального балансу. У 2002-2003 рр. загалом бюджет міста було виконано з профіцитом, що забезпечувалось, передусім, значними темпами зростання операційних надходжень. За результатами 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року профіцит бюджету міста щорічно зростає, що зумовлює збільшення надпланових залишків на рахунках місцевого бюджету.

Джерела фінансування бюджету міста Борисполя наведено в таблиці (Таблиця 4.2). Фінансування бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в Додатку до рейтингового звіту №2.

Таблиця 4.2 Фінансування бюджету м. Бориспіль у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Профіцит/дефіцит	901,6	1 074,3	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	22 159,2
Фінансування	-901,6	-1 074,3	1 798,1	-1 816,9	-12 350,7	-22 159,2
Зміни залишків	-901,6	-1 041,0	1 807,2	-1 794,9	-9 370,3	-8 901,2
залишок на початок року	1 671,8	2 573,3	3 614,3	1 807,1	3 602,0	12 972,3
залишок на кінець року	2 573,3	3 614,3	1 807,1	3 602,0	12 972,3	21 873,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	3 583,4	4 644,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	3 583,4	4 644,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 960,0	-13 258,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	2 960,0	13 658,0
Інші розрахунки	0,0	-33,3	-9,1	-22,0	-20,3	0,0
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

У 2002-2005 рр. ліквідність бюджету міста, не зважаючи на скорочення протягом 2004 року залишків на рахунках місцевого бюджету, зокрема за загальним фондом, залишається на помірному рівні. Обсяг залишків за загальним фондом у станом на початок відповідних періодів становив 2,9-7,9% видаткової частини, за спеціальним фондом – 3,7-6,6%.

Протягом 2006 року та I півріччя 2007 року ліквідність бюджету міста зростає до високого рівня. А саме, за загальним фондом станом на 01.07.2007 р. залишки бюджетних коштів із врахуванням коштів, розміщених на депозит, становлять 28,6% запланованого обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2007 році. Станом на 01.07.2007 р. залишки за спеціальним фондом бюджетних рахунках із врахуванням коштів, розміщених на депозит, із врахуванням коштів, розміщених на депозит, у 1,2 рази перевищують уточнені показники видаткової частини спеціального фонду бюджету міста у 2007 році.

4.3. Виконання доходної частини бюджету м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року

Доходи бюджету м. Борисполя формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Основні показники доходної частини бюджету м. Борисполя за 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року наведено у таблиці (Таблиця 4.3).

Таблиця 4.3 Виконання доходної частини бюджету м. Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччі 2007 року за основними видами надходжень, тис. грн.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року	% вик. у I півріччі 2007 року річного плану з урахуванням змін
Податкові надходження	28 149,9	38 308,0	33 142,1	41 138,9	56 583,9	50 965,5	76,8
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	76,0	76,7	74,4	66,6	67,5	75,9	-
Податок з доходів фізичних осіб	23 644,5	32 804,4	26 321,6	31 972,7	45 593,2	44 016,4	79,8
Податок на прибуток підприємств	155,7	93,0	205,4	51,9	161,6	116,0	116,0
Податки на власність	300,5	827,9	812,8	952,4	1 217,7	738,9	59,1
Плата за землю	695,3	731,9	940,1	2 181,0	3 113,7	2 150,0	66,7
Податок на промисел	4,4	4,5	7,0	7,1	5,8	3,2	64,4
Плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності	20,6	33,1	36,3	56,1	63,1	31,8	49,0
Плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності	717,1	929,3	1 618,0	2 096,3	2 504,7	1 333,0	51,7
Місцеві податки та збори	1 156,0	1 263,1	988,6	1 012,9	1 233,6	850,0	70,8
Єдиний податок	1 094,5	1 620,9	2 212,3	2 807,7	2 687,1	1 725,6	62,7
Неподаткові надходження	1 639,3	2 083,2	2 584,5	4 169,7	6 215,0	4 130,0	113,9
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	4,4	4,2	5,8	6,7	7,4	6,1	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	31,5	70,2	-31,8	779,0	2 690,5	1 517,4	705,8
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	9,3	120,1	115,6	8,4	31,0	712,6	71,3
Державне мито	248,4	258,7	135,1	189,3	442,8	277,8	111,1
Адміністративні штрафи	0,0	0,0	0,5	1,9	6,7	-3,6	-72,8
Інші неподаткові надходження	0,9	0,0	43,7	29,4	38,3	4,5	-
Інші надходження	0,9	0,0	43,7	29,4	38,3	0,9	17,1
Власні надходження бюджетних установ та організацій	1 348,9	1 634,1	2 321,4	3 161,5	3 005,8	1 621,3	75,2
Доходи від операцій з капіталом	763,9	1 263,5	766,1	4 267,4	7 038,4	1 035,2	20,8
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	2,1	2,5	1,7	6,9	8,4	1,5	-
Кошти від продажу основного капіталу	5,1	244,6	311,5	355,7	998,7	287,5	100,2
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	758,9	1 018,9	454,6	3 911,6	6 039,7	747,7	15,9
Цільові фонди	735,2	23,3	29,6	30,9	59,7	2 098,4	208,4
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	2,0	0,0	0,1	0,0	0,1	3,1	-
Збір за забруднення навколишнього середовища	18,3	23,3	29,6	30,9	29,7	19,0	57,6
Цільовий фонд	717,0	0,0	0,0	0,0	30,0	2 079,3	213,5
Разом доходів	31 288,4	41 678,0	36 522,2	49 606,8	69 897,0	58 229,1	76,6
Трансферти	5 756,2	8 291,0	8 052,6	12 208,5	13 960,9	8 926,6	42,6
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	15,5	16,6	18,1	19,7	16,6	13,3	-
Разом	37 044,6	49 969,0	44 574,8	61 815,3	83 857,9	67 155,7	69,3
Кошти, одержані із загального фонду до бюджету розвитку (спеціальний фонд)	36,0	780,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Усього	37 080,6	50 749,0	44 574,8	61 915,3	83 857,9	67 155,7	69,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Протягом 2002-2006 рр. обсяг доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального) не характеризується сталим зростанням. А саме, у 2004 році відбулося зменшення обсягу доходної частини бюджету, проти показника 2003 року, внаслідок зменшення обсягу податкових надходжень. Це було зумовлене змінами у ставках оподаткування податком з доходів фізичних осіб після набрання чинності Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб». Надходження податку з доходів фізичних осіб у 2004 році скоротилися на 10,0%, проти надходжень у 2003 році, а уточнений річний план за цим показником було виконано на 89,5%. Низький рівень виконання річного плану за податком з доходів фізичних осіб (96,9% річного плану) спостерігався і у 2005 році, проте за результатами 2006 року планові показники у зв'язку із розширенням бази оподаткування та зростанням рівня середньомісячної заробітної плати становив 106,4%.

Податкові надходження є одним з основних джерел формування доходної бази бюджету м. Борисполя, незважаючи на те, що протягом 2004-2005 рр. їх питома вага в доходах бюджету зменшується (з 76,7% у 2003 році до 66,6% у 2006 році), за одночасного зростання питомої ваги неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом.

Стрімке зростання обсягу неподаткових надходжень до бюджету міста, основними джерелами формування яких є власні надходження бюджетних установ та організацій, адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу, доходи від власності та підприємницької діяльності, інші неподаткові надходження, у 2005-2006 рр. було забезпечено за рахунок збільшення обсягу платежів від власників транспортних засобів, у тому числі збору за паркування.

Зростання питомої ваги надходжень від операцій з капіталом у 2005-2006 рр., порівняно із 2002-2004 рр., забезпечується переважно за рахунок збільшення надходжень до бюджету міста коштів від продажу землі внаслідок здійснення у 2004 році її грошової оцінки.

Вагомим джерелом наповнення бюджету м. Бориспіль є, також, трансферти з Державного бюджету. Протягом 2002-2006 рр. основні обсяги надходжень трансфертів були сформовані соціально-спрямованими субвенціями на виплату пільг окремим категоріям населення та коштами, що надійшли у 2006 році, на погашення заборгованості минулих років, що склалася у галузі Житлово-комунального господарства. Дані щодо надходження трансфертів до бюджету міста у 2006 році та I півріччі 2007 року наведено у Додатку до рейтингового звіту №3.

Бюджет міста Борисполя на 2007 рік сформовано, виходячи з підходів, визначених Бюджетним Кодексом України, Законом України «Про Державний бюджет України на 2007 рік», з урахуванням фактичних надходжень в минулих роках доходів, закріплених за бюджетом міста статтями 64, 65 і 69 Бюджетного Кодексу України, основних макропоказників економічного та соціального розвитку України і показників економічного і соціального розвитку міста Борисполя на 2007 рік.

Рішення про міський бюджет м. Борисполя на 2007 рік було прийнято 28.12.2006 р., тобто, як і попередньому бюджетному періоду, у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України. Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» було офіційно опубліковано 19.12.2006 р. Варто зауважити, що відповідно до статті 79 Бюджетного Кодексу України в разі, якщо до початку нового бюджетного періоду рішення про місцевий бюджет не прийнято, місцева рада має право здійснювати витрати з бюджету лише на цілі, які визначені у рішенні про місцевий бюджет на попередній бюджетний період. При цьому, щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, затверджених на попередній бюджетний період, крім витрат на погашення зобов'язань із боргу.

Загалом доходна частина бюджету міста Борисполя на 2007 рік затверджена у сумі 95 073,0 тис. гривень та уточнювалась за спеціальним фондом протягом I півріччя 2007 року у бік збільшення. За загальним фондом планові показники доходної частини бюджету станом на 01.07.2007 р. не уточнювались. При цьому, обсяг доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, було затверджено на рівні розрахункових показників, доведених Міністерством фінансів України.

Запланований обсяг доходної частини бюджету міста на 2007 рік (з урахуванням змін станом на 01.07.2007 р.) становить 97 296,9 тис. гривень, що на 16,0% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. Протягом I півріччя 2007 року до доходної частини бюджету міста надійшло (без врахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) понад 67 155,7 тис. гривень, що становить 69,3% річних планових показників на 2007 рік з урахуванням змін.

Зміни у структурі надходжень до бюджету міста у I півріччі 2007 року, порівняно із попередніми бюджетними періодами характеризуються значним зростанням питомої ваги податкових надходжень через позитивну динаміку збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб.

Аналіз виконання доходів загального фонду бюджету м. Борисполя протягом 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року наведено у наступній таблиці:

Таблиця 4.4 Виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. у 2006 р. річного плану урахуванням змін	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2007 р.	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Податок з доходів фізичних осіб	31 972,7	42 869,9	45 593,2	106,4	55 173,4	44 016,4	79,8	121,0
Плата за держ. Реєстрацію	56,1	56,0	63,1	112,7	65,0	31,8	49,0	103,0
Плата за видачу ліцензій та сертифікатів	0,3	0,0	0,0	-	0,0	0,3	-	0,0
Плата за торговий патент	2 067,7	2 100,0	2 475,7	117,9	2 550,0	1 317,9	51,7	103,0
Єдиний податок	2 807,7	2 400,0	2 687,1	112,0	2 750,0	1 725,6	62,7	102,3
Державне мито	189,3	190,0	442,8	233,0	250,0	277,8	111,1	56,5
Адміністративні штрафи	1,9	2,0	6,7	334,8	5,0	-3,6	-72,8	74,7
Усього закріплені доходи	37 095,7	47 617,9	51 268,6	107,7	60 793,4	47 366,3	77,9	118,6
питома вага закріплених доходів в загальній сумі доходів, %	72,0	75,6	77,1	101,9	69,6	78,0	112,1	90,2
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	51,9	52,0	161,6	310,8	100,0	116,0	116,0	61,9
Плата за землю	2 181,0	2 680,0	3 113,7	116,2	3 225,0	2 150,0	66,7	103,6
Податок на промисел	7,1	5,0	5,8	116,2	5,0	3,2	64,4	86,1
Місцеві податки й збори	1 012,9	980,0	1 233,6	125,9	1 200,5	850,0	70,8	97,3
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	8,4	8,0	31,0	387,9	1 000,0	712,6	71,3	3 222,6
Інші надходження загального фонду	29,9	100,2	218,8	218,4	210,0	586,5	279,3	96,0
Усього власні доходи	3 291,1	3 825,2	4 764,6	124,6	5 740,5	4 418,3	77,0	120,5
питома вага власних доходів в загальній сумі доходів, %	6,4	6,1	7,2	117,9	6,6	7,3	110,8	91,7
Разом загальний фонд	40 386,8	51 443,1	56 033,2	108,9	66 533,9	51 784,6	77,8	118,7
Трансферти	11 131,8	11 506,6	10 468,0	91,0	20 848,9	8 926,6	42,8	199,2
питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %	21,6	18,3	15,7	86,1	23,9	14,7	61,6	151,6
Усього загальний фонд	51 518,6	62 949,7	66 501,2	105,6	87 382,8	60 711,2	69,5	131,4

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Протягом 2005-2006 рр. доходна частина загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів) характеризується високими темпами зростання, що забезпечується, передусім, позитивною динамікою збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб. Питома вага цього джерела надходжень в обсязі доходної

частини загального фонду бюджету міста (без врахування трансфертів) становить близько 80,0% в аналізованому періоді.

Слід зауважити, що зростання показників надходжень податку з доходів фізичних осіб у 2006 році, проти фактичного виконання 2005 року, становило 142,6%, що було забезпечене високими темпами зростання середньомісячної заробітної плати та зарахуванням з 01.01.2006 р. до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб-військовослужбовців та осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, органів і установ виконання покарань, податкової міліції, який в попередні періоди був джерелом доходів Державного бюджету.

Доходну частину загального фонду бюджету міста Борисполя на 2007 рік було затверджено із врахуванням змін у сумі 87 382,8 тис. гривень, що на 31,4% перевищило показники фактичних надходжень до загального фонду бюджету у 2006 році. До загального фонду бюджету міста у I півріччі 2007 року надійшло доходів у сумі 60 711,2 тис. гривень, та виконання річного плану з урахуванням змін становило 69,5%. Порівняно з I півріччям 2006 року, надходження до загального фонду у січні-червні 2007 року збільшились у 2 рази.

Високі показники виконання річного плану у I півріччі 2007 року спостерігаються як за доходами, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, так і за власними доходами. Рівень виконання у I півріччі 2007 року річного плану за закріпленими доходами становив 77,9%, що зумовлено, передусім, високим рівнем виконання річного плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб, який залишається основним джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста.

Уточненим планом на 2007 рік планувалося збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб до фактичного надходження за цим джерелом у 2006 році на 18,6%, у тому числі за рахунок зростання чисельності зайнятих на підприємствах та установах міста, прогнозованого підвищення середньомісячної заробітної плати та зростання річного фонду оплати праці, а також, збільшення з 01.01.2007 р. ставки оподаткування податком на прибуток фізичних осіб з 13% до 15%. Крім того, у січні-червні 2007 року значно збільшились надходження від податку на продаж рухомого та нерухомого майна, що обліковуються за функціональною класифікацією, як «Податок з доходів фізичних осіб від інших видів діяльності».

Слід зауважити, що зважаючи на динаміку надходжень у I півріччі 2007 році, можна очікувати, що фактичні темпи зростання обсягів податку з доходів фізичних осіб значно перевищать заплановані показники.

Станом на 01.07.2007 р. обсяг заборгованості за податком з доходів фізичних осіб, у частині що надходить до бюджету міста, залишається на низькому рівні та дорівнює 70,0 тис. гривень. На низькому рівні перебуває, також, обсяг заборгованості за виплатою заробітної плати працівникам міста станом на 01.07.2007 р. (0,1 млн. гривень, або 0,3% середньомісячного фонду оплати праці у I півріччі 2007 року) та повністю припадає на підприємства будівельної сфери.

Позитивна динаміка у I півріччі 2007 року надходжень єдиного податку, питома якого у доходах загального фонду без врахування трансфертів становить понад 4,0% в аналізованому періоді, забезпечується подальшим розвитком малого бізнесу у м. Борисполі та зростанням чисельності суб'єктів малого бізнесу на 6,5% – до 850 малих підприємств та підприємців фізичних осіб на 5,3% – до 3 672 осіб. Збільшенню надходжень єдиного податку сприяло, також, підвищення річного обсягу доходів, що може оподатковуватись за спрощеною системою оподаткування, з 300,0 тис. гривень до 500 тис. гривень Виконання річного плану за надходженнями єдиного податку становило у I півріччі 2007 року становило 62,7%.

Високий рівень виконання у I півріччі 2007 року річного плану на 2007 рік спостерігається за іншими джерелами доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів (плата за державну реєстрацію, плата за торговий патент, державне мито та адміністративні штрафи).

Понад 60% обсягу доходів бюджету міста, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, протягом 2005-2006 рр. формує плата за землю. Щорічне зростання протягом аналізованого періоду обсягів надходжень за платою за землю, забезпечено такими факторами, як поступовий перехід підприємств на орендні відносини, а також здійсненням грошової оцінки землі та встановлення відсотків грошової оцінки земельних ділянок для встановлення орендної плати у межах м. Борисполя. Надходження плати за землю у 2007 році заплановані в обсязі 3 225,0 тис. гривень, що на 3,6% вище за звітний показник 2006 року, а річний план за вказаним джерелом доходної частини бюджету у I півріччі 2007 року було виконано на 67,7%. Зокрема надходження орендної плати з юридичних осіб становили 86,6% уточненого річного плану.

На плату за землю приходять основна сума недоїмки в місті Борисполі за платежами до бюджету станом на 01.07.2007 р., а саме 88,8 тис. гривень, або 49,7% загальної суми податкової заборгованості. Слід зазначити, що основна сума заборгованості зі сплати за землю припадає на ВАТ «Бориспільське підприємство «Райагрохім».

Надходження місцевих податків та зборів до бюджету міста протягом 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року формується, головним чином, за рахунок ринкового збору та комунального податку. У I півріччі 2007 року високий рівень виконання річного плану за надходженням місцевих податків та зборів (70,8%) було забезпечено збільшенням кількості машино-місць у ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та кількості платників податку з реклами.

Не зважаючи на те, що надходження від надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду є джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету, було прийняте рішення про зарахування переважної частини (70,0%) коштів, що надходять від надання комунального майна в оренду, на рахунки комунальних підприємств, що надають послуги з утримання та обслуговування житла. З 2006 року до місцевого бюджету мало надходити вже 70,0% надходжень від оренди комунального майна, але, зважаючи на необхідність поліпшення фінансового стану комунальних підприємств, ця норма була призупинена. Починаючи з 2007 року плата за оренду комунального майна

надходить до бюджету у повному обсязі. За рішенням Бориспільської міської ради у 2007 році було надано пільги зі сплати за оренду нежитлових приміщень 14 підприємствам на загальну суму 282,4 тис. гривень. Загалом у I півріччі 2007 року до бюджету міста за цим напрямком надійшло 712,6 тис. гривень та виконання річного плану становило 71,3%.

Необхідно зазначити, що протягом 2007 року міська влада з метою розширення джерел доходів загального фонду бюджету міста, як і у попередньому бюджетному періоді, продовжує здійснювати активні операції з коштами місцевого бюджету шляхом розміщення тимчасово-вільних залишків спеціального фонду на депозит у банківських установах. Зокрема, у I півріччі 2007 року надходження за цим джерелом становили 578,1 тис. гривень.

Планові показники надходжень трансфертів до загального фонду бюджету міста у 2007 році були затверджені в обсязі у 2,0 рази більшому за обсяг фактичних надходжень трансфертів у 2006 році, що було забезпечено запланованим зростанням, порівняно із попереднім бюджетним періодом, обсягів субвенцій на надання пільг окремим категоріям населення та запланованим надходженням додаткової дотації з Державного бюджету на забезпечення видатків на оплату праці працівників бюджетних установ. Виконання річного плану за надходженнях трансфертів до загального фонду бюджету міста у I півріччі 2007 року склало 42,6%.

Протягом 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року основними джерелами доходів спеціального фонду бюджету міста є доходи бюджету розвитку та власні надходження бюджетних установ (Таблиця 4.5).

Таблиця 4.5 Виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005 рік	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. у 2006 рік річного плану урахуванням змін	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2007 рік	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 року до виконання 2006 року
Податок на власність	952,4	1 112,0	1 217,7	109,5	1 250,0	738,9	59,1	102,7
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	779,0	779,1	2 504,3	321,4	0,0	934,8	-	0,0
Плата за торговий патент	28,6	28,0	29,0	103,6	30,0	15,1	50,4	103,4
Інші неподаткові надходження	0,2	6,1	7,2	117,9	5,0	0,9	17,1	69,5
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	4 267,4	4 662,1	7 040,1	151,0	4 987,0	1 035,2	20,8	70,8
- надходження коштів від приватизації майна	355,7	450,0	998,7	221,9	287,0	287,5	100,2	28,7
- надходження коштів від продажу землі	3 911,6	4 210,5	6 039,7	143,4	4 700,0	747,7	15,9	77,8
- дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, що є у власності територіальної громади	0,0	1,7	1,7	100,0	0,0	0,0	-	0,0
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	30,9	28,0	29,7	106,2	33,0	19,0	57,6	110,9
Власні надходження бюджетних організацій	3 161,5	1 824,0	3 005,8	164,8	2 157,1	1 621,3	75,2	71,8
Цільові фонди	0,0	0,0	30,0	-	974,0	2 079,3	213,5	3 246,7
Разом доходів	9 220,0	8 439,3	13 863,8	164,3	9 436,1	6 444,5	68,3	68,1
Кошти одержані із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	100,0	154,0	0,0	0,0	370,0	0,0	0,0	-
Усього	9 320,0	8 593,3	13 863,8	161,3	9 806,1	6 444,5	65,7	70,7
Трансферти	1 076,7	3 592,9	3 492,9	97,2	108,0	0,0	0,0	3,1
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	10 396,7	12 186,2	17 356,7	142,4	9 914,1	6 444,5	65,0	57,1

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Доходну частину спеціального фонду бюджету міста Борисполя на 2007 рік (без урахування коштів, що передаються зі спеціального фонду) затверджено з урахуванням змін у сумі 9 014,1 тис. гривень, що, через заплановане зменшення надходжень від операцій з капіталом, обсягу власних надходжень бюджетних установ та трансфертів на 42,9% менше за показники фактичних надходжень до спеціального фонду бюджету у 2006 році. В цілому до спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у I півріччі 2007 року надійшло доходів в обсязі 6 444,5 тис. гривень, або 65,0% річних призначень, що пов'язане із перевиконанням у 2,1 рази річного плану за надходженнями до цільового фонду Бориспільської міської ради.

Доходи до бюджету розвитку, а саме надходження від продажу землі та приватизації комунального майна формують у 2005-2006 рр. понад майже ½ доходів спеціального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду). Доходи бюджету розвитку на 2007 рік заплановані в обсязі 70,8% показників виконання 2006 року. У 2007 році заплановане зменшення обсягу як доходів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності міста, так і доходів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Це пов'язане із обмеженістю резерву вільних земельних ділянок та об'єктів комунальної власності, що на сьогодні можуть бути реалізовані, внаслідок чого продаж майна та ділянок несільськогосподарського призначення здійснюється виключно шляхом викупу їх орендарями.

Власні надходження бюджетних установ та організацій у I півріччі 2007 року залишаються вагомим джерелом доходів спеціального фонду, а саме питома вага зазначених доходів у загальній сумі надходжень спеціального фонду становить понад 25,0%. Заплановане зменшення у 2007 році, порівняно із попереднім бюджетним періодом, обсягу власних надходжень бюджетних установ пов'язано із тим, що надходження грантів та дарунків, а також коштів на виконання окремих доручень як правило не плануються. Виконання у I півріччі 2007 року річного плану за цим джерелом становило 75,2%.

Обсяг надходжень трансфертів до спеціального фонду бюджету міста у 2007 році запланований на рівні 3,1% фактичного обсягу надходжень трансфертів до спеціального фонду у 2006 році. Зменшення надходжень трансфертів з Державного бюджету у 2007 році, порівняно із попереднім бюджетним періодом, зумовлено тим, що у 2006 році до спеціального фонду міського бюджету надійшла субвенція обсягом 145,0 тис. гривень на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень та субвенції обсягом 3 347,9 тис. гривень на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги. У 2007 році надходження зазначених цільових субвенцій з Державного бюджету до спеціального фонду бюджету міста не планується.

Протягом 2002-2006 рр. обсяг доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального) не характеризується сталим зростанням, що зумовлено зменшення обсягу доходної частини бюджету у 2004 році, внаслідок зменшення після набуття чинності Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» обсягу податкових надходжень.

Податкові надходження є одним з основних джерел формування доходної бази бюджету м. Борисполя, незважаючи на те, що протягом 2004-2005 рр. їх питома вага в доходах бюджету зменшується (з 76,7% у 2003 році до 66,6% у 2006 році), за одночасного зростання питомої ваги неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом. Вагомим джерелом наповнення бюджету м. Бориспіль є, також, трансферти з Державного бюджету. Протягом 2002-2006 рр. основні обсяги надходжень трансфертів були сформовані соціально-спрямованими субвенціями на виплату пільг окремим категоріям населення та коштами, що надійшли у 2006 році, на погашення заборгованості минулих років, що склалася у галузі Житлово-комунального господарства.

Рішення про міський бюджет м. Борисполя на 2007 рік було прийнято 28.12.2006 р., тобто, як і попередньому бюджетному періоду, у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України. Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» було офіційно опубліковано 19.12.2006 р. Запланований обсяг доходної частини бюджету міста на 2007 рік (з урахуванням змін станом на 01.07.2007 р.) становить 97 296,9 тис. гривень, що на 16,0% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. Протягом I півріччя 2007 року до доходної частини бюджету міста надійшло (без врахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) понад 67 155,7 тис. гривень, що становить 69,3% річних планових показників на 2007 рік з урахуванням змін.

Високі показники виконання річного плану за загальним фондом у I півріччі 2007 року (69,5%) були забезпечені позитивною динамікою надходжень як за доходами, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, так і за власними доходами. Рівень виконання у I півріччі 2007 року річного плану за закріпленими доходами становив 77,9%, що зумовлено, передусім, високим рівнем виконання річного плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб, який залишається основним джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста. За власними доходами рівень виконання річного плану становить 77,0%, що пов'язане із динамікою надходжень плати за землю, яка формує понад 60% обсягу доходів бюджету міста, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів.

Основними джерелами доходів спеціального фонду бюджету міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року є доходи бюджету розвитку та власні надходження бюджетних установ. Доходну частину спеціального фонду бюджету міста Борисполя на 2007 рік (без урахування коштів, що передаються зі спеціального фонду) затверджено з урахуванням змін у сумі 9 014,1 тис. гривень, що, через заплановане зменшення надходжень від операцій з капіталом, обсягу власних надходжень бюджетних установ та трансфертів на 42,9% менше за показники фактичних надходжень до спеціального фонду бюджету у 2006 році. В цілому до спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у I півріччі 2007 року надійшло доходів в обсязі 6 444,5 тис. гривень, або 65,0% річних призначень, що пов'язане із перевиконанням у 2,1 рази річного плану за надходженнями до цільового фонду Бориспільської міської ради.

4.4. Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року

Видатки бюджету міста формуються та спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених Бориспільською міською радою. Основні видаткові статті протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року представлено у наступній таблиці:

Таблиця 4.6 Показники виконання видаткової частини бюджету міста Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Уточнений план на 2007 рік	I півріччя 2007 року	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін
Основні видаткові статті	20 787,8	27 783,9	28 057,1	40 440,1	59 258,7	80 785,9	34 870,9	43,2
Державне управління	1 179,3	1 609,7	1 657,0	2 387,2	5 071,6	8 706,0	3 034,8	34,9
Правоохоронна діяльність	202,2	23,0	49,6	13,0	0,0	0,0	0,0	-
Освіта	9 401,9	11 668,7	13 640,2	20 027,1	25 757,4	29 170,4	14 972,7	51,3
Соціальний захист і соціальна допомога	3 186,1	5 471,1	6 245,4	6 785,7	10 690,7	20 162,2	8 815,4	43,7
Житлово-комунальне господарство	2 289,3	2 598,4	2 102,0	2 892,4	7 864,5	8 132,0	2 449,4	30,1
Культура і мистецтво	649,4	903,7	1 336,0	1 708,7	2 886,5	3 523,3	1 671,9	47,5
Засоби масової інформація	0,0	10,0	8,0	10,0	40,0	100,0	28,2	28,2
Фізична культура і спорт	895,1	1 422,3	1 050,6	1 239,3	2 027,6	2 140,5	1 007,7	47,1
Будівництво	1 742,1	2 991,5	827,6	3 558,7	2 503,0	5 250,8	1 427,4	27,2
Транспорт	437,0	1 026,6	1 078,4	1 638,1	1 994,6	2 496,9	974,1	39,0
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	0,0	0,0	10,0	8,8	279,8	77,2	12,8	16,6
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	69,5	39,2	11,6	133,6	117,0	14,6	9,2	63,3
Фонди	735,7	19,7	40,8	37,5	25,9	1 012,0	467,4	46,2
Видатки, не віднесені до основних груп	1 229,2	774,1	913,6	53,2	212,9	922,0	3,6	0,4
Разом видатків	22 016,9	28 558,1	28 970,7	40 493,3	59 471,6	81 707,9	34 874,5	42,7
Кошти, що передаються до Державного бюджету	10 392,2	15 265,3	13 420,2	11 790,1	11 790,1	20 031,7	10 015,8	50,0
Субвенція Державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	-
Субвенція на утримання об'єктів спільного користування	3 734,0	5 018,0	3 982,0	7 715,0	0,0	0,0	0,0	-
Субвенція іншим бюджетам на виконання інвестиційних проектів	0,0	0,0	0,0	0,0	225,6	106,2	106,2	100,0
Субвенція на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	0,0	48,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
інші субвенції	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Всього видатків	36 143,1	48 894,7	46 372,9	59 998,4	71 507,3	101 845,8	44 996,5	44,2
Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до фонду розвитку	36,0	780,0	0,0	100,0	0,0	370,0	0,0	0,0
Кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	200,0	0,0	0,0
Усього	36 179,1	49 674,7	46 372,9	60 098,4	71 507,3	102 415,8	44 996,5	43,9

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2002-2006 рр. не має сталої динаміки до зростання. Внаслідок зменшення обсягів податкових

надходжень у 2004 році темпи зростання видаткової частини бюджету міста у зазначеному бюджетному періоді становили 93,4%. У 2005 -2006 рр. через позитивну динаміку збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб внаслідок підвищення середньомісячної заробітної плати та розширення бази оподаткування, а також зменшення обсягу коштів, які щорічно передаються до Державного бюджету, темпи зростання видаткової частини бюджету міста становили 129,6% та 126,4%, відповідно.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року залишаються кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховує вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Протягом 2004-2005 рр. внаслідок випереджаючого зростання видаткової частини загального фонду місцевого бюджету над доходною щорічні обсяги вилучення до Державного бюджету скорочуються, а у 2006 році визначені на рівні минулорічного показника.

Уточненим планом на 2007 рік обсяг коштів, що передаються до Державного бюджету було затверджено в обсязі 20 031,7 тис. гривень, що становить 169,9% відповідного показника у 2006 році.

Протягом 2005-2007 рр. спостерігається значний ріст видатків майже за усіма основними галузями. Слід зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери зумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Структуру поточних та капітальних видатків бюджету міста наведено у наступній таблиці:

Таблиця 4.7 Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя у 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року за економічною класифікацією, тис. грн.

Видатки	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Уточнений план на 2007 рік	I півріччя 2007 року
Поточні видатки	33 526,4	44 556,2	43 623,7	55 272,6	64 463,3	89 540,2	41 601,7
<i>в тому числі захищені статті загального фонду місцевого бюджету</i>	<i>26 567,8</i>	<i>37 089,2</i>	<i>36 856,9</i>	<i>47 252,3</i>	<i>50 732,0</i>	<i>77 236,4</i>	<i>37 189,2</i>
<i>Питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат</i>	<i>92,7</i>	<i>89,7</i>	<i>94,1</i>	<i>92,0</i>	<i>90,1</i>	<i>87,4</i>	<i>92,5</i>
<i>Питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету</i>	<i>82,8</i>	<i>82,2</i>	<i>86,9</i>	<i>91,7</i>	<i>83,0</i>	<i>83,5</i>	<i>90,3</i>
Оплата праці працівників бюджетних установ	5 517,2	6 762,2	8 541,8	13 507,4	17 796,5	22 153,4	11 349,0
Нарахування на заробітну плату	2 003,5	2 410,0	3 170,5	5 061,1	6 459,0	8 182,3	4 100,1
<i>Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї в загальному обсязі витрат</i>	<i>20,8</i>	<i>18,5</i>	<i>25,3</i>	<i>30,9</i>	<i>33,9</i>	<i>29,6</i>	<i>34,3</i>
Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	2 122,6	2 932,4	3 322,7	4 478,7	8 050,6	9 054,1	3 484,1
Видатки на відрядження	103,9	81,9	38,9	83,3	126,3	206,4	68,6
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 390,8	1 629,2	1 555,7	2 527,2	4 250,5	6 554,6	2 946,1
Дослідження і розробки, державні програми	797,7	1 255,6	1 183,6	881,6	1 654,0	2 387,8	506,5
Субсидії і поточні трансферти	21 590,6	29 484,8	25 810,4	28 733,2	26 126,4	41 001,6	19 147,2
<i>Питома вага субсидій та поточних трансфертів в загальному обсязі витрат</i>	<i>59,7</i>	<i>59,4</i>	<i>55,7</i>	<i>47,8</i>	<i>36,5</i>	<i>40,0</i>	<i>42,6</i>
Капітальні видатки	2 652,7	5 118,5	2 749,2	4 825,8	7 043,9	11 825,6	3 394,9
<i>Питома вага капітальних видатків в загальному обсязі витрат</i>	<i>7,3</i>	<i>10,3</i>	<i>5,9</i>	<i>8,0</i>	<i>9,9</i>	<i>11,5</i>	<i>7,5</i>
Придбання основного капіталу	2 616,7	4 338,5	1 354,4	4 289,6	6 494,9	10 738,4	3 064,6
Капітальні трансферти	36,0	780,0	1 394,7	536,2	549,0	1 087,2	330,3
<i>Кредитування з вирахуванням погашень</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>200,0</i>	<i>0,0</i>
Разом	36 179,1	49 674,7	46 372,9	60 098,4	71 507,3	102 415,8	44 996,5

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією у 2002-2006 рр. характеризується значною питомою вагою поточних видатків (89,7% – 92,7%) у загальному обсязі видаткової частини бюджету міста, а також високою питомою вагою захищених статей видатків в обсязі видатків загального фонду бюджету. Така структура є характерною для місцевих бюджетів, що перераховують вилучення до Державного бюджету, яке є складовою поточних витрат та віднесено до захищених статей.

До захищених статей видатків бюджету м. Борисполя міська рада протягом 2002-2007 рр., на виконання положень Законів України про Державний бюджет на відповідні роки, відносила видатки на оплату праці та нарахування на неї, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, поточні трансферти населенню, поточні трансферти органам державного управління інших рівнів. Затвердження переліку захищених статей гарантує виконання містом зобов'язань перед бюджетними та іншими установами, а з іншого боку, звужує

можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

Необхідно відзначити, що у I півріччі 2007 року питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат та питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету, значно зростає, порівняно з 2006 роком, що зумовлено зниженням питомої ваги капітальних видатків в загальному обсязі витрат. Така ситуація є характерною для виконання показників бюджету міста в I півріччі бюджетного періоду та свідчить, що основними напрямками спрямування коштів у січні-червні залишаються, перш за все захищені статті видатків та окремі першочергові поточні витрати.

У I півріччі 2007 року з бюджету міста було проведено видатків (без урахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) на загальну суму 44 996,5 тис. гривень, або 44,1% планових річних показників. При цьому слід зазначити, що уточненим планом на 2007 рік передбачений приріст обсягу видаткової частини бюджету міста без урахування коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, до фактичного виконання відповідного показника у 2006 році складає 142,7%.

У 2007 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери (освіти, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту) та державного управління. В обсязі видатків, передбачених бюджетом міста на утримання установ бюджетної сфери в повному обсязі передбачено фінансування оплати праці з нарахуваннями на неї, витрат на послуги зв'язку, оплати енергоносіїв і комунальних послуг. При цьому, зростання видатків за цими галузями зумовлено запланованим зростанням заробітної плати працівників бюджетної сфери.

Необхідно зазначити, що медичні послуги мешканцям міста надає Центральна районна лікарня, фінансування якої здійснюється з бюджету Бориспільського району. Протягом до 2005 року включно з бюджету міста щорічно перераховувалась субвенція на утримання об'єктів спільного користування для відшкодування витрат районному бюджету, пов'язаних з обслуговуванням мешканців м. Борисполя.

Починаючи з 2006 року розрахунки з районним бюджетом здійснюються через Державний бюджет. А саме, до розрахункового обсягу видатків бюджету м. Борисполя, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, не включаються видатки на медичне обслуговування мешканців міста, що призводить до зростання обсягу вилучення до Державного бюджету. Таким чином, кошти на фінансування Центральної районної лікарні у м. Борисполі фактично вилучаються з бюджету міста у складі коштів, що передаються до Державного бюджету.

Слід зауважити, що до вересня 2007 року Центральна районна лікарня у м. Борисполі входила до переліку найбільших платників (сформувала 1,2% податку з доходів фізичних осіб у частині, що надходить до бюджету міста). У вересні 2007 року за рішенням районної ради Центральна районна лікарня, що територіально розташована у м. Борисполі, була перереєстрована до с. Іванків,

внаслідок чого податкові платежі цієї установи надходитимуть до районного бюджету.

Основні показники, які характеризують виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року, наведено у наступній таблиці (дані щодо виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в Додатках до рейтингового звіту №№4-5):

Таблиця 4.8 Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. у 2006 р. річного плану урахуванням змін	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2007 р.	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	28 057,1	40 440,1	62 878,0	59 258,7	94,2	80 785,9	34 870,9	43,2	136,3
Державне управління	1 657,0	2 387,2	5 587,7	5 071,6	90,8	8 706,0	3 034,8	34,9	171,7
Правоохоронна діяльність	49,6	13,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-
Освіта	13 640,2	20 027,1	25 447,1	25 757,4	101,2	29 170,4	14 972,7	51,3	113,3
Соціальний захист і соціальна допомога	6 245,4	6 785,7	11 460,8	10 690,7	93,3	20 162,2	8 815,4	43,7	188,6
Житлово-комунальне господарство	2 102,0	2 892,4	7 859,3	7 864,5	100,1	8 132,0	2 449,4	30,1	103,4
Культура і мистецтво	1 336,0	1 708,7	2 900,2	2 886,5	99,5	3 523,3	1 671,9	47,5	122,1
Засоби масової інформація	8,0	10,0	40,0	40,0	100,0	100,0	28,2	28,2	250,0
Фізична культура і спорт	1 050,6	1 239,3	1 983,6	2 027,6	102,2	2 140,5	1 007,7	47,1	105,6
Будівництво	827,6	3 558,7	4 305,3	2 503,0	58,1	5 250,8	1 427,4	27,2	209,8
Транспорт	1 078,4	1 638,1	2 047,9	1 994,6	97,4	2 496,9	974,1	39,0	125,2
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	10,0	8,8	316,0	279,8	88,5	77,2	12,8	16,6	27,6
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	11,6	133,6	117,0	117,0	100,0	14,6	9,2	63,3	12,5
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,0	0,0	779,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Цільові фонди	40,8	37,5	34,1	25,9	76,0	1 012,0	467,4	46,2	3 907,1
Видатки, не віднесені до основних груп	913,6	53,2	681,4	212,9	31,2	922,0	3,6	0,4	433,1
Разом видатків	28 970,7	40 493,3	63 559,4	59 471,6	93,6	81 707,9	34 874,5	42,7	137,4
Кошти, що передаються до Державного бюджету	13 420,2	11 790,1	11 790,1	11 790,1	100,0	20 031,7	10 015,8	50,0	169,9
Субвенція Державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	0,0	35,0	20,0	57,1	0,0	0,0	-	0,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	3 982,0	7 715,0	260,5	225,6	86,6	106,2	106,2	100,0	47,1
Кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	0,0	188,7	0,0	0,0	200,0	0,0	0,0	-
Усього видатків	46 372,9	59 998,4	75 833,6	71 507,3	94,3	102 045,8	44 996,5	44,1	142,7
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	0,0	100,0	154,0	0,0	0,0	370,0	0,0	0,0	#ДЕЛО!
Усього	46 372,9	60 098,4	75 987,6	71 507,3	94,1	102 415,8	44 996,5	43,9	143,2

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Протягом аналізованого періоду основними видатковими статтями бюджету міста є фінансування установ бюджетної сфери (освіти, культури соціального захисту, культури та фізичної культури), державного управління, житлово-комунального господарства, транспорту та будівництво.

Освіта

У 2002-2007 рр. найвагомішою видатковою статтею загального фонду бюджету міста залишається освіта. Видатки на освіту включають в себе фінансування дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, позашкільних закладів освіти тощо. А саме, у 2007 році за рахунок коштів, виділених бюджету міста на фінансування галузі, утримуються 30 установ, у тому числі: 10 дошкільні навчальні заклади, 8 середніх загальноосвітніх шкіл, дитячий будинок «Берегиня», вечірня школа, міжшкільний навчально-виробничий комбінат, будинок дитячої творчості, центр технічної творчості «Еврика», літній табір «Факел» та інші установи.

Найбільшими статтями асигнувань у видатках на освіту залишаються оплата праці працівників бюджетних установ та нарахування на заробітну плату, поступове підвищення якої сприяє щорічному значному росту видатків вказаної галузі. Загальний фонд видаткової частини бюджету за галуззю «Освіта» у I півріччі 2007 році було виконано на 51,3%, спеціальний – на 51,8%. Високий рівень виконання річного плану за фінансування галузі за рахунок загального фонду у I півріччі 2007 року спостерігається за видатками на оплату праці на нарахувань на неї та зумовлений наданням працівникам освіти щорічної оплачуваної відпустки у літній період.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

Другою галуззю за обсягами коштів з місцевого бюджету, зо спрямовуються на її фінансування, є «Соціальний захист та соціальне забезпечення». Видатки бюджету міста на соціальний захист та соціальне забезпечення включають в себе фінансування виплат пільговим категоріям населення, соціальної допомоги громадянам, реалізацію програм соціального захисту та інших соціальних програм, утримання територіального центру соціального захисту громадян, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центру реабілітації інвалідів, надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів і ветеранів.

У I півріччі 2007 року рівень виконання річного плану видаткової частини загального фонду бюджету міста в цілому за галуззю склало 43,6%. Виконання видаткової частини спеціального фонду здійснювалось відповідно до кошторисних призначень. Необхідно зазначити, що виконання плану за видатками у цій галузі за загальним фондом напряму пов'язано з надходженням соціально-спрямованих трансфертів з Державного бюджету.

Слід зазначити високий показник виконання у I півріччі 2007 року річного плану за захищеними статтями видатків у галузях бюджетної сфери, в тому числі освіти, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, культури, тоді як за капітальними

видатками спостерігається низький показник виконання річного плану, що пов'язано із тривалістю проведення процедур закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти.

Житлово-комунальне господарство

Видатки місцевого бюджету на житлово-комунальне господарство м. Борисполя здійснюються за такими напрямками: житлово-експлуатаційне господарство, капітальний ремонт житлового фонду та фінансування робіт щодо аварійного обслуговування його внутрішньобудинкових мереж, благоустрій міста та інші видатки, пов'язані із фінансуванням комунальних підприємств, що забезпечують життєдіяльність міського господарства.

У I півріччі 2007 року річний план за видатками місцевого бюджету житлово-комунальне господарство м. Борисполя було виконано на 29,8% за загальним фондом. За спеціальним фондом видатки були здійснені відповідно до кошторисних призначень в обсязі 26,0 тис. гривень на благоустрій міста.

Слід зауважити, що за спеціальним фондом у 2007 році кошторисні призначення на фінансування галузі «Житлово-комунальне господарство» було зменшено, порівняно з попереднім бюджетним періодом. Зменшення обсягу асигнувань, порівняно з 2006 роком, за галуззю зумовлено тим, що у 2007 році не планується надходження з Державного бюджету цільових трансфертів, які було отримано містом у попередньому році, а саме субвенції на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень та субвенції на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги.

Будівництво

У 2007 році видатки за цим напрямком, які планується збільшити у 2,1 рази, порівняно із попереднім бюджетним періодом, здійснюються за напрямком «Капіталовкладення», у тому числі: реконструкція та ремонт об'єктів житлово-комунального господарства та соціальної сфери, проектування, будівництво та реконструкція інженерних мереж (тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення) та об'єктів інженерної інфраструктури, реконструкція вуличного освітлення та ремонт дахів.

У I півріччі 2007 року річний план за видатками місцевого бюджету на будівництво було виконано на 27,2 % за спеціальним фондом, за загальним фондом видатки не планувалися та не здійснювались.

Транспорт

В обсязі видатків, затверджених бюджетом міста на фінансування транспорту у 2007 році, передбачені кошти на проведення робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг та компенсаційні виплати на пільговий проїзд автомобільним та залізничним транспортом окремим категоріям громадян за рахунок відповідної субвенції з Державного бюджету. У I півріччі 2007 року річний план за видатками місцевого бюджету на транспорт було виконано на 31,5% відповідно до динаміки надходження коштів субвенції з Державного бюджету.

Протягом 2002-2007 рр. основними видатковими статтями бюджету міста є: фінансування установ бюджетної сфери (освіти, соціального захисту, культури та фізичної культури), державне управління, житлово-комунальне господарство, транспорт та будівництво. Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2002-2006 рр. не має сталої динаміки до зростання. Внаслідок зменшення обсягів податкових надходжень у 2004 році обсяг видаткової частини бюджету міста у зазначеному бюджетному періоді зменшився, проти показника 2003 року.

У 2005 -2006 рр. через позитивну динаміку збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб, темпи зростання видаткової частини бюджету міста становили 129,6% та 126,4%, відповідно. Протягом аналізованого періоду спостерігається значний ріст видатків майже за усіма основними галузями. Слід зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери зумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року залишаються кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховує вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Уточненим планом на 2007 рік обсяг коштів, що передаються до Державного бюджету було затверджено в обсязі 20 031,7 тис. гривень, що становить 169,9% відповідного показника у 2006 році.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією у 2002-2006 рр. характеризується значною питомою вагою поточних видатків у загальному обсязі видаткової частини бюджету міста, а також високою питомою вагою захищених статей видатків в обсязі видатків загального фонду бюджету. Така структура є характерною для місцевих бюджетів, що перераховують вилучення до Державного бюджету, яке є складовою поточних витрат та віднесено до захищених статей.

У I півріччі 2007 року з бюджету міста було проведено видатків (без урахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) на загальну суму 44 996,5 тис. гривень, або 44,1% планових річних показників. При цьому слід зазначити, що уточненим планом на 2007 рік передбачений приріст обсягу видаткової частини бюджету міста без урахування коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, до фактичного виконання відповідного показника у 2006 році складає 142,7%.

5. Боргові зобов'язання міста

5.1. Консолідований борг міста Борисполя

Зважаючи на світову практику, до консолідованого боргу міста відносять фінансові зобов'язання, прострочену кредиторську заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також прострочені фінансові зобов'язання та прострочену кредиторську заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

5.1.1. Бюджетні фінансові зобов'язання

До прямих боргових зобов'язань бюджету м. Борисполя відносяться запозичення, а також короткотермінові та середньострокові позики, залучені до бюджету міста.

Для своєчасного забезпечення фінансовими ресурсами поточних видатків загального фонду міського бюджету, переважно з метою виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ у літній період, протягом 2004-2005 рр. бюджет міста залучав короткострокові позички на покриття тимчасових касових розривів. Погашення залучених коштів проводилось відповідно до чинного законодавства (протягом 3-х місяців з моменту залучення) та укладених угод, а також у межах бюджетного періоду.

У 2004 році внаслідок невиконання розрахункових показників Міністерства фінансів України доходної частини бюджету міста, що враховується при визначенні міжбюджетних трансфертів, було залучено середньострокову позичку обсягом 983,4 тис. гривень, погашення якої здійснювалось за рахунок фінансової допомоги, наданої з бюджету Київської області.

У наступних періодах, зважаючи на зростання ліквідності бюджету міста, короткотермінові позички на покриття тимчасових касових розривів та середньострокові позички не залучалися.

Таким чином, прямий борг бюджету м. Борисполя станом на 27.11.2007 р. відсутній та пряме боргове навантаження бюджету міста Борисполя⁹ станом на 27.11.2007 р. дорівнює нулю.

5.1.2. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Станом на 01.07.2007 р. бюджет м. Борисполя має прострочену кредиторську заборгованість у сумі 457,1 тис. гривень, яка відноситься до умовних зобов'язань, наслідком яких можуть бути безумовні видатки. Із загальної суми заборгованості 45,3% – заборгованість за галуззю «Соціальний захист» (склалася через невчасне

⁹ співвідношення обсягу прямого боргу до уточненого плану доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального

надходження коштів цільових субвенцій з Державного бюджету), 30,1% – за галуззю «Транспорт» (утворилась за компенсаційними виплатами з пільгового проїзду окремими категоріями громадян за рахунок субвенцій з Державного бюджету).

5.1.3. Фінансові зобов'язання та кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності

За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради на сьогодні кредитними ресурсами користується одне комунальне підприємство. А саме, з метою забезпечення вчасного початку опалювального сезону та розрахунків за спожитий газ КП «Бориспільтепломережа» у II півріччі 2007 року залучило кредит у сумі 500,0 тис. гривень під 14,0% річних терміном на 1 рік у Бориспільському відділенні КРД «Райффайзен банк Аваль» під заставу комунального майна (2 котельні).

Протягом I півріччя 2007 року внаслідок неповної оплатою населення за спожиті комунальні послуги робота комунальних підприємств, була збитковою та відбулося зростання на 36,2% простроченої кредиторської заборгованості. Станом на 01.07.2007 р. прострочена кредиторська заборгованість, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом надання житлово-комунальних послуг, становила 2,6 млн. гривень, з яких основна сума припадає на розрахунки за газ.

Таким чином, обсяг консолідованого борг м. Борисполя станом на 01.07.2007 р. становить 3 555,5 тис. гривень та складається з:

- 457,1 тис. гривень – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального та спеціального фондів бюджету м. Борисполя;
- 2 598,4 тис. гривень – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств м. Борисполя;
- 500,0 тис. гривень – непогашений залишок за кредитами, залученими комунальними підприємствами м. Борисполя.

5.2. Перспективи залучення коштів у майбутньому

5.2.1. Запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики

З метою реалізації проектів капітального будівництва, ремонту та реконструкції об'єктів, які фінансуються з бюджету розвитку м. Борисполя, Бориспільська міська рада має наміри здійснити у 2008 році запозичення до бюджету розвитку міста. Кошти планується залучити шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 9,0 млн. гривень. Випуск планується розмістити за такими параметрами: відсоткова ставка за користування залученими коштами не вище

15% річних, період, на який здійснюються запозичення, – 5 років, погашення основної суми боргу – не пізніше 31.01.2013 р.

Відсотки за облігаціями планується погашати щоквартально. Погашення основної суми боргу та сплату відсотків за облігаціями планується здійснювати за таким графіком:

Таблиця 5.1 Попередній графік погашення основної суми боргу та сплати відсотків за облігаціями внутрішньої місцевої позики м. Борисполя обсягом 9,0 млн. гривень

Роки	Сума основного боргу до погашення, тис. грн.	Сума відсотків до погашення, тис. грн.	Питома вага видатків на обслуговування боргу у прогнозованому обсязі видаткової частини загального фонду бюджету міста, %
2008 рік	0,0	1 305,0	0,9
2009 рік	0,0	1 305,0	0,9
2010 рік	0,0	1 305,0	0,8
2011 рік	0,0	1 305,0	0,8
2012 рік	9 000,0	1 305,0	0,8
Разом	9 000,0	6 525,0	X

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Наведені дані свідчать, що протягом усього періоду обігу облігацій внутрішньої місцевої позики видатки на обслуговування боргу не перевищуватимуть граничної суми, встановленої Бюджетним кодексом України (10,0% видатків загального фонду бюджету міста). Погашення основної суми боргу планується здійснювати за рахунок коштів від продажу землі.

Таким чином, протягом 2008 року місто планує збільшити обсяг прямого боргу до 9,0 млн. гривень. Розрахункове пряме боргове навантаження бюджету міста Борисполя у 2007 році, з урахуванням запланованого запозичення, а саме співвідношення обсягу прямого боргу станом на кінець бюджетного періоду до запланованого з урахуванням змін загального обсягу доходів без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального, збільшиться до помірного рівня та складатиме 11,8%, тоді як станом на 01.07.2007 р. цей показник дорівнював нулю.

5.2.2. Плани щодо залучення кредитів комунальними підприємствами під гарантію Бориспільської міської ради

За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради на сьогодні проводиться підготовча робота щодо впровадження спільного зі Світовим банком щодо реконструкції систем водовідведення та водопостачання у м. Борисполі. Загальна вартість проекту становитиме близько 46,0 млн. гривень, з яких: 13,0 млн. гривень – власні кошти КП «Бориспільводоканал», 6,4 млн. дол. США – кошти позики Світового банку.

Кредитні ресурси Світового банку планується залучити під гарантію міської ради, позичальником за кредитом виступатиме КП «Бориспільводоканал». Пільговий період користування позикою – 5 років, відсоткова ставка за користування залученими коштами фіксована та становить 5,0%. Підготовчу роботу за Проектом планується завершити у 2008 році.

Висновок

Зважаючи на результати проведеного аналізу соціально-економічного розвитку та виконання бюджету м. Борисполя протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року, рейтингове агентство прийняло рішення про визначення кредитного рейтингу боргового інструменту Бориспільської міської ради обсягом 9,0 млн. гривень на рівні «uaA», зі стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. В. Шубіна

Провідний фінансовий аналітик

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджет м. Борисполя протягом 2005-2006 рр. та I півріччя 2007 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціальний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціальний фонд	2006 р. Разом	I півріччя 2007 р., Загальний фонд	I півріччя 2007 р., Спеціальний фонд	I півріччя 2007 р., Разом
Податкові надходження	40 157,9	981,0	41 138,9	55 337,2	1 246,7	56 583,9	50 211,5	754,0	50 965,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	228,8	3 971,6	4 200,4	534,7	5 578,7	6 113,5	994,9	4 655,3	5 650,2
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	11 021,8	1 076,7	12 098,5	10 468,0	3 492,9	13 960,9	8 926,6	0,0	8 926,6
Операційні надходження всього	51 408,5	6 029,3	57 437,8	66 340,0	10 318,3	76 658,2	60 133,1	5 409,3	65 542,4
Поточні видатки	23 377,0	3 162,4	26 539,4	34 882,1	3 454,8	38 337,0	20 727,0	1 727,5	22 454,4
Субсидії та поточні трансферти	27 359,7	1 373,5	28 733,2	22 607,3	3 519,1	26 126,4	19 140,1	7,1	19 147,2
Операційні видатки всього	50 736,7	4 535,9	55 272,6	57 489,4	6 973,9	64 463,3	39 867,1	1 734,6	41 601,7
Операційний баланс	671,8	1 493,4	2 165,2	8 850,5	3 344,4	12 194,9	20 266,0	3 674,7	23 940,7
Фінансовий дохід	0,1	0,0	0,1	161,3	0,0	161,3	578,1	0,0	578,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,1	0,0	0,1	161,3	0,0	161,3	578,1	0,0	578,1
Поточний баланс	671,9	1 493,4	2 165,3	9 011,8	3 344,4	12 356,2	20 844,2	3 674,7	24 518,9
Капітальні надходження	0,0	4 267,4	4 267,4	0,0	7 038,4	7 038,4	0,0	1 035,2	1 035,2
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	110,0	100,0	210,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	110,0	4 367,4	4 477,4	0,0	7 038,4	7 038,4	0,0	1 035,2	1 035,2
Капітальні видатки	430,8	3 858,8	4 289,6	3 570,5	2 924,4	6 494,9	1 294,6	1 770,0	3 064,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	237,9	198,3	436,2	73,0	476,0	549,0	0,0	330,3	330,3
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	768,7	4 057,1	4 825,8	3 643,5	3 400,4	7 043,9	1 294,6	2 100,3	3 394,9
Капітальний баланс	-658,7	310,2	-348,4	-3 643,5	3 638,0	-5,5	-1 294,6	-1 065,1	-2 359,7
Баланс після капітальних видатків	13,2	1 803,7	1 816,9	5 368,3	6 982,3	12 350,7	19 549,5	2 609,6	22 159,2
Профіцит/дефіцит	13,2	1 803,7	1 816,9	5 368,3	6 982,3	12 350,7	19 549,5	2 609,6	22 159,2
Фінансування	-13,2	-1 803,7	-1 816,9	-5 368,3	-6 982,3	-12 350,7	-19 549,5	-2 609,6	-22 159,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Фінансування бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціальний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціальний фонд	2006 р. Разом	I півріччя 2007 р., Загальний фонд	I півріччя 2007 р., Спеціальний фонд	I півріччя 2007 р., Разом
Профіцит/дефіцит	13,2	1 803,7	1 816,9	5 368,3	6 982,3	12 350,7	19 549,5	2 609,6	22 159,2
Фінансування	-13,2	-1 803,7	-1 816,9	-5 368,3	-6 982,3	-12 350,7	-19 549,5	-2 609,6	-22 159,2
Зміни залишків	8,8	-1 803,7	-1 794,9	-5 350,9	-4 019,4	-9 370,3	-9 549,5	648,4	-8 901,2
залишок на початок року	1 491,5	315,6	1 807,1	1 482,7	2 119,3	3 602,0	6 833,6	6 138,7	12 972,3
залишок на кінець року	1 482,7	2 119,3	3 602,0	6 833,6	6 138,7	12 972,3	16 383,2	5 490,3	21 873,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	4 644,0	0,0	4 644,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	4 644,0	0,0	4 644,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 960,0	-2 960,0	-10 000,0	-3 258,0	-13 258,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0	400,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	2 960,0	2 960,0	10 000,0	3 658,0	13 658,0
Інші розрахунки	-22,0	0,0	-22,0	-17,4	-2,9	-20,3	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Надходження трансфертів до бюджету м. Борисполя у 2006 році та I півріччі 2007 року, тис. гривень

Показники	Виконано у 2006 р., Загальний фонд	Виконано у 2006 р., Спеціальний фонд	Виконано у 2006 році, разом	Затверджено на 2007 р., Загальний фонд	Затверджено на 2007 р., Спеціальний фонд	Затверджено на 2007 рік, разом	Виконано у I півріччі 2007 р., Загальний фонд	Виконано у I півріччі 2007 р., Спеціальний фонд	Виконано у I півріччі 2007 р., разом	% виконання річного плану на 2007 р. з урахуванням змін	Темп росту показників уточненого плану 2007 р. до виконання 2006 р.
Дотації	494,9	0,0	494,9	989,9	0,0	989,9	256,8	0,0	256,8	25,9	200,0
Додаткові дотації, що одержуються з державного бюджету	379,1	0,0	379,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Додаткова дотація з Державного бюджету на зменшення фактичних диспропорцій між місцевими бюджетами через нерівномірність мережі бюджетних установ	102,8	0,0	102,8	81,6	0,0	81,6	0,0	0,0	0,0	0,0	79,4
Інші дотації	13,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Додаткова дотація з Державного бюджету на забезпечення видатків на оплату праці працівників бюджетних установ	0,0	0,0	0,0	908,3	0,0	908,3	256,8	0,0	256,8	28,3	-
Субвенції	9 973,1	3 492,9	13 466,0	19 859,0	108,0	19 967,0	8 669,8	0,0	8 669,8	43,4	148,3
Субвенція з Державного бюджету на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень	0,0	145,0	145,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення виплат, визначених Законом України "Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту"	539,9	0,0	539,9	561,4	0,0	561,4	280,7	0,0	280,7	50,0	104,0
Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування ремонту приміщень управлінь праці	0,0	0,0	0,0	0,0	108,0	108,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів	55,3	0,0	55,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Київської області на проведення експерименту	146,1	0,0	0,0	623,3	0,0	0,0	47,9	0,0	0,0	0,0	-
Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості минулих років з різницею	0,0	3 347,9	3 347,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг соціальних виплат окремим категоріям населення	9 231,8	0,0	9 231,8	18 674,3	0,0	18 674,3	8 341,3	0,0	8 341,3	44,7	202,3
Офіційні трансферти	10 468,0	3 492,9	13 960,9	20 848,9	108,0	20 956,9	8 926,6	0,0	8 926,6	42,6	150,1

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Виконання видаткової частини загального фонду бюджету м. Бориспіль у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. у 2006 р. річного плану урахуванням змін	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2007 р.	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	31 847,1	50 952,2	49 109,9	96,4	70 978,0	31 142,3	43,9	144,5
Державне управління	2 354,5	5 478,2	5 043,4	92,1	8 598,0	3 011,4	35,0	170,5
Правоохоронна діяльність	13,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-
Освіта	17 599,3	23 882,6	23 609,4	98,9	27 396,3	14 053,1	51,3	116,0
Соціальний захист і соціальна допомога	6 639,5	11 456,8	10 514,4	91,8	20 157,2	8 783,3	43,6	191,7
Житлово-комунальне господарство	1 723,0	4 366,4	4 333,4	99,2	8 132,0	2 423,4	29,8	187,7
Культура і мистецтво	1 549,5	2 749,2	2 661,2	96,8	3 280,3	1 541,9	47,0	123,3
Засоби масової інформація	10,0	40,0	40,0	100,0	100,0	28,2	28,2	250,0
Фізична культура і спорт	1 150,8	1 888,6	1 863,9	98,7	2 005,5	895,7	44,7	107,6
Транспорт	665,1	907,9	897,9	98,9	1 216,9	383,2	31,5	135,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	8,8	65,6	29,3	44,7	77,2	12,8	16,6	263,0
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	133,6	117,0	117,0	100,0	14,6	9,2	63,3	12,5
Видатки, не віднесені до основних груп	53,2	681,4	212,9	31,2	922,0	3,6	0,4	433,1
Разом видатків	31 900,3	51 633,6	49 322,8	95,5	71 900,0	31 145,9	43,3	145,8
Кошти, що передаються до Державного бюджету	11 790,1	11 790,1	11 790,1	100,0	20 031,7	10 015,8	50,0	169,9
Субвенція Державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	35,0	20,0	57,1	0,0	0,0	-	0,0
Трансфери бюджетам інших рівнів	7 715,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-
Кредитування за вирахуванням погашення	0,0	188,7	0,0	0,0	200,0	0,0	0,0	-
Всього видатків	51 405,4	63 647,4	61 132,9	96,0	92 131,7	41 161,7	44,7	150,7
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	100,0	154,0	0,0	0,0	370,0	0,0	0,0	-
Всього витрат	51 505,4	63 801,4	61 132,9	95,8	92 501,7	41 161,7	44,5	151,3

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету м. Борисполя у 2005-2006 рр. та I півріччі 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. у 2006 р. річного плану урахуванням змін	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2007 р.	% вик. у I півр. 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	8 593,0	11 925,7	10 148,7	85,1	9 807,9	3 728,6	38,0	96,6
Державне управління	32,7	109,5	28,2	25,8	108,0	23,4	21,6	382,9
Освіта	2 427,8	1 564,5	2 148,0	137,3	1 774,1	919,6	51,8	82,6
Соціальний захист і соціальна допомога	146,3	4,0	176,3	4 407,9	5,0	32,1	641,2	2,8
Житлово-комунальне господарство	1 169,4	3 492,9	3 531,1	101,1	0,0	26,0	-	0,0
Культура і мистецтво	159,1	151,0	225,3	149,2	243,0	129,9	53,5	107,8
Фізична культура і спорт	88,5	95,0	163,7	172,3	135,0	111,9	82,9	82,5
Будівництво	3 558,7	4 305,3	2 503,0	58,1	5 250,8	1 427,4	27,2	209,8
Транспорт	973,0	1 140,0	1 096,7	96,2	1 280,0	590,9	46,2	116,7
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	0,0	250,4	250,4	100,0	0,0	0,0	-	0,0
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,0	779,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Фонди	37,5	34,1	25,9	76,0	1 012,0	467,4	46,2	3 907,1
Разом видатків	8 593,0	11 925,7	10 148,7	85,1	9 807,9	3 728,6	38,0	96,6
Трансферти бюджетам інших рівнів	0,0	260,5	225,6	86,6	106,2	106,2	100,0	47,1
Всього видатків	8 593,0	12 186,2	10 374,3	85,1	9 914,1	3 834,8	38,7	95,6

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради